

Domund: missió universal de l'Església

El 24 d'octubre se celebra la Jornada Mundial de les Missions. Amb motiu d'aquest dia, el Sant Pare ha escrit un missatge (que gira a l'entorn del Parenostre) on assenyala que és una ocasió perquè l'Església reflexioni sobre la seva naturalesa missionera. Aquesta missió és universal i és competència de tot cristià, cridat a evangelitzar des del Baptisme.

El lema d'enguany del Domund és «Missioners, germans de tothom». I és que en un món tan «global» com el nostre hi ha la necessitat d'agermanar-se amb les persones i els pobles més diversos i treballar perquè arreu regni la justícia, la llibertat, l'amor i la pau. En aquest número us oferim una entrevista amb el delegat de Missions de la diòcesi de Lleida, Carles Sanmartín, i un breu recorregut per l'actualitat missionera.

Pàg. 2, 3, 5 i 6

Mans Unides: 40 campanyes contra la fam

Mans Unides celebra el 40è aniversari amb un acte religiós i festiu a Montserrat del qual destaca el recorregut per l'exposició itinerant *Mans Unides, 40 anys*, en què s'analitza la realitat del Tercer Món. Si bé la primera campanya empresa per l'entitat va ser el 1960, Mans Unides s'havia fundat un any abans «per iniciativa d'unes dones d'Acció Catòlica que van veure les necessitats del Tercer Món i van organitzar una campanya contra la fam que s'ha anat repetint any rere any», explica Berta Serrano, delegada de Mans Unides a Barcelona, al «Des del carrer».

Pàg. 17 i 40

El Sínode dels Bisbes convida a l'esperança

L'1 d'octubre el Papa va inaugurar solemnement la segona Assemblea Especial per a Europa del Sínode dels Bisbes.

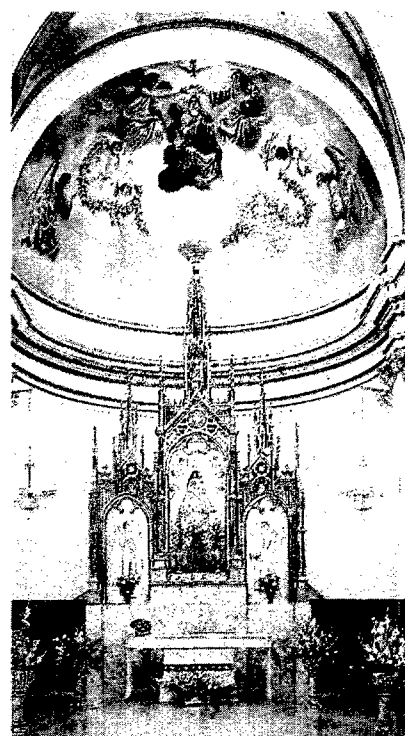
Aquesta assemblea reuneix 197 pares sinodals i uns cinquanta auditors i delegats fraters. El Sínode se celebra sota el lema «Jesucrist, viu en la seva Església, esperança per a Europa» i està centrat en la situació eclesiàstica a Europa i en com l'Església ha posat en pràctica els ensenyaments i les directrius del Concili Vaticà II. El darrer Sínode va tenir lloc el 1991 i es va basar en el context històric d'aquells anys, en particular després de la caiguda del mur de Berlín i dels règims comunistes.

Pàg. 7

SANTUARIS

Aquesta setmana visitarem el santuari de la Mare de Déu del Remei d'Alcanar, a la comarca del Montsià.

Pàg. 19-20

Sumari

Pàg. 8 Joan Pau II aclareix malentesos sobre les indulgències

Pàg. 10 Finalitza el Simposi de Formació Sacerdotal a Sevilla

Pàg. 23 Lleida: noces d'or de les Missioneres Auxiliars

Pàg. 24 Montblanc: 700 anys de la plebania

Pàg. 31 La tecnologia recupera els frescos d'Assís

Editorial

Missioners, germans de tothom

Aquest és el lema de la campanya d'enguany del Diumenge Mundial de les Missions, més conegut popularment com el Domund. Aquesta darrera diada s'escau en un any molt especial, en el darrer d'aquest segle i mil·lenni, a pocs dies ja de començar el simbòlic any 2000.

Mentrestant a Roma està reunida l'Assemblea extraordinària per al Sínode de Bisbes d'Europa, plantejant-se com ha de ser l'actitud de l'Església i dels cristians del vell continent de cara al repte del nou mil·lenni.

És ben cert que hi ha algunes dades sobre la vida de l'Església i l'actitud i pràctica dels ciutadans dels països europeus occidentals que desperten preocupació, com poden ser l'índex d'assistència a les celebracions dominicals o la manca de vocacions a la vida sacerdotal o religiosa, però això no és motiu —segons opinen els pares sinodals— perquè l'Església es converteixi en una estructura burocràtica que ofegui l'Esperit. Així es pronunciava el cardenal Joachim Meisner, arquebisbe de Colònia com a resum del treball dels primers dies de l'Assemblea sinodal.

No es poden amagar les dificultats i els problemes que planteja la nova evangelització de la vella Europa, però cal afrontar el nou segle amb esperança i amb fermesa. I, per sobre de tot, no es pot perdre l'esperit i la vitalitat de l'Evangelí.

Dins d'aquest context l'Església europea ha de continuar sent evangelitzadora i missionera. Per molt que canviïn les estructures i la mentalitat del nostre continent, els cristians no poden deixar mai de tenir una actitud compromesa amb l'anunci de la Bona Notícia, a casa nostra, on cal un renovat anunci de l'Evangelí, i als països de missió, on continua necessitant-se el suport humà i econòmic

perquè arribi la paraula de Jesús a tots els racons del nostre món.

El Sant Pare Joan Pau II en el seu tradicional missatge amb motiu de la Diada Missionera Mundial, en aquest últim any de preparació al Jubileu de l'any 2000, dedicat per l'Església a Déu Pare, analitza la pregària del Pàrenostre, per arribar a dues conclusions ben clares: Déu és un Pare misericordiós i tots nosaltres som fills seus i, per tant, germans.

Com diu l'evangelista «qui estima Déu, també ha d'estimar el seu germà» (1Jo 4:21), per això nosaltres, cristians europeus, si de veritat estimem Déu, el nostre Pare, hem d'estimar aquesta multitud de germans que tenim als països de missió, perquè tot i estar lluny, tot i tenir sovint una altra llengua i cultura, són germans nostres i fills d'un mateix Pare. I hem d'estimar d'una manera especial els nostres missioners, que són germans de tothom. Ells són nostres, perquè van sortir de les nostres terres, van deixar les cases i germans d'aquí, per trobar-se amb uns nous germans i per donar-nos a conèixer a nosaltres que allà on són tenim germans dels quals ens hem de recordar i als quals hem d'ajudar.

La diada del Domund ens demana un any més ser generosos, amb la nostra pregària, i la nostra almoïna. Els nostres germans missioners bé s'ho mereixen, i la nostra Església del Primer Món, amb les seves limitacions pròpies, però amb moltes més possibilitats econòmiques, s'ho pot permetre. Però no és només una qüestió de justícia administrativa, és una qüestió molt més de fons: els cristians europeus han de demostrar que s'estimen de veritat els seus germans dels països del Tercer Món i que se senten membres d'una Església viva, solidària i missionera.

Sumari

8

Joan Pau II aclareix malentesos sobre les indulgències

10

Finalitza el Simposi de Formació Sacerdotal a Sevilla

23

Lleida: noces d'or de les Missioneres Auxiliars

24

Montblanc: 700 anys de la plebania

31

La tecnologia recupera els frescos d'Assís

CATALUNYA CRISTIANA

Director: Mn. R. Octavi Sánchez

Sotsdirectora: Gna. Gemma Morató

Redactors: Glòria Carrizosa (coordinació), Miquel Àngel Codina, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire, Marta Puyol

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Montse Sans, ANDALUSIA; Miriam Díez, GIRONA; Jordi Curcó, LLEIDA; Manuela Vázquez, MADRID; Jean Pierre Denis, PARÍS; Lluís Serra, ROMA; Guillem Ferrer, SES ILLES; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Benet Roigé, SOLSONA; Joan Boronati i Guillem Soler, TARRAGONA; Joaquim Blanc, TORTOSA; Fàtima Alemany, VIC

Col·laboradors externs: Gmà. Adrià, Josep M. Aragonès, Jordi Bassas, Pilarín Bayés, Oriol Camps, Joan Carrera, Josep Casellas, Francesc Gamissans, Enric Graupera, Joan Guiteras, Jordi Jorba, Francesc Nicolau, Antoni Reig, Cristóbal Sàrrias, Pere Tena, Ferran L. Tognetta, Josep Ventura, P-J Ynaraja

Fundadors: Mn. Joan Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Puiggarí, 5-7 - 08014 BARCELONA - Tel. 934 905 988, Fax 934 902 035 - E-mail: Catcris@idgrup.iberntet.com

Gerent: Jaume Vinyals

Publicitat: Magda Revetllat

Promoció: Jordi Baig, Alfons Miralles

Subscripcions: Antònia Canals, Isabel Giralt

Administració i comptabilitat: Mònica Torras

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Cra. C-1.411, Km 34, Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 11.180 ptes.

Resta d'Europa: 21.684 ptes.

Amèrica i Àfrica: 26.884 ptes.

Àsia i Oceania: 37.804 ptes.

en primer pla

Passió per missionar

El 24 d'octubre proper se celebra la Jornada Mundial de les Missions. Amb motiu d'aquest dia, el Sant Pare ha escrit un missatge on assenyala que és una ocasió perquè l'Església reflexioni sobre la

seva naturalesa missionera. Segons el Papa, la missió de salvació és universal i és feina de tot el Poble de Déu. Per aquest motiu, ha de constituir «la passió de cada cristià». Pregària, oferiment del

propi patiment i ajuda als organismes de cooperació missionera són tres pilars per sostenir l'obra missionera. El missatge d'enguany, del qual oferim alguns extractes, gira a l'entorn del Parenostre.

Pare nostre que esteu en el cel: «L'Església és missionera perquè anuncia incansablement que Déu és Pare, ple d'amor a tots els homes. Tot ésser humà i tot poble cerca, de vegades inconscientment, el rostre misericordiós de Déu que tan sols el Fill primogènit ens ha revelat plenament. (...) En el món contemporani molts no reconeixen encara el Déu de Jesucrist (...). Alguns, de vegades per culpa dels creients, han optat per la indiferència i l'ateisme; d'altres s'han construït un Déu a la seva pròpia imatge; d'altres el consideren inassolible. Missió dels creients és proclamar i testimoniar que (...) el Pare s'ha apropiat a cada home i el capacita "per respondre, per conèixer-lo i per estimar-lo" (CIC 52).»

Sigui santificat el vostre nom: «El cristià demana a Déu que sigui santificat en els seus fills d'adopció, així com també en tots els qui no han estat abastats per la seva revelació, conscient que és mitjançant la santedat que Ell salva la creació sencera. Perquè el nom de Déu sigui santificat l'Església treballa per inserir la humanitat i la creació perquè «ens ha fet conèixer el seu disseny secret, la decisió benèvola que havia pres», "per ser sants i immaculats en la seva presència a la caritat" (Ef 1:9).»

Vingui a nosaltres el vostre regne, faci's la vostra voluntat: «Els creients invoquen l'advent del Regne diví i el retorn gloriós de Crist. (...) La vinguda del Regne ara és obra de l'Esperit Sant. (...) Il·luminada per l'Esperit, l'Església anuncia que aquest regne de justícia, de pau i d'amor, proclamat a l'Evangeli, es realitza misteriosament en el curs dels segles gràcies a les persones, famílies i comunitats que opten per viure radicalment els ensenyaments de Crist, segons l'esperit de les Benaurances. (...) L'Església proclama que la voluntat del Pare és "que tots els homes se salvin i arribin al coneixement ple de la veritat" (1Tm 2:4) mitjançant l'adhesió a Crist.»

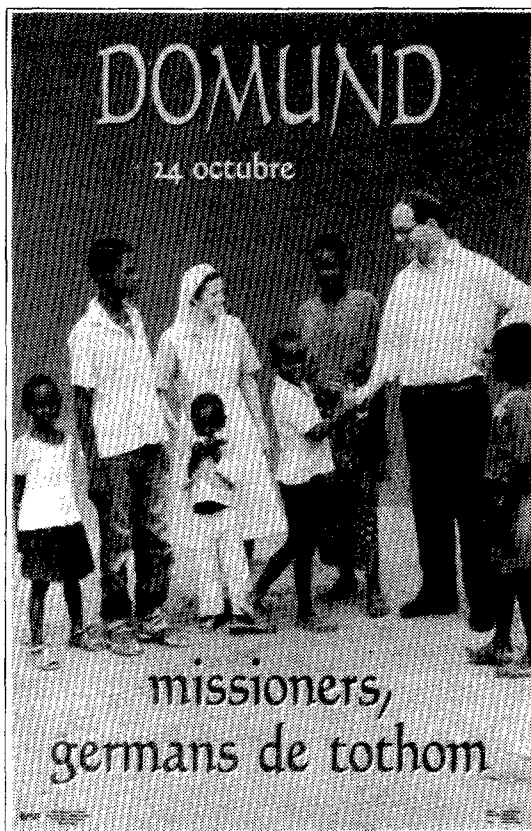
El nostre pa de cada dia doneu-nos Senyor el dia d'avui: «Se sent l'exigència d'una equitat com cal i d'una solidaritat compartida que uneixi entre els éssers humans. No obstant això, molts no viuen encara d'acord amb la seva dignitat de persones. (...) L'Església ofereix la seva contribució a la construcció d'un món caracteritzat per la fraternitat autèntica. La comunitat cristiana està cri-

dada a cooperar en el desenvolupament i la pau amb obres de promoció humana, amb institucions d'educació i de formació al servei dels joves, amb la constant denúncia de les opressions i injustícies de tot tipus. L'aportació específica de l'Església és l'anunci de l'Evangeli, la formació cristiana de cada persona, de les famílies, de les comunitats.»

Perdoneu les nostres cuples: «El pecat és present en la història de la humanitat. Esquerda la vinculació de la creatura amb Déu, amb greus conseqüències per a la seva vida i la dels altres. (...) El Pare és bo i perdona el pecador penedit, oblida la culpa, restitueix la serenitat i la pau.»

Així com nosaltres perdonem els nostres deutors: «Els creients tenen la missió d'oferir signes de perdó i d'amor. Només si a la seva vida han experimentat l'amor de Déu poden ser capaços d'estimar els altres de forma generosa i transparent. El perdó és alta expressió de caritat divina, donada en do a qui la demana amb insistència.»

No permeteu que nosaltres caiguem en la temptació ans deslliureu-nos de qualsevol mal: «Demanem a Déu que no permeti que anem pel camí del pecat. (...) En contextos socials fortament dominats per lògiques de poder i de violència, la missió de l'Església és testimoniar l'amor de Déu i la força de l'Evangeli, que trenquen l'odi i la violència, l'egoisme i la indiferència.» (C.C.)

Cartell oficial del Domund.

El Domund ens agermana

Poques diades tenen tant de ressò com la del Domund. El lema d'enguany ens en dona la raó. «Missioners, germans de tothom.» En un món tan «global» com el nostre, hom sent la necessitat d'agermanar-se amb les persones i els pobles més diversos i treballar perquè arreu regni la justícia, la llibertat, l'amor i la pau. Els cristians sabem que aquests anhels vénen de l'Esperit del Senyor, que vol que tothom es reconegui fill del Pare del cel i per tant germà de tots, no sols de paraula sinó amb fets i de veritat.

Començant pels apòstols i durant vint segles, l'Església no ha deixat mai de complir el mandat de Jesús: «Aneu per tot el món i anuncieu la bona nova de l'Evangeli a tota la humanitat» (Mc 16:15). Avui són milers els homes i dones missioners que amb il·lusió i sacrifici realitzen arreu al manament del Senyor. Només a Espanya ja són 25.000 els missioners, dels quals 1.200 han estat enviats per les Esglésies de Catalunya i Balears.

El Pare de Jesús estima tots els seus fills i filles, amb una especial predilecció pels petits i pels pobres. Aquest sentiment mou també els missioners a viure i a compartir enmig dels pobles mancats de pa, llibertat i Evangeli. Ells se senten «germans de tothom» compartint les seves alegries i angoixes, fins arribar sovint a patir la mort. Recorden sempre les paraules i l'exemple de Jesús: «Ningú no té un amor més gran que el qui dona la vida pels seus amics» (Jo 15:13).

Tots som missioners des del Baptisme.

Els cristians sabem que som tots «missioners» des del dia del Baptisme i que hem de donar suport al treball dels «enviats» amb la nostra pregària i amb els nostres béns, per tal que el treball dels missioners pugui dur-se a terme i sorgeixin arreu noves comunitats, ben arrelades als pobles evangelitzats, que facin viu i actual l'amor universal del Pare a tants milions de persones que encara viuen sense experimentar que Déu els estima i que per això ha enviat el seu Fill com a Salvador de tots.

Aquest Domund ens ajuda també a nosaltres a sentir-nos de veritat «germans de tothom» com els missioners.

Jordi Jorba

Abans

Bodet

Després

SOLDADURA DE CAMPANES HISTÒRIQUES

Nota MUSICAL garantitzada

ERMEC

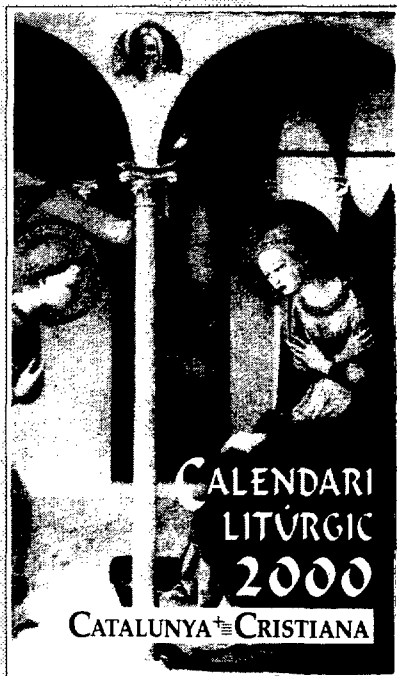
(div. de rellotgeria i automatització campanaris)

Alcalde de Móstoles, 42, baixos - 08025 Barcelona - Tel. 934 501 600

Fax 934 330 885 - ermec@ermec.com — <http://www.ermec.com/campanar>

ELS NOSTRES CALENDARIS 2000

ANY DEL GRAN JUBILEU

«Amb la mirada fixa en el misteri de l'Encarnació del Fill de Déu, l'Església es prepara per travessar el llindar del 3r mil·lenni» (Joan Pau II).

*Adreceu-vos per telèfon,
per correu o bé personalment
a l'associació*

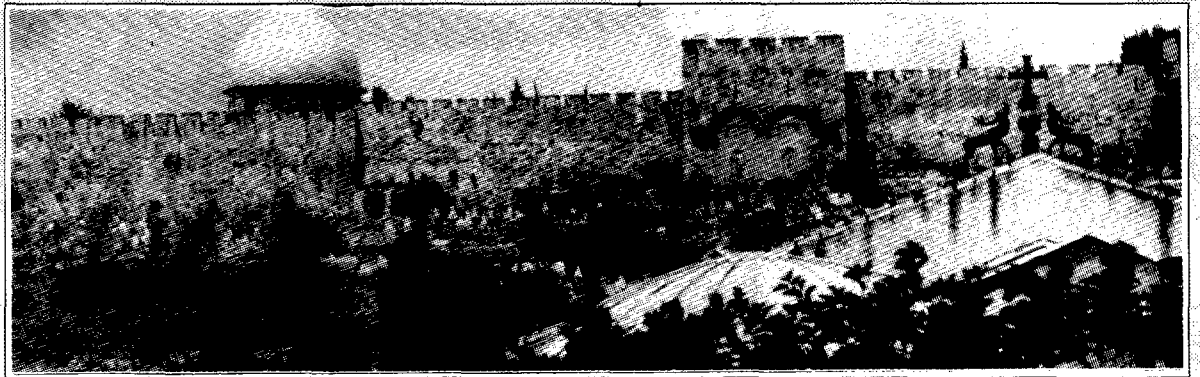
**AMICS
DE CATALUNYA CRISTIANA**

Pl. Urquinaona, 11, 3r 3a A
08010 BARCELONA
Telèfon 933 013 718
Fax 933 023 264

PELEGRINS DE LA PARAULA AL PAÍS DE JESÚS

Del 28 de novembre al 5 de desembre

TERRA SANTA

Pelegrinatge contemplatiu sota el guiatge de Mn. Joan E. Jarque i Jutglar
Una bona manera de preparar-se per al Jubileu de l'Any 2000

I també: Terra Santa Cap d'Any - del 28 de desembre al 4 de gener del 2000

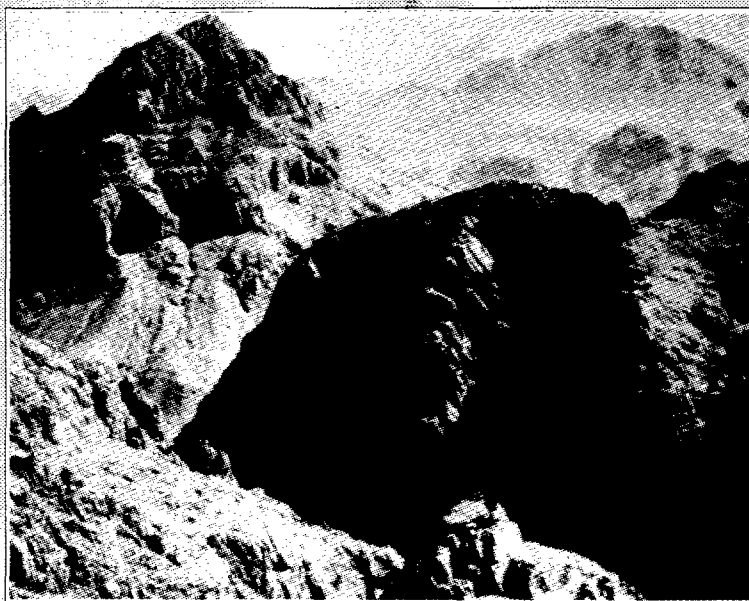
AMB L'ASSISTÈNCIA TÈCNICA DE

MERCATRAVEL S.A.

VI PELEGRINATGE PELS CAMINS DE LA TERRA PROMESA

Del Nil a les fonts del Jordà

**Del 20 al 31 de
març del 2000**

- El Caire
- Sinai
- Jordània
- Jerusalem

*Tot refent el camí cap
a la terra promesa*

ARQUEBISBAT DE BARCELONA: COMISSIÓ DIOCESANA PER AL JUBILEU DEL 2000

PELEGRINATGE JUBILAR DIOCESÀ A ROMA
amb motiu del Gran Jubileu

Mes de maig del 2000

Presidit pel cardenal Ricard M. Carles, arquebisbe de Barcelona

ROMA / SUBIACO / PORT / D'ÒSTIA

Opció A: Autocar
Del 15 al 22 de maig.....

Opció B: Avió
Del 16 al 21 de maig

Les inscripcions són obertes

Demaneu informació a:
la vostra parròquia,
centre de culte,
comunitat, moviment,
associació...
i també als Amics de
Catalunya Cristiana

«El missioner, faci el que faci, ho fa en nom de Déu»

■ Carles Sanmartín, delegat de Missions de la diòcesi de Lleida

Carles Sanmartín i Sisó, que amb 37 anys és un dels sacerdots més joves de la diòcesi de Lleida, fa set anys que és rector de la parròquia de Sant Andreu en el barri antic de la ciutat, una de les zones que aplega més marginació. Aquest ministeri el

combina amb el de delegat de Missions de la diòcesi, tasca que li fou encomanada pel bisbe Ramon Malla fa tres anys. Sanmartín és un apassionat pel Tercer Món i els marginats, tant és així que va plantejar-se anar a missions, projecte que per motius famili-

ars es va veure estroncat. Ara, des de la Delegació és qui té cura de tots els missioners lleidatans. Pretén potenciar la conscienciació dels cristians i que jornades com la del Domund tinguin la incidència que es mereixen.

—Quina incidència té el dia del Domund en la nostra Església?

—Diria que relativa però encara important. Relativa perquè certament ha disminuït el nivell de consciència missionera entre els cristians i cristianes de les nostres contrades. Un exemple d'això és la idea que tenen persones d'Església que un missioner o missionera és bàsicament algú que va a col·laborar en el desenvolupament del Tercer Món i on la seva dimensió principal, que és l'acompliment del mandat de Jesús d'anar i anunciar l'Evangeli, quedaria en un segon terme o fins i tot oblidat. Però encara és important. Penso que podem dir que la campanya del Domund resta encara present en el cor de moltes persones. Són persones que tenen una certa edat, diríem que dels 45 en amunt, i recorden i estimen la tasca d'aquelles persones que deixaren casa i família i anaren a altres terres —no només del Tercer Món (recordem que hi ha missioners en països com el Japó, Austràlia, Rússia, etc.)— per portar la Bona Nova de Jesucrist.

Si ens fixem en el clergat, els religiosos i religioses, i col·legis d'Església podem observar que gaudeix de bona acceptació la campanya com a tal i normalment s'hi participa més o menys activament. Si mirem, però, els sectors més joves de l'Església (dels 15 als 35 anys) francament el desconeixement i la poca incidència és més gran. Amb els joves hi tenim un repte gran.

—Tots recordem el Domund com una jornada amb quitxalla pels carers tot recaptant diners, resta alguna cosa de tot allò?

—A la diòcesi de Lleida, i crec que a la resta de diòcesis de Catalunya, pràcticament es redueix a alguns pocs col·legis i parròquies els qui envien els adolescents a postular. Em consta, però, que en altres diòcesis de fora de Catalunya es continua fent, certament no tant com abans. Es diria que l'essencial perdura però els temps han canviat i obliguen a canviar moltes coses. Jo desaconsello que els nens i adolescents surtin al carrer a captar amb guardioles. No només per qüestions de seguretat sinó perquè opino que les aportacions econòmiques han de plantejar-se d'una manera més personalitzada. Resta el Domund com a record compromès i actiu de la crida que Déu ens fa a compartir l'amor que Ell té per

Carles Sanmartín, delegat de Missions de Lleida.

a cadascú dels homes i dones: evangelitzar.

—Què és ara per ara un missioner? Un heroi? Un predicador?

—Entre els prop de 100.000 missioners que té l'Església repartits per tots els continents hi ha estils i maneres de fer diversos i plurals. Però si féssim un retrat robot podríem dir que és un home o una dona (majoritàriament de 50 anys en amunt), que fa anys que està en algun país de missió, que va marxar un dia amb moltes il·lusions de portar l'Evangeli de Jesucrist, que es va topar amb la realitat de persones i situacions que no eren les

esperades i va haver de canviar esquemes i plantejaments massa «occidentals i prefixats», que va viure i viu una transformació amb un resultat posterior d'inculturació del propi missioner. Facin el que facin ho fan en nom del Déu que ens mostrà Jesucrist.

—Cal anar a missions per ser missioner?

—No i sí. No, perquè tota persona cristiana que es prengui seriosament les paraules de Jesucrist recollides al final de sant Mateu, és convidada a la missió de testimoniar el que Déu ha fet i fa en la seva vida, en l'Església, en el món, i anunciar-ho allà on és, en qualsevol àmbit de la vida. Però si de l'Església no surten missioners, persones que se sentin cridades a temps parcial i de per vida, a portar la Bona Notícia de Jesucrist a països llunyans, amb la disponibilitat d'aprendre d'aquelles persones amb les quals va a compartir la joia de la fe cristiana, seria signe que aquella està poc viva i tancada en ella mateixa. Les Esglésies del Tercer Món estan enviant des de fa temps missioners i missioneres a servir altres Esglésies diferents de les pròpies, també al primer món.

—Quina és la realitat missionera a la diòcesi?

—A la diòcesi de Lleida tenim una cinquantena de missioners i missioneres, majoritàriament religiosos i religioses, sis preveres diocesans, una laica i un matrimoni de seglars. Bàsicament són a Amèrica Llatina, Àfrica i Europa.

—Els missioners i missioneres seglars són «de segona»?

—No és fàcil trobar el lloc dels missioners laics en uns àmbits que tradicionalment han estat portats per persones consagrades. Malgrat les dificultats, hom pot dir que l'experiència ha estat positiva tot i que insuficient. Caldria avançar molt més amb realisme (encaix i acom-

panyament en el lloc de missió, qüestió del lloc de treball en retornar, contractes i seguretat social, etc.), amb més convicció pastoral de la riquesa eclesial que suposen, amb més confiança per part dels preveres i dels nostres bisbes, els quals tenen la responsabilitat en l'enviament o no de missioners laics diocesans.

—Com viu la Delegació la seva tasca de suport als missioners?

—La nostra delegació la formem una vintena de persones col·laboradores que ens organitzem per comissions: la de Relació amb els missioners diocesans, encarregada de contactar amb ells amb cartes, correu electrònic i de rebre'ls quan vénen a Lleida per vacances o malaltia; la d'Animació Missionera, que vetlla per organitzar activitats i accions per fer créixer la consciència missionera de la nostra Església diocesana; la de Campanyes i Col·lectes, que prepara els materials de les campanyes de les Obres Missionals Pontifícies tot mirant de fer-ho arribar a les parròquies i col·legis. A més, estic tres matins a la seu de la Delegació i miro de parlar amb els missioners que estan de pas i em trobo amb l'equip permanent cada quinze dies. En l'actualitat estem esperant que sigui acceptada la nostra sol·licitud de formar part de la Coordinadora d'ONG i Moviments Solidaris de Lleida per poder fer l'aportació de l'Església missionera al treball solidari i rebre també de les ONG llur riquesa i força.

El lema del Domund, «Els missioners, germans de tothom», recorda que ells i elles amb llurs vides fan palès que la paternitat i maternitat de Déu ens fan germans i germanes els uns amb els altres. I nosaltres, què hi podem posar de la nostra part?

Jordi Curcó

LLAR D'ANCIANS PRUDENCI MIRALLES

Necessitem grans persones per ajudar persones grans

Segur que no ens deixareu sols en aquesta **gran tasca humanitària**, d'acolliment a persones grans, us diem de tot cor: **molt agraïts**.

Sense el vostre ajut, no ens en sortirem.

Feu, si us plau, el vostre donatiu a qualsevol oficina de "la Caixa" al c/c **2100 0681 09 0100029142**. O bé mitjançant un gir postal, un xec nominatiu o, fins i tot, venint-nos a visitar.

Associació Prudenci Miralles per a Ancians
Trafalgar, 39 - 5è - 08010 Barcelona - Tel. 932 681 867 - NIF: G-08862781

Noves missions al Marroc, Cambodja i Cuba

MADRID.— La Companyia Missionera del Sagrat Cor es prepara per obrir, el proper 2000, tres noves comunitats: al Marroc, a Cambodja i a Cuba. Aquest institut femení exclusivament missioner va ser fundat el 1942 a Madrid. Actualment té 170 religioses de diverses nacionalitats, distribuïdes en 28 petites comunitats a l'Índia, el Perú, Colòmbia, el Congo (exZaire) i el Congo Brazzaville. (*Fides*)

Els «pobres» de Moçambic

ESPUNGABERA.— Quan parlem de «pobres» i ens referim a la gent d'Espungabera, a Moçambic, em sento malament. Sí, són pobres pel que fa a coses materials. Però davant d'ells, davant d'aquesta força interior que els manté fermes en la seva lluita per viure, sóc jo qui em sento pobre. Tinc moltes coses si em comparo amb ells, però ells són més rics en el seu «ésser», en la seva humanitat, en la seva senzillesa bàsica. Als senzills de cor s'adrecen les paraules del Senyor i, a més, les entenen millor.

Montserrat Roset, *Gna. Blanca*

El Brasil i Mèxic són els països amb més catòlics

MÈXIC.— Segons l'*Anuari Estadístic* de l'Església catòlica, el país amb més catòlics del món és el Brasil, amb 137.570.000. El segueixen Mèxic, amb 89.091.000; les Filipines, amb 61.109.000; els Estats Units, amb 58.078.000 i Itàlia amb 55.916.000. El Brasil és el país amb més diòcesis (262), mentre que França és el qui té més parròquies (27.862) i Itàlia qui té més bisbes (501). Pel que fa al clergat nadiu, l'Índia, seguida de les Filipines, és el país que té més vocacions. Els seminaristes majors a l'Índia pugen a 9.828 i a les Filipines a 7.618. (*C.C.*)

Contribució de les OMP el 1998

MADRID.— Gràcies a la generositat i a les ajudes rebudes de les diòcesis espanyoles, les Obres Missionals Pontifícies (OMP) han lliurat a la Propagació de la Fe (Domund) la quantitat de 2.583.638.756 ptes. Per a l'Obra de Sant Pere Apòstol (Operació Primavera de l'Església), 416.179.811 ptes. i per a la Infància Missionera, 369.093.673 ptes. Això suposa un total de 3.368.912.240 ptes. recollides i lliurades a les missions durant l'últim any. (*C.C.*)

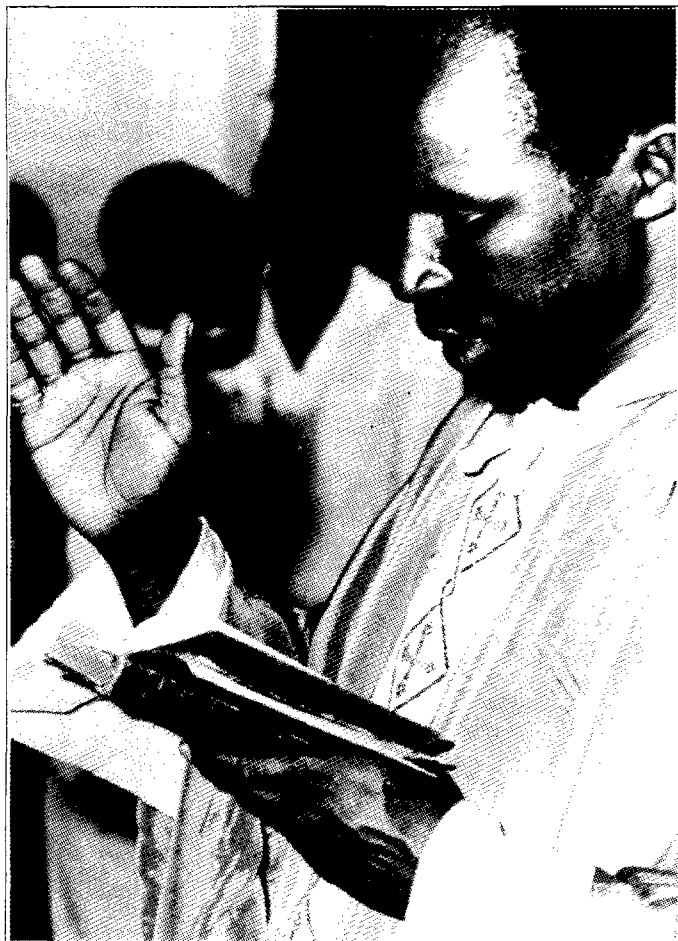
Els missioners no volen abandonar Macau

MACAU.— El 20 de desembre del 1999 Macau es reintegrarà al territori xinès, això suposa una nova situació per a la societat i per a la comunitat catòlica local. El Govern xinès ha promès que respectarà les llibertats religioses que actualment té Macau. Tot i això, hi ha dubtes seriosos sobre el seu compliment. Mons. Domingos Lam Ka-

tseung, bisbe de la diòcesi de Macau, va declarar que està preocupat pel futur dels missioners després de la integració territorial. Si la Xina continua amb la política religiosa que manté, el més probable és que cap dels missioners de les congregacions dels jesuïtes, combonians i salesians puguin continuar la seva tasca a Macau. Els missioners estrangers,

entre els quals es troba un espanyol, treballen als camps de la salut, l'educació i la promoció integral de l'home. Esperen que amb la nova situació el Govern xinès els concedeixi el permís de residència i puguin continuar col·laborant amb l'Església local i intensificant el servei missioner al poble xinès. (*C.C.*)

EL CLERGAT NADIU PROMOU LA IMPLANTACIÓ DE L'ESGLÉSIA ALS PAÏSOS DE MISSIÓ

AJUDEM ELS SEMINARISTES NADIS I DIGUEM BEN ALT QUE...

...la llavor ha arrelat i el clergat nadiu és el fruit d'unes terres que necessiten l'ajut de l'Església.

...els missioners passen el testimoni a mans de bisbes i sacerdots nadius.

...el clergat nadiu és el futur de la nostra Església i ara més que mai aconseguirem que les vocacions no es perdin per manca de mitjans.

...100.000 seminaristes joves es preparen per servir els seus pobles ajudats per les OBRES MISSIONALS PONTIFÍCIES. També ajudem els noviciats femenins i masculins de Missions.

Enguany aquests quatre Seminaris majors depenen especialment de la nostra col·laboració per garantir el futur de l'Església en aquests països.

St. Joseph's Seminary Aboke	Lira (Uganda)	180 alumnes
Seminario Mayor Cristo Sacerdote	La Ceja (Colòmbia)	170 alumnes
Seminari Major Mornig Star	Calcuta (Índia)	186 alumnes
Queen of Apostles College Seminary	Tagum (Filipines)	113 alumnes

Constatem que l'ajuda als Seminaris és la millor inversió en favor de les Esglésies joves de Missions

- ☐ UNA BECA de 300.000 ptes. facilita 6 anys d'estudi
- ☐ MITJA BECA de 150.000 ptes. facilita 3 anys d'estudi
- ☐ UN CURS SENCER per 50.000 ptes.

PER A INFORMACIÓ I DONATIUS adreceu-vos a les Delegacions Diocesanes de Missions de Catalunya:

08002 BARCELONA
C/ Bisbe, 5
Tel. 932 701 014

43003 TARRAGONA
Pla de Palau, 2
Tel. 977 233 412

25003 LLEIDA
C/ Canonge Brugulat, 11
Tel. 973 267 639

17004 GIRONA
C/ Albareda, 15
Tel. 972 203 297

25700 SEU D'URGELL
Bisbat
Tel. 973 350 054

25280 SOLSONA
Bisbat
Tel. 973 480 619

43500 TORTOSA
C/ Cruera, 5
Tel. 977 440 700

08500 VIC
C/ Santa Maria, 1
Tel. 938 832 655

Vaticà

església en el món

Jesucrist, viu en la seva Església, font d'esperança per a Europa

■ Segona Assemblea Especial per a Europa del Sínode dels Bisbes

ROMA.— L'1 d'octubre, el Papa va inaugurar solemnement la segona Assemblea Especial per a Europa del Sínode dels Bisbes. Per al 23 del mateix mes n'està prevista la clausura. Aquesta Assemblea aplega 197 pares sinodals i uns cinquanta auditors i delegats fraters «per fer més incisius a cada racó d'Europa l'anunci i el testimoni de Crist». S'ha buscat un equilibri de participació entre l'Europa de l'est i d'occident.

El primer Sínode especial dels Bisbes es va celebrar el 1991.

El Sínode dels Bisbes és una institució permanent creada per Pau VI (15 de setembre del 1965) com a resposta a la voluntat dels Pares del Concili Vaticà II, per mantenir viu l'esperit nascut de l'experiència conciliar. Etimològicament parlant, la paraula *sínodo*, derivada dels termes grecs *syn* (que significa *junts*) i *hodos* (que significa *camí*), expressa la idea de «caminar junts». Un sínodo és una trobada religiosa o assemblea en què uns bisbes, reunits amb el Sant Pare, tenen l'oportunitat d'intercanviar mútuament informació i compartir experiències amb l'objectiu comú de buscar solucions pastorals que tinguin validesa i aplicació universal.

Joan Pau II, en la seva carta apostòlica *Tertio millennio adveniente*, demanava que se celebrassin sínodes continentals abans i en preparació del Jubileu de l'any 2000. Aquest darrer és un d'aquests sínodes, tot i que és la segona vegada que es convoca una assemblea especial per a Europa. El primer sínodo europeu es va celebrar el 1991 i va estar basat en el context històric d'aquells anys, en particular després de la caiguda del mur de Berlín i dels règims comunistes: «L'eufòria superficial d'aquell moment ha desaparegut, però no l'esperança de futur per a aquella regió del continent.»

Aquest Sínode per a Europa està dedicat més a la situació eclesial que no pas a la històrica en els diversos països europeus i a com l'Església ha posat en pràctica en aquestes nacions els ensenyaments i les directrius del Concili Vaticà II.

Una crisi d'espiritualitat

Déu sembla haver-se convertit en un «indocumentat» a Europa. El setmanari nord-americà *Newsweek* publicava una investigació interessant i provocadora en què reconeixia que en aquest final de

mil·lenni la fe sembla més sentida que mai arreu del món, llevat d'una excepció: Europa. En el vell continent les estadístiques revelen una indiscutible crisi d'espiritualitat. El 39% dels francesos es declara sense religió; el 56% dels anglesos creuen en un Déu personal. En alguns països, com a la República Txeca, la pràctica dominical no arriba al 3%, una dada que es repeteix també en països d'Europa occidental. Els magnífics temples que marquen la unitat arquitectònica d'Europa estan en gran part buits. A Holanda s'han venut esglésies que ara son utilitzades com a mesquites...

Davant d'aquesta situació, Joan Pau II va convocar el segon Sínode de la història d'Europa per prendre el pols al vigor del cristianisme, més enllà d'aquests símptomes més o menys superficials. Perquè el debat es fonamenti sobre anàlisis serioses, va reunir a Roma entre l'11 i el 14 de gener passats intel·lectuals procedents de tots els països del Consell d'Europa.

El Simposi presinodal europeu, organitzat pel Consell Pontifici per a la Cultura, va analitzar precisament aquest interrogant: l'herència cultural del cristianisme, pertany definitivament i exclusivament al passat o pot exercir un paper decisiu en la configuració de la nova Europa?

Europa no es pot convertir tan sols en un projecte per tenir una moneda comuna o un sistema de defensa militar. La força del procés d'integració europea depèn de la capacitat per crear «comunitat», és a dir, de la seva solidaritat i de la seva subsidiarietat. Aquí apareix com a irrenunciable l'aportació cristiana. No hi podrà haver unitat europea sense una autèntica unió d'esperits, que no és simplement un record artístic del passat, sinó que es basa en els conceptes fonamentals aportats pel cristianisme: nocions com persona, llibertat o igualtat són intel·ligibles sense l'Evangeli. Els intel·lectuals que

van preparar el Sínode van afirmar que el concepte de persona és l'aportació més gran del cristianisme a Europa. És l'únic concepte capaç de trencar el cercle viciós que inexorablement arrossega l'home cap a l'individualisme salvatge i del terror col·lectivista.

Els reptes d'aquest Sínode són importants i de gran transcendència per al futur de l'Església. En els propers dies, s'aniran esgranant.

Decidida invitació a l'esperança

En una Europa on «les il·lusions corren el risc de fer vacillar la confiança i l'esperança», els bisbes volen adreçar a tots els qui viuen «a les terres entre l'Atlàntic i els Urals una decidida invitació a l'esperança». Però aquesta crida és sumament realista. El Pontífex va esmentar en la seva intervenció les «moltes proves doloroses que les nacions europees han hagut de patir durant aquest agitat i difícil segle que s'acosta al seu ocàs». Concreta-

ment, va anomenar els camps de concentració, els gulags, els bombardejos i les trinxeres i les ocasions en què ha estat trepitjada la dignitat humana. «Els entusiasmes suscitats per la caiguda dels murs i de les revolucions pacífiques —va constatar— malauradament sembla que s'han diluït davant de l'impacte amb els egoïsmes polítics i econòmics. Dels llavis de moltes persones d'Europa surten paraules afligides dels deixebles d'Emaús: "No saltres creïem..."»

En aquest continent desil·lusionat, on la llibertat retrobada no ha portat la felicitat, el Sant Pare va voler llançar una sentida crida: «Europa del tercer mil·lenni, no et quedis amb els braços caiguts, no renunciïs davant del desànim, no et resignis davant de les maneres de pensar i viure que no tenen futur, ja que no es fonamenten en la sòlida certesa de la paraula de Déu.»

Lluís Serra i Llansana
Corresponsal de C.C. al Sínode

Mª Carmen Carreiras

ANTIGUITATS

Afiliada al Gremi
d'Antiquaris de Catalunya

Compro: mobles, tota classe de pintures, talles, porcellanes, joguines, nines, mantons de Manila, joies, rellotges de tot tipus, plata, llibres, mapes, etc.

Pago al comptat. Discreció i confidencialitat.
Pregunti sense cap tipus de compromís.

C/ de la Palla, 5 - 08002 Barcelona Tel./fax 933 189 426 - Tel. mòbil: 609 380 039

Vaticà

El Papa aclareix malentesos històrics sobre les indulgències

■ Adverteix de la temptació de considerar-les mecanismes automàtics

ROMA.— Joan Pau II va dedicar la catequesi del 29 de setembre passat a les indulgències. Davant de 16.000 pelegrins, concentrats a la plaça de Sant Pere, el Papa va continuar la preparació dels cristians al Gran Jubileu del 2000 amb un tema que ha provocat polèmiques històriques.

«Es tracta d'un tema delicat, sobre el qual hi ha hagut incomprendsions històriques, que ha incidit negativament en la comunió entre els cristians —va reconèixer el Pontífex. En l'actual context ecumènic, l'Església experimenta l'exigència que aquesta antiga pràctica, entesa com a expressió significativa de la misericòrdia de Déu, sigui ben compresa y entesa.» En ocasions, hi ha hagut actituds superficials que acaben fent «banal el do de Déu».

El Papa va assenyalar que en els darrers anys s'han donat passes en la comprensió de les indulgències entre cristians d'altres confessions. De fet, la reforma de les indulgències realitzada per Pau VI el 1967 va portar fruits en el diàleg entre

protestants i catòlics. Alguns luterans van visitar llavors la Penitenciaría Apostòlica per agrair a la Santa Seu aquesta renovació.

Després de destacar que «Jesús crucificat és la gran "indulgència" que el Pare ha ofert a la humanitat, mitjançant el perdó de les culpes», va explicar que el pecat deixa petjades en l'ànima que no desapareixen només amb la confessió.

Indulgències i conversió

Segons el Papa, no es pot rebre aquest do sense acceptar-lo i correspondre'l. És un procés laboriós en el qual «l'home està involucrat amb el seu compromís personal i l'Església amb la seva tasca sacra-

mental». I va afegir que l'home ha de guarir-se progressivament de les conseqüències negatives del pecat, i que està cridat a «un camí de purificació cap a la plenitud de l'amor».

El Sant Pare va deixar clar que les indulgències no són una invenció de l'Església de l'Edat Mitjana: «Enfonsen el seu origen històric en la consciència que va tenir l'Església de poder expressar la misericòrdia de Déu, mitgant les penitències canòniques infligides per la remissió sacramental dels pecats. Ara bé, aquesta mitigació va estar sempre acompanyada per compromisos, personals i comunitaris, que van assumir, amb caràcter substitutiu, la funció "medicinal" de la pena.»

El Papa va alertar també de la temptació de considerar les indulgències com a mecanismes automàtics. No es tracta de rituals que donen automàticament el perdó o la conversió, demanen una actitud interior i un camí de conversió. Són un «ajut al compromís més disponible, generós i radical». Per aconseguir una indulgència,

l'Església exigeix, com a condició espiritual, l'exclusió de tota afeció al pecat. (Zenit)

Jesús crucificat és la gran indulgència que el Pare ha ofert a la humanitat.

Encara no tens la teua carpeta?

Catalunya Cristiana et regala una carpeta perquè col·leccionis les receptes de la tieta Montserrat.

Envia 225 ptes. en segells de correus, indicant el nom i el domicili, i te l'enviarem a casa, o vine a buscar-la a les nostres oficines:

Catalunya
Cristiana
c/ Puiggarí, 5
08014 Barcelona

Per a més informació,
tel. 934 905 988

Edith Stein, Caterina i Brígida

ROMA.— Al Vaticà, els esdeveniments se succeeixen un rere l'altre. Quan encara no s'havien esborrat de la nostra retina les imatges de la inauguració de la façana assistim a la inuguració del Sínode. La proclamació de les tres santes copatroness d'Europa constituïria una sorpresa, i s'afegeixen als sants Benet i als germans Cirili i Metodi. Es tracta d'Edith Stein, de Caterina de Siena i de Brígida de Suècia. El Papa va explicar que fa aquesta proclamació «per subratllar el gran paper que les dones han tingut i tenen en la història eclesial i civil del continent fins als nostres dies».

El Pontífex les ha escollit perquè totes elles «estan relacionades de manera especial amb la història del continent». Edith Stein, filòsofa jueva, convertida al catolicisme i assassinada a Auschwitz, «és símbol dels dimes de l'Europa del nostre temps». Brígida de Suècia i Caterina de Siena, totes dues del segle XIV, van treballar incansablement per l'Església «i van sentir profundament —va explicar el Pontífex— els destins a escala». Brígida, dona i fundadora d'una congregació religiosa, en enviduar, «va recórrer Europa de nord a sud treballant sense descans per la unitat dels cristians». Va morir a Roma. Caterina, «humil i impàvida terciària dominica, que va portar la pau a la seva Siena natal, a Itàlia i a Europa, va consumir totes les seves energies per l'Església, i va aconseguir el retorn del Papa d'Avinyó a Roma». (L.S.)

BRASIL

Fons de solidaritat per a parròquies pobres

RIO DE JANEIRO.— L'arxidiòcesi de Belo Horizonte ha aprovat la creació d'un fons de solidaritat per a les parròquies pobres de la circumscripció i destinarà part de les col·lectes a ajudar-

les. Es calcula que aquest fons entrarà en funcionament el segon semestre del 2000. El projecte planteja destinar el 5% dels ingressos de cada parròquia al fons comú. (ACI)

Indonèsia

Experts musulmans asseguren que no hi ha «guerra santa» a Timor

DJAKARTA.— La crida a iniciar una «guerra santa» contra les forces de l'ONU a Timor Oriental no és més que «una fanfarronada del fonamentalisme, restes d'un nacionalisme irrellevant», assegura Ulil Abshar-Abdallah, investigador de l'organització islàmica indonèsia, la Nahdlatul Ulama (NU), amb uns 40 milions de seguidors. L'expert desmenteix així la notícia segons la qual 100.000 musulmans estaven preparats per atacar les forces de l'ONU.

Un altre funcionari de la NU, creu

que «molt pocs musulmans han acollit aquesta crida. Es tracta només de l'ímpetu juvenil d'alguns membres». La NU ja va condemnar la violència a Timor Oriental i va acceptar oficialment els resultats del referèndum sobre l'autodeterminació. Ulil Abshar-Abdallah confirma que no té cap element per interpretar la violència de Timor com un conflicte entre musulmans i cristians.

Segons fonts vaticanes, el cap de la NU va oferir protecció al líder independentista Xanana Gusmão, en la

seva comunitat de Djakarta.

Per altra banda, encara continuen desapareguts 18 seminaristes timoresos que van viatjar a Timor el 30 d'agost per votar en el referèndum i que no han tornat a casa. Dels 25 seminaristes que formaven el grup, només se'n tenen notícies de cinc, els quals van informar de les matances de les milícies proindonèsies. Els seminaristes han patit un cop dur ja que han estat testimonis de tortures i assassinats dels seus parents. (Fides)

Lluïtes de religió

Txetxènia, la república independentista que des de fa unes setmanes pateix el setge de les tropes russes, ha donat un pas més en l'escalada de violència. Després de la declaració de l'estat de guerra en tot el territori de Txetxènia i de l'entrada en vigor de la llei marcial «per garantir la sobirania i la integritat del territori davant les agressions de l'Exèrcit rus», el president d'aquesta república independentista, Aslan Masjádov, ha demanat als líders religiosos de la república que facin una crida a la població per dur a terme una «guerra santa». (C.C.)

ZIMBABWE

Una religiosa dirigirà el seminari menor

BULAWAYO.— Davant la manca de preveres, la diòcesi de Bulawayo ha decidit que la religiosa Immaculada Makhalina dirigeixi el seminari menor. Sor Immaculada té 65 anys i pertany a la congregació diocesana de les Ancillae Mariae Reginae. La diòcesi disposa de 31 paròquies però només de 16 sacerdots diocesans. Sor Im-

maculada afirma que «necessitem reforçar la nostra ensenyança de la vida de pregària en els joves perquè no deixin l'Església per anar a altres esglésies» i pensa que seria més apropiat un prevere per dirigir el seminari, per poder compartir les seves experiències amb els aspirants al sacerdoci. (Zenit)

CATALUNYA CRISTIANA
SEMANARI D'INFORMACIÓ I DE CULTURA RELIGIOSA

El cel, plenitud de comunió amb Déu

El Papa suscita un interessant debat amb la seva primera catequesi després de les vacances.

Catalunya
Cristiana

Una xarxa per a
l'evangelització

Subscriviu-vos-hi ara
només per 11.180 ptes./any

Desitjo subscriure'm al setmanari CATALUNYA CRISTIANA durant un any (52 números)

Edició en català ☐ Edició en castellà ☐

Nom

Cognoms

Adreça

N.I.F. D.P.

Població

Tel.

FORMA DE PAGAMENT

☐ Amb un únic pagament d'11.180 ptes. per any

☐ Amb dos pagaments semestral de 5.590 ptes.

☐ Domiciliació bancària (Ompliu l'ordre de domiciliació)

☐ Xec nominatiu que adjunto

Senyors,
Els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA".

Titular

Entitat Oficina DC

Compte Data

Signatura
del titular
del compte

Envieu aquesta butlleta a nom de: CATALUNYA CRISTIANA (Departament de Subscripcions).
Puiggarí, 5 - 08014 Barcelona - Tel.: 934 905 988 - Fax: 934 902 035

Espanya

Formació integral per als seminaristes

■ El cardenal Pio Laghi clausura el Simposi del clergat

SEVILLA.— Del 27 al 30 de setembre es va celebrar el Simposi de Formació per a futurs sacerdots, per configurar la preparació del prevere del proper mil·lenni. Les jornades es van dividir en diferents blocs: tractament de la formació humana, intel·lectual, espiritual i pastoral dels sacerdots.

El cardenal Pio Laghi, prefecte de la Congregació per a l'Educació Catòlica, va ser l'encarregat de clausurar el simposi en el nou Seminari Metropolità de Sevilla. Segons el cardenal, «el seminari no ha de ser mai un pensionat d'estudiants», sinó que «l'estil de la formació seminarística que el Papa proposa avui és el d'una formació integral que s'adreça a tota la persona i no tan sols a la seva intel·ligència». Per a Laghi, el seminari s'ha de convertir en una «comunitat educadora, comunitat de vida i de maduresa en el seguiment de Jesucrist».

Després de la conferència, l'arquebisbe de Sevilla, Mons. Carlos Amigo, va quali-

ficar el simposi de temps privilegiat de reflexió sobre la formació dels seminaristes i va assenyalar que el model de sacerdot que l'Església vol per al tercer mil·lenni és «la persona d'aquell que ens ha cridat: Crist, ahir, avui i sempre». El prelat també va destacar que «el sacerdot d'avui ha de ser un home de cultura i que cal formar-ne la intel·ligència perquè tingui un abast gran, sense quedar-se en el que és immediat; amb amplitud, per poder-ne veure les diferents variables i motivacions».

Després de l'acte acadèmic es va celebrar l'eucaristia a la capella del Seminari, presidida pel cardenal Pio Laghi. (Odisur)

XXIV Jornades de Pastoral de la Salut

En les jornades s'ha insistit a humanitzar el dolor i la malaltia.

MADRID.— Del 28 al 30 de setembre es van celebrar a Madrid les XXIV Jornades de Pastoral de la Salut per reflexionar sobre el significat i les exigències de la humanització del món de la salut i de la malaltia perquè per la seva acció es pugui veure l'amor de Déu. Un dels objectius de les jornades va ser «proposar nous signes d'encarnació en defensa de la vida amenaçada i fràgil en el món de la malaltia i del dolor com a expressió del disseny diví de transformació de la humanitat». De cara al Jubileu, es va reflexionar sobre «l'esdeveniment de l'encarnació com a expressió suprema de la tendresa i de la salvació de Déu allí on els germans pateixen, esperen i desesperen i com a compromís en la promoció de la salut». (SIC)

El P. Manel Nin, rector del Col·legi Grec de Roma

MONTSERRAT.— Un dels monjos de Montserrat que resideix a Roma, el P. Manel Nin, va ser nomenat rector del Col·legi Grec de Roma. El P. Nin és Doctor en Patrística (estudi dels Pares de l'Església) i consultor de la Congregació per a les Esglésies Orientals.

Manel Nin i Güell va néixer al Vendrell el 1956. Va ingressar a Montserrat el 1975. Va fer la professió simple el 1977 i va professar solemnement el 1980. Fou enviat a Roma per seguir els cursos de l'Institut Patrístic Augustinianum entre el 1984 i el 1987, on va aconseguir la llicenciatura en Teologia i Ciències Patrístiques.

Durant els anys 1988 i 1990 va ser prefecte d'Estudis a Montserrat. Va impartir classes de Teologia, Patrologia, Grec i Copte. El 1990 va marxar de nou a Roma per treballar en la seva tesi doctoral i el 1992 va obtenir el títol de Doctor en Patrística. El 1994 va ser nomenat director de la revista *Studia Monastica*, en substitució del P. Josep Massot, i consultor de la Congregació per a les Esglésies Orientals, així com del consell de Sant Anselm. El 1996 va prendre part com a expert al Sínode de Bisbes siromalabars. El 1998 fou ordenat sacerdot. (C.C.)

Reelegida la superiora de les Filles de Maria Mare de l'Església

MADRID.— Nieves Rodríguez Menéndez, de l'Institut Filles de Maria Mare de l'Església, de 57 anys, nascuda a Noreña (Astúries), ha estat reelegida superiora general per al sexenni 1999-2005. La congregació va ser fundada el 1875 per la mare Matilde Téllez a Béjar (Salamanca) i compta amb uns 400 membres arreu de l'Estat espanyol, Itàlia, Portugal, Amèrica, Mèxic, Perú i Veneçuela. El seu carisma és eucarístic-marià. (SIC)

Fi del procés diocesà de beatificació de 20 dominics

ALMAGRO.— El 25 de setembre es va celebrar la clausura solemne del procés diocesà de beatificació del P. Àngel Marina i els seus 19 companys del convent d'Almagro. Aquest grup de dominics està compost per vuit sacerdots, professors de Teologia, sis estudiants, quatre germans cooperadors professors i dos novicis. Tots van morir en defensar la fe durant l'estiu del 1936. Van ser enterrats en una fossa comuna i, un cop acabada la guerra, les seves despulles es van dipositar a l'església del convent d'Almagro. L'acte de clausura va estar presidit pel bisbe de Ciudad Real, Mons. Rafael Torija de la Fuente. (C.V.)

Tibidabo us informa:

1 Adoració Perpètua

Us invitem a participar una hora al mes a l'Adoració Perpètua del Tibidabo

Adoració Diurna. Des de les 8 del matí fins a les 23 hores

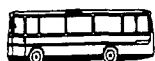
Adoració Nocturna. Des de les 23 hores fins a les 6 del matí

2 Dijous Eucarístics

Tots els dijous de l'any, **Hora Santa**, de les 21,15 hores a les 22,45 hores. A les 20,30 hores surt un microbús de la Plaça de Lesseps (cantonada Pérez Galdós)

3 Viatges i Peregrinacions

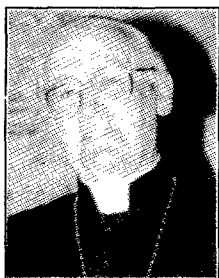
- * 6 de novembre de 1999: **Montserrat**
- * 29 d'abril del 2000: **Núria**
- * 13-14 de maig del 2000: **Lourdes**
- * 31 de maig al 7 de juny del 2000: **Terra Santa**
- * 15-23 de setembre del 2000: **Turí-Roma**

Consultes i inscripcions: ☎ 934 175 686

Carta Dominical

Tres santes copatrones d'Europa

Ricard M. Carles

Cardenal, arquebisbe de Barcelona

El meu inici del Sínode especial per a Europa, que començà el dia 1 d'octubre a Roma, fou bastant esportiu gràcies al cardenal Winning. Efectivament, poc després d'entrar a la basílica de Sant Pere m'abordà el cardenal de Glasgow i, després de recordar-me els col·legis majors de nobles irlandesos —que fou el meu— i de nobles escocesos de Valladolid, em mencionà somrient l'empat de l'Arsenal amb el Barcelona. Sabent que vaig néixer a València, esmentà a continuació la victòria del València sobre el Glasgow Rangers del passat mes de setembre; malgrat això, em va dir, ell no deixava d'estimar València. Després vam començar a parlar dels temes del Sínode. Més tard, ja en silenci, vam esperar l'arribada del Sant Pare.

Quan s'iniciava la processó vers l'altar de la Confessió, el fum dels encensers quedà il·luminat —érem prop de la *Pietà*— per un raig de sol que, en travessar-lo, el transformà en una columna lluminosa que s'elevava vers les altes cúpules. En contemplar aquesta columna, vaig pensar que la salvació no ve de baix sinó de dalt. Els nostres treballs i actuacions només adquireixen força, calor i bellesa quan baixa la llum de dalt.

Allò que serà el segon Sínode sobre Europa ho vaig veure expressat en un gest del Sant Pare: en començar l'eucaristia, dret davant l'altar de la Confessió, es recolzava fortament en el seu bàcul pastoral, rematat per la imatge de Jesucrist, sobre la qual reclinava el cap. Les debilitats de la nostra Europa i de la nostra Església assoleixen robustesa quan ens recolzem en el Senyor.

Vers la meitat de l'homília, el Sant Pare rebé un primer aplaudiment quan proclamà copatrones d'Europa tres dones: santa Edith Stein, santa Brígida de Suècia i santa Caterina de Siena. Recordem que fins ara els patrons d'Europa eren sant Benet, sant Ciril i sant Metodi. El Sant Pare prengué aquesta decisió —així ho va dir— per reconèixer la contribució de la dona, i molt especialment de la santedat femenina, a la construcció d'Europa.

Pensant en el lema del Sínode «Jesucrist, viu en la

seua Església, font d'esperança per a Europa», i contemplant els bisbes vinguts de tots els punts d'Europa, em vingué a la memòria el record de l'arribada de Pere i Pau a Roma. No podien somniar que, dos mil anys després del seu esforç evangelitzador, al turó del Vaticà ens reuniríem —com a successors seus i dels altres apòstols— bisbes de tot Europa, des de l'Atlàntic fins als Urals i des de Finlàndia fins a Malta.

Ens enfrontem, durant el Sínode, a una situació molt diferent de la del Sínode sobre Europa de l'any 1991, dos anys després de la caiguda del mur de Berlín. El 23 de juny de 1996, a l'hora de l'àngelus, en el mateix cor de la ciutat que simbolitzà amb el seu mur la divisió d'Europa, el Sant Pare anuncià aquest Sínode: «Des d'aquesta preclara ciutat que ha sofert de manera especial el destí de la història d'Europa en aquest segle, voldria anunciar la meua intenció de convocar un altre sínode especial dels bisbes. Aquest sínode, juntament amb els sínodes celebrats per als altres continents, haurà de contribuir a la preparació del Gran Jubileu de l'Any 2000.»

Que intercedeixin pels nostres treballs els tres patrons d'Europa i també —i de manera especial— les tres figures femenines anomenades per Joan Pau II copatrones d'Europa i advocades del nostre continent davant Déu.

Paraula i vida

Familiaritzar-se amb la Bíblia

Lluís Martínez Sistach

Arquebisbe de Tarragona i Prímat

Hem celebrat les noces d'argent de l'Associació Bíblica de Catalunya. Han passat només vint-i-cinc anys des que va néixer aquesta institució, estesa a totes les diòcesis de Catalunya, i ha fet un bon treball al servei de la Bíblia i de la pastoral de la Paraula de Déu.

Els cristians hem de llegir i conèixer la Paraula de Déu. Per a qualsevol cristià és cabdal conèixer més i més la revelació que ens arriba per la Sagrada Escrip-tura i per la Tradició. Per això el Concili Provincial Tarraconense demana que entrem en la Bíblia «sota el guiatge de l'Esperit Sant, a l'interior de la gran Tradi-

ció de l'Església i de la interpretació autèntica del Magisteri».

La Paraula de Déu es pronuncia i s'escolta en el si de l'Església, com en el seu «lloc propi», però amb la finalitat que l'escolti l'home i la dona d'arreu i de sempre i que influeixi salvíficament en la història de la humanitat.

Són molt actuals aquestes paraules del cardenal Martini, de Milà: «He expressat en diverses ocasions la persuasió que en el nostre món europeu, sempre incrèdul, ateu i indiferent, un cristià no pot aconseguir viure la fe, si no aconsegueix familiaritzar-se amb la Paraula de Déu, si no s'alimenta cada dia amb aquesta Paraula, si no deixa que el misteri de la gratuïtat divina entri en la seva existència.» La cita és llarga, però aquestes paraules lúcides del cardenal ens alerten de la necessitat vital que tenim de la Paraula de Déu per a viure com a cristians enmig del nostre món.

La lectura pausada i feta pregària de la Bíblia és molt necessària per a l'home i la dona d'avui. Tenim la temptació del desànim, del cansament, de l'abandonar-se, del negar-se a nedar contracorrent. Aquesta lectura

de la Paraula de Déu és una constant renovació dels motius per resistir, per esperar malgrat tot.

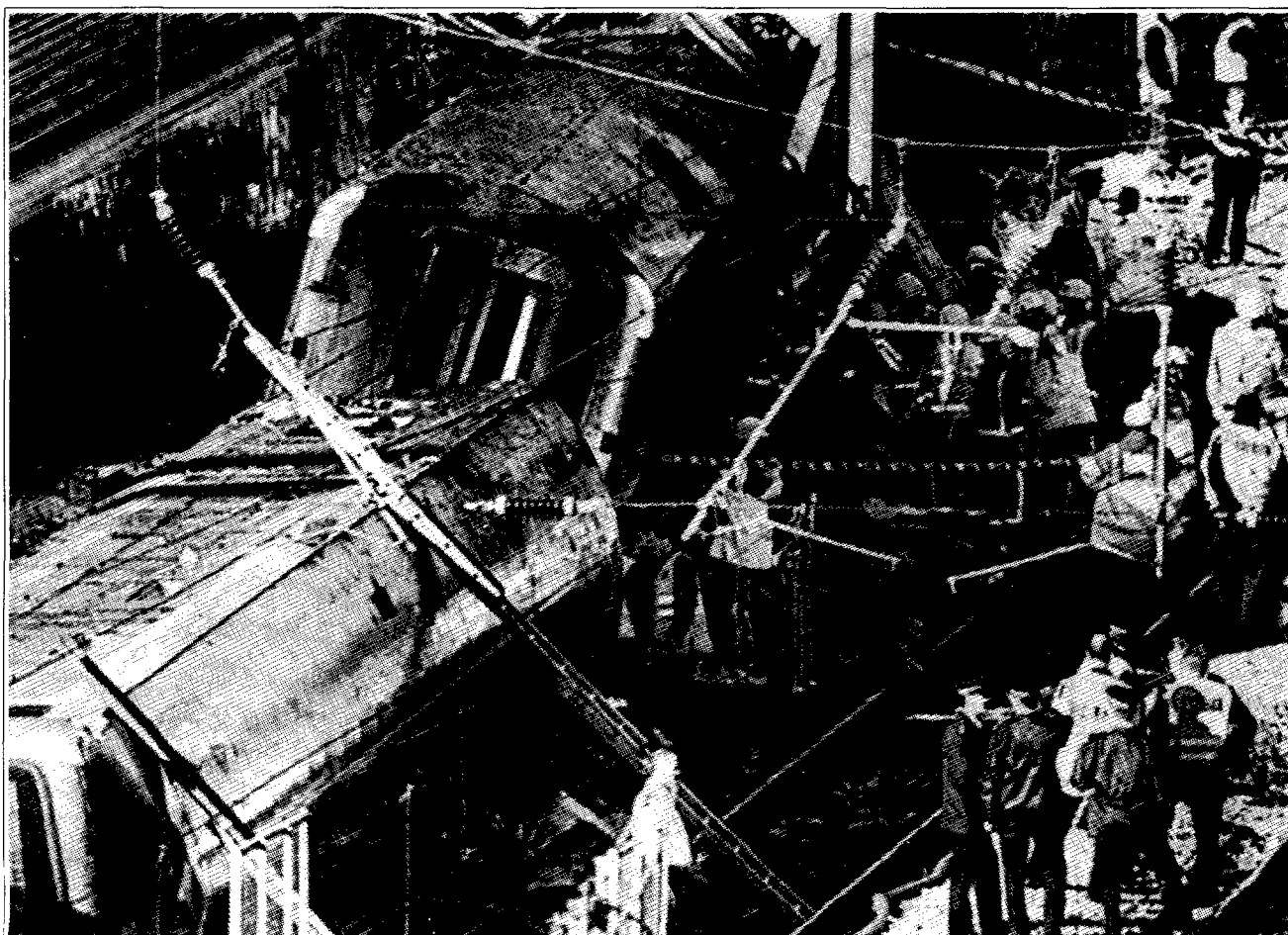
Som una generació que no viu de la memòria, sinó més aviat d'impressions. La memòria, per als cristians, és el record de la història que Déu ha teixit per a nosaltres des dels inicis. La Paraula de Déu escrita en la Bíblia neix de la voluntat d'un poble de recordar les meravelles que Déu ha fet.

En la revelació Déu ens comunica el sentit ple i autèntic de la nostra existència i de tota la creació. El Concili Vaticà II ens recorda que «és ben veritat que el misteri de l'home només s'aclareix de debò en el misteri del Verb encarnat. Crist, en la mateixa revelació del misteri del Pare i del seu amor, manifesta plenament l'home a l'home mateix i li fa conèixer la seva altíssima vocació».

Per això invito tots els diocesans a estimar, llegir i conèixer la Bíblia. És un objectiu pastoral que ens proposem a l'arxidiòcesi per a tres anys. Les parròquies i les comunitats oferiran reunions i cursets comptant amb la col·laboració de l'Associació Bíblica de Catalunya, que en té una rica experiència.

opinió

Zoom

Aquest any 1999, del qual ja estem en els darrers mesos, passarà a la història amb molts caires de desastre, naturals i humans, entre guerres fraticides, ambicions de poder, genocidis, huracans, inundacions, erupcions i accidents de tota mena. Ara li ha tocat el torn a la Gran Bretanya amb una violenta topada de trens gairebé al centre de la capital, amb moltes víctimes entre morts i ferits. Se n'estan escatint les causes i sembla que són atribuïbles a un error humà... potser degut al ritme accelerat de vida que s'ha de suportar.

Filtrant la notícia

Francesc Gamissans

Un estendard marià per a fins polítics

Es bisbes de Mèxic han criticat durament el candidat presidencial Vicente Fox Quezada —del Partit d'Acció Nacional (PAN)— pel fet d'haver onejat un estendard de la Mare de Déu de Guadalupe durant els seus mítings polítics organitzats en diverses poblacions.

«La Mare de Déu de Guadalupe és l'ànima de la unitat del poble de Mèxic i no es pot convertir en un factor de divisió», va dir l'arquebisbe primat de Mèxic, cardenal Norberto Rivera Carrera. I va afegir: «L'Església no avala ni pot avalar la utilització de la imatge més venerada del país i de tot Amèrica per a finalitats polítiques i partidistes.

Crec que tots portem a dins la Mare de Déu de Guadalupe i el candidat a la presidència potser també, però la Verge de Guadalupe és de tots.»

Les paraules del cardenal primat foren recolzades per altres bisbes de la nació.

Com a resposta, el líder nacional del PAN, Luís Felipe Bravo Mena, va dir: «Que el nostre candidat a la presidència enarborés l'estendard de la Mare de Déu de Guadalupe en diversos mítings va ser un fet circumstancial. Si podem acudir a la Mare de Déu en qualsevol perill i col·loquem la seva imatge o la medalla a la porta de casa, o un adhesiu a l'automòbil, per què un polític no pot dur al seu costat un estendard de Maria per tal que sigui protegit de qualsevol atemptat o d'una bala assassina...?»

Al nostre país, durant les campanyes per a les eleccions municipals i autonòmiques d'aquests darrers dies, cap partit polític ha onejat estendards de la Mare de Déu de Montserrat, patrona de Catalunya, durant els seus mítings, i crec que encara menys es farà en les eleccions generals.

No cal pas, perquè des dels cims de la serra, la Moreneta vetlla per uns i altres, com ho canta mossèn Cinto: «Dels catalans sempre sereu Princesa, dels espanyols Estrella d'Orient; sigueu pels bons, pilar de fortalesa; pels pecadors, lo port de salvament...» Vetlla pels de l'esquerra, de la dreta i del centre: catalans, castellans, bons i pecadors, que de tot n'hi ha.

Notes insignificants

Germà Adrià

La vida continua

La Leia té 34 anys i una història curta, però vibrant i molt moguda. Als 28 anys, quan ja en feia tres que era a la presó, li van donar un permís i no hi va tornar.

Va estar gairebé quatre anys «escapolida», arrossegant la seva malaltia, la sida, sense deixar de ser una noia molt maca i atractiva. Però... drogoaddicta. I per això va tornar a robar i a atracar els bancs. Una barba i un bigoti, un company i cap al banc...

Van tornar a agafar-la.

Mentre estava fugada ens vèiem en alguns bars de luxe; ara, ens veiem a la presó.

De la desesperació a causa de la malaltia i la presó, ha passat al goig de viure... I en la seva darrera carta, quatre folis de lletra petita, diu coses molt boniques:

«Amb les malalties continuo com sempre... amb tot, el "bitxo" no té gaire força, així és que si em cuido puc viure molt...»

»He de sortir d'aquí... El meu fill hauria d'estar estudiant i no arrossegant un carretó amb cartrons...

»Vaig tornar a la droga quan va morir el meu pare... i poc després el pare del meu fill... Dins meu també volia morir-me...

»Però, ja ho veus, no m'he mort. Així que suposo que encara he de fer alguna cosa en aquesta vida. No m'adonava del que tenia. Només em vaig fixar en el que vaig perdre. I no vaig saber veure tot el que hi havia al meu voltant que és meravellós. La vida sempre és màgica. Que tonta vaig ser quan no la volia! Potser, fins i tot, em va anar bé estar una altra vegada a la presó...

»...En fi, germà Adrià, la vida continua, el món dona voltes amb nosaltres o sense. Intentaré portar una vida tranquil·la.

»Tinc els problemes de sempre, però la soledat cada dia em pesa més... Vine'm a veure. Vine a fer-me un petó i una abraçada...

Des que la Leia ha recuperat les ganes de viure, somriu. I el seu somriure captiva, atrau i reflecteix la pau.

Li falta pregar una mica més. Intenta pensar el Parnostre, però encara se sent sola... Soledat, en la bullícia de la presó.

La Leia torna a veure que la vida «és bella», que el món és meravellós, màgic...

Veure que la vida continua amb ella o sense ella, però vol que sigui amb ella.

Quanta vida li queda, afectada per la sida?

Tant se val el temps de vida. El que val és viure-la intensament, alegrement, amb l'alegria de qui se sent viure en Déu. I el dia que, a més de trobar la vida meravellosa, trobi vida en Déu, la Leia serà feliç, feliç del tot.

I podrà aconseguir que el seu fill no hagi d'arrossegar un carretó i pugui estudiar... I que la seva mare, estigui més tranquil·la.

Punt de vista

Jordi Bassa i Ribalta

El magisteri autèntic

Fa un cert temps, una persona coneguda se'm queixava que l'Església catòlica obliga els matrimonis a tenir molts fills. Li vaig preguntar si recordava el seu casament. Em va dir que sí. Li vaig preguntar si recordava a què s'havia compromès amb la seva muller. No se'n recordava i li'n vaig fer memòria: «Us vàreu comprometre a honrar-vos i estimar-vos fins que la mort us separés; no hi va haver cap compromís sobre el nombre de fills: únicament una benedicció especial del capellà per implorar la fecunditat de l'esposa.»

El lector es preguntarà a què ve aquesta anècdota. M'explicaré. Els catòlics, quan parlem del magisteri de l'Església, tant per bé com per mal, solem referir-nos de forma exclusiva a les declaracions del Papa i dels bisbes, i ens oblidem de forma lamentable que el moment en què l'Església es mostra en tot el seu esplendor salvífic és en la litúrgia, sobretot la litúrgia eucarística i sacramental. Ens oblidem que és en la litúrgia on l'Església és *mare i mestra* de forma més eminent, perquè és aquí on la paraula de Déu es proclama de forma solemne davant del poble. Ens oblidem que els pastors són mestres autèntics precisament per la seva condició específica de presidents de l'Assemblea del poble de Déu, no pas per cap carisma especial que els hagi plogut del cel. Per això, el meu interlocutor, com tants d'altres catòlics, crítics i no crítics, desvinculava de forma tan ostensible la doctrina de l'Església de la seva expressió litúrgica i sacramental. I també per això, el magisteri de l'Església apareix tantes vegades embolcallat amb el sudari antipàtic d'un conjunt de normes purament jurídiques i moralistes.

Espero que el lector m'entengui bé. No sóc dels qui acostumen a criticar per sistema l'estructura jeràrquica de l'Església, ni de bon tros. Considero que, si el Papa i els bisbes et sobren, l'actitud més honesta és la de canviar de confessió religiosa, i no fer de corcò inútilment. Res m'irrita tant com aquests col·lectius que es dediquen a

semblar sospites i discòrdies arreu, i pretenen erigir-se en els intèrprets autèntics del missatge evangèlic. Precisament per això, considero el magisteri de l'Església una cosa massa important per reduir-la a simples comunicacions de despatx. Quina imatge de pastor universal millor pot donar el Papa, que quan presideix una eucaristia i parla *urbi et orbi*, és a dir, als fidels de la ciutat i de tot el món? No és el moment privilegiat en què la doctrina esdevé una cosa viva i empeltada de Paraula de Déu? I el mateix podem dir del bisbe respecte de l'Església local. No ens diu res el fet que l'altar hagi estat el lloc d'immolació de grans bisbes, des de Tomàs Becket fins a Oscar Arnulfo Romero? No és *magisteri autèntic* l'actuació compromesa de Carlos Ximenes Belo, bisbe dels timorosos orientals i premi Nobel de la Pau 1996? No ho era la del finat Helder Câmara quan defensava els pobres des de la trona?

Una encíclica pontifícia i una carta pastoral són documents importants que el fidel s'ha de prendre molt seriosament, però enlloc no està definit que siguin Paraula de Déu, com ho és l'Escriptura que es proclama en la celebració d'aquesta Paraula. Això vol dir el rang que ocupa la litúrgia en el magisteri de l'Església: el primer de tots. L'Església és *mare* i és *mestra*, per aquest ordre, perquè ha rebut directament de Jesucrist la missió de proclamar la Paraula, i això ho fa, certament, quan es pronuncia sobre els afers temporals —família, societat, política, economia— i emet la seva doctrina. Però cal no oblidar que aquesta doctrina s'encarna en l'existència de cada home per mitjà del sagrament, i que el sagrament no té sentit sense l'Església com a comunitat.

Que un senzill ritual litúrgic de casament sigui més explícit que cinquanta manuals de teologia matrimonial, no ens ha d'estranyar. Forma part de la forma *maternal* amb què l'Església catòlica sap ser *mestra* autèntica en tot lloc i en tots els temps.

saber escoltar

Joan de Kronstad

Diumenge a la tarda. Fullejo un llibre d'espiritualitat russa. Hi trobo l'autor, Joan de Kronstad. M'entretinc a passar les pàgines del seu tractat sobre l'oració. M'interessa. I, per això, lleigeixo la introducció que explica qui era aquest escriptor. Resulta que era un místic. I que no era monjo, sinó un prevere secular. Nasqué l'any 1829, morí el 1909. Un home de fe profunda. Una vida amb un gran dinamisme espiritual. La força de l'oració el dominà totalment. Tu a tu amb Déu. Quasi combatiu. Font de meravelles. La gent anava a cercar-lo i es confiava a la seva pregària. Viví, al mateix temps, un veritable lliurament ministerial als germans. Volia, amb els seus escrits, adoctrinar el poble cristià. Fou un home molt proper a la doctrina i al tarannà pietós dels cristians d'occident. Escriví una mena de diari o autobiografia.

El text que m'ha cridat l'atenció lliga amb la conversa tinguda amb un amic sobre la pregària pels altres. Estàvem d'acord que és una expressió molt forta de la caritat cristiana. Oració que situa en la comunió dels

sants. Ell em deia que pregava tant pels altres que, de vegades, s'oblidava de resar per si mateix. Em preguntava què en pensava d'això. Per aquesta raó, l'escrit de Kronstad és molt adient.

«Quan preguis, esforça't per pregar més pels altres que per tu, i durant la pregària fes-te presents, de manera ben viva, tots els homes, que amb tu formen un cos, i cadascun separatament, com a membre del cos de Crist, que és també el teu cos, "perquè sou membres els uns dels altres". Demana per a tots, tal com demanaries per a tu mateix, amb la mateixa sinceritat i fervor; mira les seves malalties com les teves; la seva ignorància espiritual, els seus pecats i les seves passions, com una cosa teva; les seves temptacions, les seves desgràcies i les moltes afliccions com les teves. Aquesta oració serà molt agraïda al Pare Celestial, Pare misericordiós de tothom, davant el qual "no hi ha excepció de persones" ni "ombra d'alteració"; amor sense límits que abraça i preserva totes les criatures.»

Joan Guiteras i Vilanova

a propòsit de...

Analfabetisme audiovisual

Quan era jove, d'això fa uns quants anys, van traslladar el meu pare a Catalunya. Segons els seus plans, havia de ser una residència transitòria, segons els plans de Déu, el seu trasllat posterior i únic seria a l'eternitat. Jo aleshores estudiava el batxillerat, m'agradava col·leccionar els minerals i els fòssils, i m'entusiasmava la química. En totes aquestes activitats, Acció Catòlica i l'escoltisme, així com en les aficions que he anomenat em trobava que els meus companys parlaven català. Amablement, a mi em parlaven en castellà, però de seguida vaig comprendre que els havia d'entendre en la seva llengua. No va ser gaire difícil i molt aviat els vaig entendre, tant si parlaven entre ells com si es dirigien a mi. Una història vulgar, com la de moltes altres persones. Per què explico això? Punt i a part.

Aquestes últimes setmanes he escrit sobre unes emissores de televisió, via satèl·lit, concretament la RAI, Sat2000 i Telepace, i, implícitament, deia que eren emissores en llengua italiana, que no és la meua ni la dels meus lectors, això és un impediment? Certament, és una dificultat, però cal reconèixer que l'italià, per a nosaltres els llatins, és un idioma senzill. Tot i que jo sóc una persona que no tinc gaire facilitat pels idiomes, us puc assegurar que entenc un 90% de les paraules, i per això comprenc el 100% dels continguts.

Un altre tema és el temps disponible i l'horari d'emissió. Amb motiu dels meus 25 anys de sacerdot, la gent de la Llobeta em va regalar un vídeo molt útil, n'he tingut d'altres que també ho han estat en altres moments, precisament en l'àmbit sobre el que escric ara. Normalment gravo el que crec que m'interessarà i ho veig quan tinc temps. Puc passar de pressa els anuncis i tot el que no m'interessa, però estic al dia de moltes realitats de l'Església d'avui. A vegades sento algú que diu, amb aires de suficiència, que no perd el temps mirant la televisió. Amb tota sinceritat els dic que penso d'elles el mateix que dels que diuen que no llegeixen mai. Llegir, escoltar la ràdio o veure la televisió són maneres d'adquirir coneixements. La nostra fe no és pura intel·lectualitat ni erudició, però es nodreix, en part, d'històries veritables, de contingut religiós, cristià o purament humà. I, de la mateixa manera que prego i celebrego la missa cada dia, lleigeixo llibres i el diari, escolto la ràdio i veig els programes que m'interessen de la televisió, sense interferir, gràcies al vídeo, els meus compromisos ministerials.

També volia parlar sobre Telepace i gairebé ja no em queda espai. Breument, diré que crec que és una emissora de l'episcopat italià per als seus fidels. Alguns programes s'emeten simultàniament amb Sat2000, però, a diferència d'aquesta última, les seves emissions duren les 24 hores del dia. Els diumenges emeten la missa des d'una església petita dels seus estudis, cada dia emet el rosari d'una manera molt original, i té diversos programes, fins i tot pel·lícules clàssiques, però, he de confessar que no n'he vista cap. Aquests dies, a través del Sat2000, he vist fragments d'un telefilm sobre els Fets dels Apòstols, molt fidel al text. Si ho dic és perquè era una coproducció, entre d'altres entitats, de la RAI i de TVE. Tant de bo que, sense les dificultats de l'idioma ni dels equips digitals, algun dia el puguem veure aquí.

P-J Ynaraja,

capellà del Montanyà (ynaraja@redestb.es)

Cartes del lector

Sobre el P. Jordi Llimona

Sr. Director,

Sobre la notícia de la mort del P. Jordi Llimona, m'agradaria afegir alguna informació. Primer, li fou atorgada la Creu de Sant Jordi pel president de la Generalitat de Catalunya. Segon, va ser el mateix P. Llimona qui va presidir la celebració del funeral de Pau Romeva i Ferrer, diputat d'UDC. Finalment, quan vaig estar a la presó em va venir a veure dues vegades, malgrat les nostres opinions polítiques diferents.

FERRAN CAMPS i VALLEJO
Barcelona

Isabel Clara Simó i l'homilia de la Mercè

Sr. Director,

M'agradaria dirigir unes paraules a Isabel Clara Simó: M'ha sorprès molt la teva col·laboració del diumenge 26 al diari *Avui*. Sempre llegeixo la teva columna, que m'agrada força, escris molt bé. Ets espontània i molt profunda. Però necessito dir-te que em dol molt el que dius. Comences: «A l'arquebisbe no li agraden els símbols àrabs a les festes de la Mercè.» D'on ho treus, això? Ell només demana que es faci referència a l'origen cristià de la festa, a l'origen mercedari, i això amb respecte i acollida per a tothom. Com a cap de l'Església de Barcelona, demana que en el futur no s'oblidi la raó històrica de la festa.

Més endavant, compares les paraules de Ricard M.

Carles —«ganivetades verbals»— amb l'actitud d'un fonamentalisme ignorant que ha destruït unes obres d'art molt valuoses perquè les dones no hi eren representades segons els costums islàmics. La comparació em sembla tan desproporcionada com inadequada. T'has deixat portar per un rampell.

El cartell a mi m'agrada per la seva estètica i originalitat, però m'ha sorprès desfavorablement per la falta d'al·lusió a la Mare de Déu de la Mercè. D'altra banda, t'he de dir que he llegit un comentari d'un amic de l'islam que es queixava del poc respecte amb què era tractat el seu símbol religiós de la mitja lluna. Que vulguem acollir tothom no solament és bo, sinó que és propi de la nostra manera de ser. La història de Catalunya és la història de l'acolliment. Però això no vol dir que haguem de renunciar al nostre tarannà i substituir-lo pel de l'hoste. Tots tenim dret a expressar la nostra opinió, però sempre respectant la de l'altre.

HORTÈNSIA ASSENS
La Palma de Cervelló

Molt bé, Sr. Cardenal

Sr. Director,

Hem llegit al diari les reaccions a les paraules que el cardenal Ricard M. Carles va pronunciar amb motiu de

la festivitat de la Mare de Déu de la Mercè. En primer lloc hauríem de distingir, dintre de l'Església, entre la persona i la institució. Una distinció que no ha fet cap periodista, però sí que han continuat amb el costum de criticar l'Església i els seus ministres, sempre en nom de la democràcia i aplicant allò de «tot és bo el que l'olla cou», que és precisament el que tota persona que pensi una miqueta no pot acceptar, ja que no tot el que es cou en democràcia i llibertat es pot dir que sigui bo. A la institució li correspon pactar amb l'Estat o amb altres institucions per tractar d'aconseguir que es reconeixin els drets de totes dues parts.

El pitjor insult és el de comparar-lo amb Khomeini, que reunia el poder religiós i el polític en una sola mà, la qual cosa volia dir que si algú volia el permís per construir un temple catòlic, valia més que ho fes per telèfon. No com aquí, que amb una empeneta d'un senyor carregat de dòlars es pot arribar a aconseguir.

Enfront de l'argument irrefutable i ple de sentit comú de Mons. Carles de voler reciprocitat per totes dues bandes —que l'islam també autoritzi la construcció de temples catòlics a les seves ciutats—, la periodista diu que això és tornar a «l'ull per ull». És curiós que quan es tracta d'atropellaments de persones no religioses entre els 40 i els 50 anys es diu que ja han passat i que no cal donar tanta importància al tema. En canvi, es parla de la Inquisició de fa segles sense cap problema o de Galileu, perquè no troben arguments actuals per raonar per què l'Església i els seus cardenals no poden opinar en assumptes religiosos.

LLUÍS SANTAMARIA SANTAMARIA
Lleida

Experiències de l'Índia

Tindrè més en compte les observacions del senyor bisbe!

El mes de juliol passat vaig tenir la sort de ser hoste de Mons. Ivan Dias, arquebisbe de Bombai. Em va confiar la visita dels missioners i les missioneres espanyols que treballen a la seva diòcesi. Una feina molt agradable, que em va complaure molt i que em va donar l'oportunitat de contactar amb més de trenta «herois», uns pels cinquanta anys que hi porten, d'altres per l'ambient difícil en què treballen; i tots per la seva il·lusió i la seva constància.

Un dia que no tenia feina, vaig proposar a Mons. Dias a l'hora d'esmorzar davant de tots els comensals que ens acompanyaven (el cardenal Pimenta, el seu predecessor; els bisbes auxiliars i el clergat al servei de la catedral): —«Avui he pensat fer una excursió a l'illa d'Eléfant, perquè he llegit que hi ha un antic temple hindú i que el paratge és molt salvatge i interessant.»

—«És cert —em va contestar. Però abans demana al cuiner que et prepari uns

entrepanes, perquè, tot i que hi ha algun quiosquet per comprar-hi menjar, la higiene deixa molt a desitjar. I... vés amb compte amb els micos, perquè n'hi ha molts!»

Vaig fer cas de la primera observació, però no de la segona. Estava fart de veure micos passejant per les esplanades dels temples hindús o per les branques dels arbres dels parcs que ja havia visitat. Per això, no era nou per a mi i no em vaig adonar del que significava aquell «vés amb compte».

El cas és que, després de visitar els quatre temples i de fotografiar la imatge impressionant de Shiva cavada a la roca, vaig buscar una ombra per protegir-me del sol tòrrid i per menjar-me el que Annu, el cuiner de casa de l'arquebisbe, m'havia preparat. Vaig treure de la motxilla la fruita que m'havia posat en una bossa de plàstic, i quan vaig fer les primeres mossegades a l'entrepà, el mico més gran de tots va fer un salt, se'm va plantar al davant, em

va ensenyar els ullals enormes i, al mateix moment que va emetre un so amenaçador, d'una urpada es va endur la bossa amb la fruita a dalt d'un arbre que hi havia molt a prop meu.

Tot i els meus pocs coneixements sobre el comportament dels simis, vaig endevinar que aquell era el mascle dominant. Però la cosa no acaba aquí, en comprovar el seu èxit, la resta de la bandada es va plantar davant meu fent salts. Eren uns quinze, de mides diferents... una colla d'ulls que m'observaven implorants davant del menjar i un conjunt d'ullals que brillaven amenaçadors davant la meua avarícia. En uns segons, em van passar pel cap pensaments diferents: havia llegit que a l'Índia la majoria dels micos són portadors de la ràbia. Al meu costat, hi tenia la motxilla desprotegida amb el passaport, els diners i la càmera fotogràfica... I si l'agafaven i se l'emportaven al bosc pensant trobar-hi

menjar? I si m'atacaven per agafar-me l'entrepà que m'estava menjant?...

Vaig llançar tan lluny com vaig poder aquell delit desitjat per tantes boques a més de la meua, i quan vaig comprovar que es barallaven i s'hi llançaven a sobre, d'una revolada vaig agafar la motxilla amb les meves pertinences i vaig arrencar a córrer tot allunyant-me d'aquell bestiam. Vaig agafar la primera barca de tornada a la ciutat.

A la nit, després de la pregària comunitària de vespres, quan ja estàvem asseguts al menjador a punt de sopar, algú em va preguntar: —«Com t'ha anat per Elefanta?» I jo vaig contestar: —«Avui he fet dejuni involuntari... i un propòsit: a partir d'ara faré més cas de les observacions dels bisbes.» I tots van endevinar, tot i que no hi eren, el que m'havia passat.

Mn. Ignasi Marqués

Esqueles a Catalunya Cristiana

Tel. 934 905 988

Les santes patrones d'Europa (1)

Pere Tena, bisbe auxiliar de Barcelona

L'anunci fet pel papa Joan Pau II, en començar el II Sínode dels Bisbes d'Europa, de proclamar patrones d'Europa tres cristianes excel·lents —Brígida de Suècia, Caterina de Siena i Edith Stein— pot semblar a molts quelcom inesperat. En realitat no és així. Des de la proclamació dels sants Ciril i Metodi com a patrons, juntament amb sant Benet —proclamat per Pau VI—, perquè quedés clara tota la realitat europea d'orient i d'occident, i per convidar els cristians a «respirar amb els dos pulmons», va sorgir en no poques Esglésies la proposta de proclamar també patrona alguna santa, que testimoniés la dimensió femenina de la santedat. L'encíclica *Mulieris dignitatem* va motivar encara més la petició.

Tanmateix no era prou clara l'elecció. Calia trobar figures prou representatives de la vida de les Esglésies d'Europa, de la seva història, amb influència prou estesa perquè poguessin sobresor-

tir. El Papa ha obtingut per la multiplicitat, i ha donat tres patrones femenines, amb una certa simetria amb els patrons masculins.

Per què les patrones

Aquesta iniciativa del Papa posa en relleu una pràctica molt tradicional en l'Església: la intercessió dels sants, basada en quelcom molt profund de la fe cristiana: la comunió dels sants en Crist. En aquest sentit, la proclamació de les tres patrones porta en si mateixa una força pedagògica i renovadora que no hauríem de deixar escapar sense aprofitar-la. Més encara: porta una catequesi de cara al Jubileu del 2000 que no pot ser més oportuna.

Els patrons, segons la pràctica de l'Església, no s'imposen, sinó que es demanen. El motiu és obvi. Es tracta del desig que té una institució o un cristià individualment d'imitar un sant, perquè

veu en ell un exemple, o una proximitat especial a la seva forma de viure, i vol invocar-lo perquè confia en ell d'una manera peculiar. Si es tracta d'una qüestió personal, n'hi ha prou amb l'elecció. Si es tracta d'una institució, cal que l'elecció sigui confirmada pel propi bisbe i ratificada per la Santa Seu. També el Papa ha correspost a una petició. No ha imposat aquestes patrones, encara que tanmateix hagi escollit entre diverses personalitats cristianes.

Les lliçons del Papa

Una primera conseqüència de l'acte pontifici és que tornem a preguntar-nos què signifiquen els sants en l'Església, i en la nostra vida. Potser ho tenim una mica oblidat i no és bo que així sigui. La litúrgia defineix la funció dels sants amb frases bellíssimes: «Són signes certíssims del vostre amor (de Déu)», diu un

dels prefacis. I un altre prefaci s'expressa així: «Vós, amb la seva vida, ens doneu un exemple; amb la seva germanor, una família; i amb la seva intercessió una ajuda...» No hem de confondre els sants amb els «herois», encara que estem potser més impressionats per aquests que no pas per aquells. El propi dels sants és la fidelitat a l'Esperit, no pas les grans proeses. La proposta de les santes patrones és una crida als cristians d'Europa, tant els homes com les dones, a posar-les per intercessores, invocar-les, imitar-les en l'actualització de les seves virtuts.

La perspectiva del Jubileu queda enriquida amb aquesta iniciativa. Quan parlem del do de la indulgència, i de les bones obres que ens hi poden donar accés, pensem en la comunió de les bones obres dels sants, fetes per la gràcia de Jesucrist. Ell, en efecte, «en coronar llurs mèrits, corona els seus dons» (sant Agustí).

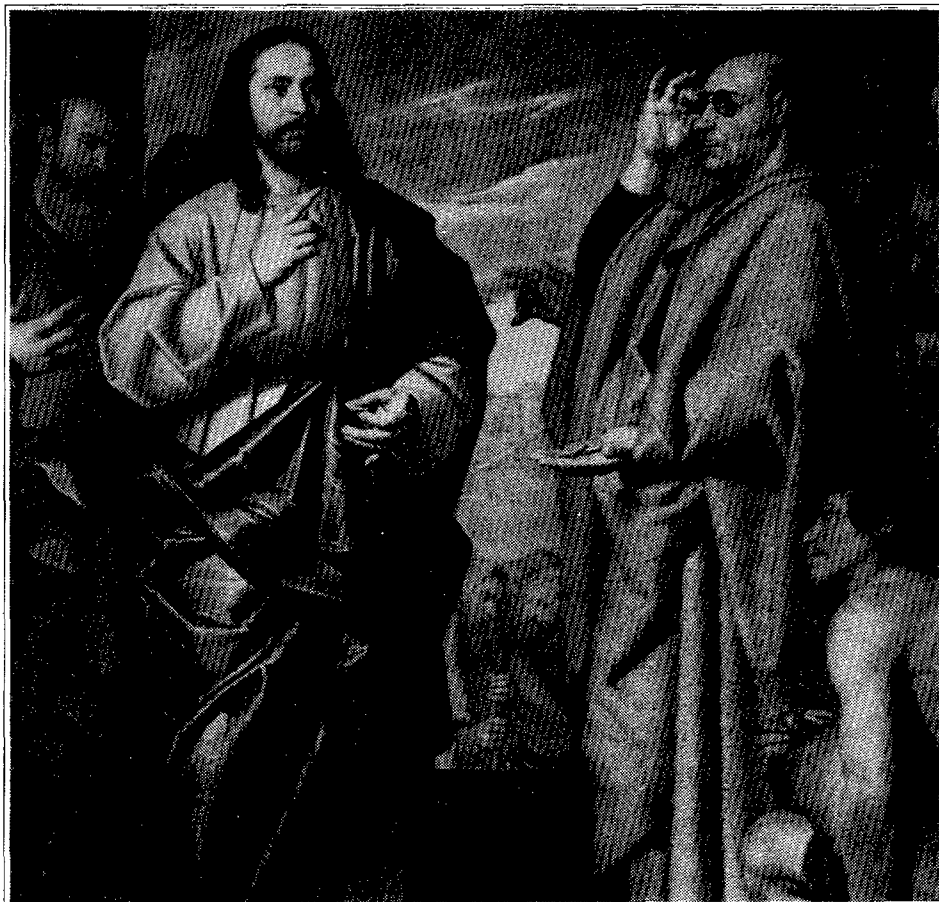
petites homilies

Instrumente de Déu

Josep M. Aragonès, rector de Torrelavit i canonge de la seu de Barcelona

El Senyor pren Cir, el seu ungit, per la mà dreta i el condueix. Cir, el conqueridor imparablen. L'home escàs d'escrúpols i liberal alhora. Polític sagaç. Tanmateix és proclamat instrument de Déu. Ens costa d'entendre tot això. Sense que em conegués, t'he fet prendre les armes perquè sàpiguen de llavors fins a ponent que no hi ha ningú fora de mi. Ara sí que ens hem perdut del tot. L'instrument de Déu és el gran desconegut de Déu. Sense embuts: no és cap sant. Ni tan sols un simple fidel. Estranger del poble i de la fe. Però Déu l'ha escollit per fer-ne el seu ungit. El seu messies. El seu crist.

Tots som com uns instruments de Déu. La comparació falla. Com totes. Un instrument no sol donar sorpreses. És el que és. En unes mans hàbils farà meravelles. Portat matusserament, farà disbarats. La culpa, però, serà de les mans que el mouen. L'instrument, de per si, és fidel. Tècnicament fidel. També fredament. És d'una fidelitat sense amor. Perquè és mancat de llibertat. No té opció. Per això el bon artista el domina sempre. Els homes, però, som instruments sorprenents. Quan menys t'ho esperes, salta la sorpresa. Som lliures. Per això sols hi ha un únic artista capaç de fer brollar obres d'art d'aquesta mena d'instruments humans. Jo sóc el Senyor, no n'hi ha d'altre. Quan la llibertat ens fa sonar una altra solfa, Déu transporta la seva a clau humana i així

interpreta l'himne de la salvació. Ni que l'instrument es digui Cir—el ferotge que va a la seva—, o Saule—el perseguidor de cristians que arribarà a sonar Pau en clau de Déu—, o Silvà, o Timoteu o la comunitat de Tessalònica, reunida per Déu Pare i per Jesucrist, el Senyor. Déu fa meravelles. L'important és acoblar el nostre to lliure a la llibertat amorosa de Déu. I, a més, saber llegir la solfa dels esdeveniments—sagrats i profans— en clau de salvació. És la lectura creient de la història. Que molts cristians no fan. Potser perquè no saben fer-la. O ni estan disposats a fer. És una manera com qual-sevol altra de temptar Déu.

Hipòcrites, per què proveu de comprometre'm? Ensenyeu-me la moneda del tribut. Sempre portem una moneda a la butxaca. Per profana que sigui. I és el que sovint ens fa desafinar. Doncs, torneu al Cèsar això que és del Cèsar, i a Déu, allò que és de Déu. Que cadascú soni d'acord amb l'instrument que sigui. Déu dirigeix l'orquestra. És l'únic que arrenca la cantata de la difícil unitat. La comunió. Respectant cada instrument. Cada veu. Sense marginar-ne cap. Porti o no porti l'etiqueta religiosa dita oficial.

Perquè la salvació és gràcia. No es compra ni es ven. Ni es guanya. Es dona graciosament a qui vol acollir-la. Fins i tot als qui no la coneixen. Sortida de l'amor de Déu, simplement és té. I ens urgeix a esdevenir-ne dignes. Us desitgem la gràcia i la pau.

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral
i altres celebracions

(Cicle litúrgic A; ferial I)

Temps de durant l'any

(Salteri: setmana 1)

OCTUBRE

17. Diumenge

XXIX de durant l'any. Verd. Lectures: Isaïes 45:1-4-6 / Salm 95 / 1 Tessalonicencs 1:1-5b / Mateu 22:15-21ALTRES CELEBRACIONS: *La Mare de Déu de la Bonanova.* Sants, Ignasi d'Antioquia, b. mr.; Heró, b. mr.; Víctor i Marià, mrs.; Florenci, b. Santa Mamelta, mr.

Festa Major: a Cantallops (Empordà), Cantallops (Penedès), Civís i Prades.

18. Dilluns

Sant Lluç, evangelista (F) Vermell. Lectures: 2 Timoteu 4:10-17b / Salm 144 / Lluç 10:1-9

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Asclepiades, b. mr.; Atenodor, b. mr.; Just, nen mr. Santa Trifònia, emp.

Festa Major: a Ulldecona.

19. Dimarts

Fèria. Verd. Lectures: Romans 5:12.15b.17-19.20b-21 / Salm 39 / Lluç 12:35-38. Si es vol: *Sant Pere d'Alcàntara (MLI) Blanc. Sant Joan Brébeuf i Sant Isaac Jogues, mrs. (MLI) Vermell. Sant Pau de la Creu, prev. fund. (MLI) Blanc.*

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Eusteri, b.; Varus, sold. mr. Santes Laura, mr.; Fredesvinda, vg.; Públia, ab.

20. Dimecres

Fèria. Verd. Lectures: Romans 6:12-18 / Salm 123 / Lluç 12:39-48

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Artemi, gen. mr.; Sandulf, prev.; Andreu de Creta, mjo. Santa Irene, vg. mr.

21. Dijous

Fèria. Verd. Lectures: Romans 6:19-23 / Salm 1 / Lluç 12:49-53. GIRONA: Aniv. ord. episc. bisbe Jaume Camprodon. *Blanc.*

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Hilarió, ab.; Asteri, prev. mr.; Viator, lec.; Dasi, mr. Santes, Úrsula i comps. mrs.; Grisella, vg; Celina, mare, i Cilínia, vg.

Festa Major: al Milà i Valls.

22. Divendres

Fèria. Verd. Lectures: Romans 7:18-25a / Salm 118 / Lluç 12:54-59

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Heracli, sold. mr.; Aberci i Melani, bs. Santes, Maria Salomé, mare; Nunilona, Alòdia i Córdula, vgs. mrs.

23. Dissabte

Fèria. Verd. Lectures: Romans 8:1-11 / Salm 23 / Lluç 13:1-9. Si es vol: *Sant Joan de Capestrano, franc. (MLI) Blanc.* URGELL: dedicació de la catedral (catedral, S / diòcesi, F) *Blanc.*

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Servand i Germà, mrs.; Severi i Ver, bs.

Lectures bíbliques

Diumenge XXIX de
durant l'any

Cicle A

Lectura primera

Is 45:1, 4-6

*Condueixo Cir, agafat per la mà dreta
per sotmetre-li les nacions*

Lectura del llibre d'Isaïes

El Senyor pren Cir, el seu ungit, per la mà dreta, i el condueix per sotmetre-li les nacions i deixar desarmats els reis, per obrir-li les ciutats, perquè no trobi tancades les portes.

El Senyor li diu: «Per amor de Jacob, el meu servent, d'Israel, el meu elegit, et crido pel teu nom, et dono un títol honorós, tot i que no em coneixes.

Jo sóc el Senyor, no n'hi ha d'altre. Fora de mi no hi ha cap Déu. Sense que em coneguessis, t'he fet prendre les armes perquè sàpiguen de llevant fins a ponent que no hi ha ningú fora de mi. Jo sóc el Senyor. No n'hi ha d'altre.»

Salm responsorial

95:1 i 3,4-5,7-8,9-10a i c (R.: 7b)

Canteu al Senyor un càntic nou,
canteu al Senyor arreu de la terra.
Conteu a les nacions la seva glòria,
conteu a tots els pobles els seus prodigis.

R. Doneu al Senyor honor i majestat.

El Senyor és gran, és digne d'ésser lloat,
és més temible que tots els déus;
perquè els déus dels pobles són no-res,
però el Senyor ha fet el cel. R.

Doneu al Senyor, famílies dels pobles,
doneu al Senyor honor i majestat,
tributeu al Senyor l'honor del seu nom.
Entreu als seus atris, portant-li ofrenes. R.

Adoreu el Senyor, s'apareix la seva santedat.

Que tremoli davant d'ell tota la terra.

Digueu a tots els pobles: «El Senyor és rei!»

Sentència amb raó les causes dels pobles. R.

Lectura segona

1Te 1:1-5b

*No deixem mai de recordar la vostra fe,
la vostra caritat, la vostra esperança*

Comença la primera carta de sant Pau als cristians de Tessalònica

Pau, Silvà i Timoteu, a la comunitat de Tessalònica, reunida per Déu Pare i per Jesucrist, el Senyor. Us desitgem la gràcia i la pau.

Sempre donem gràcies a Déu per tots vosaltres i us recordem en les nostres pregàries. No deixem mai de recordar davant Déu, Pare nostre, com la vostra fe treballa per propagar-se, la vostra caritat no es cansa de fer el bé, i la vostra esperança en Jesucrist, el nostre Senyor, aguanta les adversitats. Germans, estimats de Déu: sabem cert que ell us ha elegit, perquè quan us anunciàvem l'evangeli, no predicàvem només de paraula, sinó amb obres poderoses, amb dons de l'Esperit Sant, i amb molta convicció.

Al-leluia

Fl 2:15-16

*Vosaltres que porteu la paraula de vida
resplendiu com estrelles en un cel de nit.*

Evangelí

Mt 22:15-21

*Retorneu al Cèsar això que és del Cèsar,
i a Déu allò que és de Déu*

Lectura de l'evangeli segons sant Mateu

En aquell temps, els fariseus planejaren la manera de sorprendre Jesús en alguna paraula comprometedora, i li enviaren alguns dels seus i dels partidaris d'Herodes a dir-li: «Mestre, sabem que dieu sempre la veritat, i que ensenyeu de debò els camins de Déu, sense miraments per ningú, sigui qui sigui, ja que no obreu per complaure els homes. Digueu-nos, doncs, ¿què penseu d'això? ¿És lícit o no de pagar tribut al Cèsar?» Jesús, que s'havia adonat de la seva malícia els respongué: «Hipòcrites, ¿per què proveu de comprometre'm? Ensenyeu-me la moneda del tribut.» Ells li ensenyaren una moneda romana, i Jesús els preguntà: «De qui és aquesta figura i el nom que hi ha escrit?» Li diuen: «Del Cèsar.» Jesús els respon: «Doncs, retorneu al Cèsar això que és del Cèsar, i a Déu, allò que és de Déu.»

Barcelona

diòcesis

Mans Unides celebra el 40è aniversari a Montserrat

■ L'entitat ha preparat una exposició itinerant que analitza la realitat del Tercer Món

BARCELONA.— Les delegacions de Catalunya i Balears de Mans Unides commemoren el 16 d'octubre el 40è aniversari de l'entitat amb un acte religiós i festiu a Montserrat. L'abat del monestir, Sebastià Bardolet, i l'arquebisbe de Tarragona i president de la Conferència Episcopal Tarraconense, Mons. Lluís Martínez Sistach, presidiran la celebració.

La graella d'activitats amb motiu del 40è aniversari s'inicia a les deu del matí i finalitza a les tres de la tarda. Destaca el recorregut per l'exposició *Mans Unides, 40 anys*, que, com ha explicat Agustí Viñamata, «no és tant una mostra de les realitzacions concretes de l'entitat, sinó del que hem après durant aquests anys de gestió de la solidaritat».

L'exposició, que és itinerant i que recorrerà en els mesos següents nombroses sales d'exposició i centres escolars i cívics de tot Catalunya, «és una eina de sensibilització perquè, a banda de les ajudes concretes, el nostre segon objectiu és sensibilitzar l'opinió pública i intentar un compromís dels governs», puntualitza el membre de Mans Unides.

La mostra consta de setze plafons en què s'analitza la realitat del Tercer Món: es plantegen els valors que fan possible una globalització humana i sostenible (medi ambient, migracions, pau, cooperació), es proposen vies de solidaritat per al futur, i s'analitza el treball que ha fet Mans Unides des que es va fundar, a finals del 1959, i des que va organitzar la seva primera campanya en l'àmbit nacional, l'any següent.

La jornada festiva de Montserrat té, però, un altre protagonista: l'eurodiputat José María Mendiluce pronunciarà a dos quarts de dues del migdia la conferència *Mans Unides, 40 anys de treball per un*

món més just. Tot seguit tindrà lloc un dinar, molt senzill i obert a tothom, i la cloenda amb l'actuació de la Coral d'Almacelles.

Les 71 delegacions de Mans Unides, amb 81.000 socis a tot l'Estat espanyol, dels quals 9.000 són a Catalunya, també han programat tot un seguit d'activitats en l'àmbit nacional per commemorar l'aniversari: la presentació a tot Espanya de l'exposició del 40è aniversari, l'organització de les jornades *Un futur de solidaritat*, que se celebraran els dies 22 i 23 d'octubre a Madrid i l'emissió d'un programa a TVE en què es presenta l'impacte del treball de Mans Unides a l'Índia, entre d'altres. (C.C.)

L'Encontre amb un mateix, amb els altres i amb Déu

BARCELONA.— Encontres de Promoció Juvenil compleix 25 anys i els membres que el constitueixen asseguren per experiència pròpia que l'Encontre és l'activitat puntal del moviment. Però quin significat ocult amaga aquesta paraula que els d'Encontres pronuncien amb magnificència, emfatitzant-ne la majúscula inicial i la seva singularitat morfològica? Tant ha marcat la vida d'aquestes persones perquè fins i tot es recordin del número concret del seu Encontre i de la data exacta? «El meu Encontre, el número 99, va ser el mes de novembre del 1992», explica Tere Viñas.

L'Encontre és una convivència vivencial, és una interiorització en un mateix, és el descobriment de la pròpia vocació, és la concreció personal de la fe, és, en definitiva, l'encontre amb un mateix, amb els altres i amb Déu... Però per a Tere Viñas, coordinadora del moviment, encara és molt més. «A l'Encontre se'm va activar el xip que em va fer passar de la inactivitat a l'activitat i a la participació en un moviment d'Església.»

I què va implicar l'Encontre per a Carolina Ramírez, encarregada de la secretaria del moviment? Una vivència única, un despertar a una nova manera de pensar, de creure i de valorar les coses que t'envolten, un apropar-te molt més a Déu, un revifar aspectes que potser estaven un xic oblidats. «No hi ha ningú que en surti i que digui que no li ha agradat; ben al contrari, en surts amb molta força i ja no pots tornar a la situació anterior a l'Encontre.»

El moviment organitza tres encontres l'any. El proper, el número 116, tindrà lloc a Corbera de Llobregat del 29 d'octubre a

Encontre núm. 114 a Corbera de Dalt.

l'1 de novembre. Però qui hi participa? Va dirigit a tota mena de joves entre els 18 i els 25 anys, i el més interessant és fer l'Encontre amb persones que no coneixes. «D'aquesta manera», puntualitza Carolina Ramírez, «et relaciones més amb l'altra gent. Com que tot és nou en certa manera, també aprofundeixes més». La diversitat de persones, de formes de pensar, de creure, de practicar la fe és també un dels elements clau de l'Encontre. És l'enriquiment mutu.

Cada Encontre compta normalment amb un aforament d'unes divuit persones. Vuit són els recent arribats, els que viuen el seu Encontre, pel que sembla únic i indescriptible; vuit més són els que constitueixen l'equip de guies del moviment; després hi ha l'assessor, Mn. Jordi Cussó, i com a contrapunt a tanta joventut hi ha la participació especial d'un adult, un pare o una mare d'entre 44 i 55 anys.

I després de l'Encontre? Es fan nits d'oració cada segon divendres de mes, s'or-

ganitzen unes jornades a Montserrat, i els participants que no provenen de cap grup parroquial ni de cap moviment acostumen a agrupar-se en equips i més endavant poden entrar al Centre Guies, que és el grup que s'encarrega d'organitzar tots els encontres i

que constitueix el servei necessari perquè el moviment continuï. El Centre Guies el constitueixen les comissions de pre i de post Encontre, la secretaria i la tresoreria.

La vida del guia, però, és curta, comença als 18 anys i gairebé per mort natural acaba als 25. «Per això», afirma Carol Ramírez, «tenim història però no consciència històrica; la valoració que nosaltres podem fer del moviment té un límit tant de futur com de passat». Tere Viñas, que ja ha arribat als 25, es prepara pel comiat, però el relleu generacional està més que assegurat amb la incorporació el mes de setembre de nou guies més, ara són 23.

Molts han estat els canvis de relleu des que el 1974 l'aleshores arquebisbe de Barcelona, Narcís Jubany, va convidar el gironí Mn. Josep M. Pujadas, fundador dels Encontres a Colòmbia, a iniciar el moviment a l'arquebisbat de Barcelona. El 10 d'octubre, quan es va celebrar aquest 25è aniversari, va ser de ben segur l'oportunitat de reviu antigues amistats i perquè els joves coneguessin en viu l'arbre genealògic de la família dels Encontres de Promoció Juvenil. (C.M.)

Mn. Jaume Armengol i Armengol,
prevere

1 0è aniversari

El dimarts 19 d'octubre, aniversari de la seva mort, se celebrarà una missa a les 7 de la tarda a la capella del Sant Crist de Lepant de la catedral de Barcelona.

El dissabte 23 d'octubre, a les 8 de la tarda, se celebrarà una missa a la parròquia de Sant Esteve de Cervelló.

«Al déu desconegut» (Ac 17:23)

■ Parròquies d'Europa en una societat multicultural

És previst que de vint a trenta persones procedents de deu països d'Europa participin del 22 al 26 d'octubre a Montserrat en la trobada del comitè internacional del Col·loqui Europeu de Parròquies (CEP).

En un marc agraciat per la natura i amb la verdor dels seus prats; amb un sol providencial que la Providència oferí aquests dies en una bona part de la geografia anglesa, l'equip responsable nacional ens acollí de molt bon grat. El seu estil senzill de fer les coses i de tractar les persones ha sigut tot un signe del que —crec jo— el P. Brian, delegat nacional, ens va manifestar al llarg dels dies del congrés. Ell és actualment canonge de la catedral catòlica de Westminster, i delegat d'Ecumenisme.

L'estada, les celebracions, els àpats, les visites, el tema tractat, les intervencions de persones d'altres confessions cristianes i d'altres religions no cristianes ens oferiren un marc molt adient on compartir, dialogar i apropar les diferents sensibilitats i maneres de pensar, tot cercant aquelles actituds evangelitzadores enmig d'una societat multicultural que van configurant l'Europa del futur.

Un dels valors que voldria subratllar és el de l'amistat i el diàleg entre tots nosaltres. Amistat que es va traduir en les estones de convivència festiva que junts vam gaudir. I la possibilitat de fer les nostres sessions de grup entre persones de països diferents, encara que afins a les regions que ens configuren: grups mediterranis, francòfons, germànics, de l'est europeu, etc. Tot això va fer possible la creació d'unes jornades de veritable convivència.

Pel que fa a les conclusions, que el col·loqui d'enguany va oferir a tots els assistents de Woldingham, cal destacar l'apartat sisè: «Les comunitats parroquials, tal com s'ha anat repetint en el col·loqui, hauran de deixar sorgir noves formes de presència en el món, especial-

ment en l'acolliment de noves formes de cultura i d'atenció a les altres confessions cristianes i tradicions religioses. Aquest nou estil podrà arribar a manifestar-se en trobades comunes de pregària.»

Trobada a Montserrat

La nostra delegació nacional està preparant amb il·lusió la trobada del comitè internacional del CEP que tindrà lloc del

que se celebri en un lloc de la nostra delegació.

Els llocs possibles del 21è col·loqui poden ser: Girona, Vilafranca del Penedès o el mateix Montserrat. Caldrà veure les diferents possibilitats; amb tot el que això comporta de preparació, de locals i de voluntariat per preparar ja des d'ara el futur col·loqui internacional. No és fàcil la preparació d'un congrés com aquest, de dimensions grans, sobretot amb la participació de persones de dife-

Tant de bo la nostra petita delegació del CEP pugui trobar suport de part de tots els de casa nostra; tant institucions i grups d'àmbit ciutadà com eclesial.

Finalment vull fer menció d'una visita senzilla i impressionant alhora. Fou el dia que vàrem participar de la celebració de l'Eucaristia a Westminster, a Londres. En acabar l'Eucaristia, molts de nosaltres vam poder contemplar la tomba del cardenal Hume, situada en un dels darrers altars laterals de la catedral. Una pregària sincera brollà dels nostres cors a aquell gran home que treballà per l'ecumenisme, durant el Concili Vaticà II i en tots aquests anys de postconcili. El dia 23 de juny Déu el cridà a la vida eterna, i la seva mort fou molt sentida al Regne

Unit i a tota l'Església d'Europa.

Les seves exèquies celebrades a Westminster el dia 25 de juny foren tot un signe de vitalitat, de dol i d'esperança per part de tants que hi assistiren i contemplaren les seves despulles portades en processó per tota la nau de la catedral abans de ser col·locades al sepulcre que he mencionat. D'ell neix aquell far que il·lumina tot l'esforç i el treball que realitzà el cardenal

a Anglaterra, i que amb la seva paraula i la seva obra donarà el seu fruit. Un home humil tant per a l'Església catòlica com per a l'anglicana.

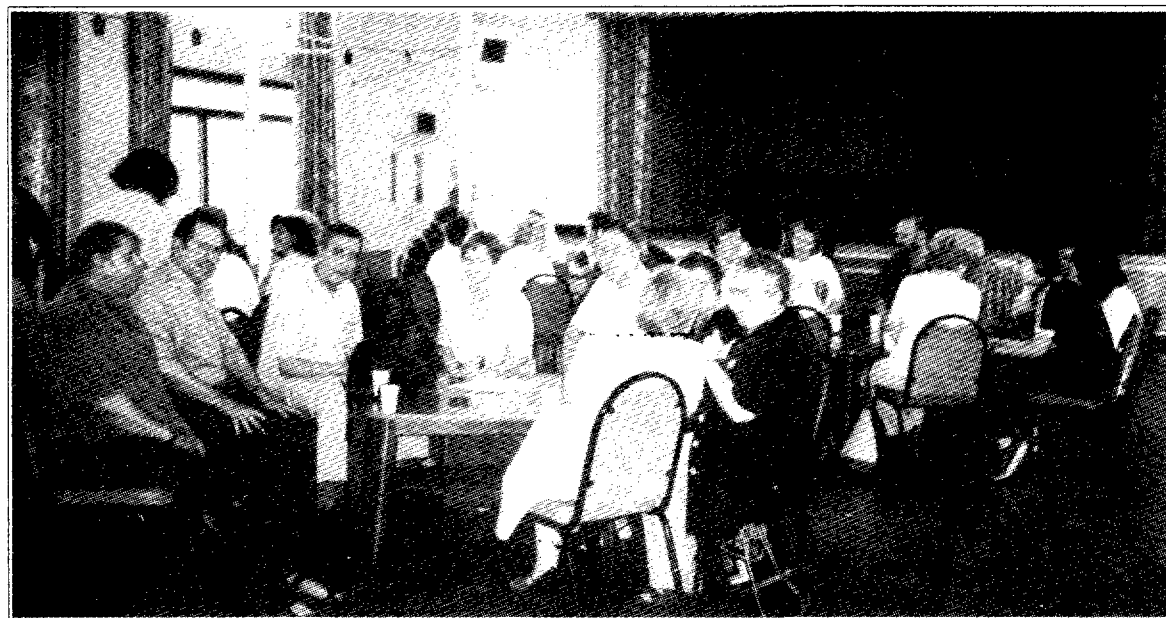
Crec que el seu sepulcre serà un lloc on la seva paraula espiritual parli a tothom; ell que continuament ensenyava «la primacia de l'espiritualitat, la centralitat de Jesucrist com a camí per als cristians, i la fidelitat a l'Església».

En aquests moments em ve a la memòria una novel·la que darrerament he llegit: *El rei, el savi i el bufó*, on es descriu una imatge molt suggestiva, referent a les dues actituds que dominen el nostre món. L'actitud d'esdevenir tisora, instrument que estripa i divideix la humanitat, i la d'esdevenir agulla, instrument que sempre cus, apropa i uneix.

Només des del diàleg interreligiosos pacient i fora de discussions estèrils, podem ser portadors de camins de reconciliació, tot preparant-nos per al Tercer Mil·lenni de la història. I crec també que l'Església de casa nostra ho necessita.

Mn. Ignasi Mora

Rector de Santa Maria de Vilafranca del Penedès

Una de les activitats va consistir a visitar una parròquia catòlica als afores de Londres.

22 al 26 d'octubre a Montserrat. És per això que des d'aquí agraeixo molt cordialment a la comunitat de monjos de Montserrat el seu acolliment i ajuda en tot el que d'ells depèn per poder celebrar la reunió. La trobada té per objectiu principal fer l'avaluació del vintè col·loqui celebrat i iniciar les visites a possibles llocs per al proper col·loqui, que serà l'estiu del 2001, i que s'ha decidit

reals països i amb tot el que comporta de maneres de ser diferents, idiomes, sensibilitats i entesa mútua. Crec que no hem de deixar passar l'oportunitat de poder fer una trobada com aquesta a casa nostra, ja que pot ajudar-nos a créixer en «aquella mirada ampla i plural» de cara als problemes de la societat i de la nostra Església, on els aires centreeuropeus també s'hi ensumen.

BARCELONA

Recta final del cinquantenari del temple de la Mare de Déu dels Desemparats

L'HOSPITALET.— La parròquia de la Mare de Déu dels Desemparats, de l'Hospitalet de Llobregat, afronta la recta final dels actes de celebració del seu cinquantè aniversari. En el record de tots romanen l'aniversari, el 24 d'abril, de la benedicció i inauguració del temple, amb una celebració presidida pel bisbe auxiliar de Barcelona Mons. Pere Tena; o la celebració de la festa de la Mare de Déu dels Desemparats, el mes de maig, amb la presència de l'arquebisbe, Mons. Ricard M. Carles.

Els actes finals del cinquantenari es faran per la Setmana de la Família, del 7 al 14 de novembre, i giraran a l'entorn de

dues celebracions: una per a les persones grans de la parròquia, amb motiu de ser l'any dedicat a la gent gran; i una altra dedicada als matrimonis, especialment als que s'han casat al temple parroquial durant aquests cinquanta anys.

Mn. Valentí Balaguer, rector de la Mare de Déu dels Desemparats, ha destacat l'assistència massiva dels fidels en els diferents actes de celebració i ha apuntat els projectes que encara resten per acabar: la publicació d'un llibre-records del cinquantenari o la finalització de les obres d'ampliació de la residència d'avis, prevista per a finals d'aquest any. (C.C.)

Santuari del Remei d'Alcanar

Hi ha nombrosos indrets on la Mare de Déu es fa sentir especialment. Indrets on s'apropa als homes i els parla al cor. Maria sol triar, per a això, paratges tranquils, plens de pau, però al mateix temps tremendament bonics, on tot sembla que ens remet al Creador. Un d'aquests paratges és Alcanar, a la comarca del Montsià, i on aquesta setmana visitarem el santuari marià dedicat a la Mare de Déu del Remei.

Alcanar és una població de poc més de 8.000 habitants, situada al límit de la província de Tarragona. Popularment se la coneix com la porta d'entrada de Catalunya al sud del Principat. A meitat camí entre Barcelona i València, l'accés més adequat és l'ús del cotxe, si bé també s'hi arriba amb tren i autobús, d'ús menys freqüent.

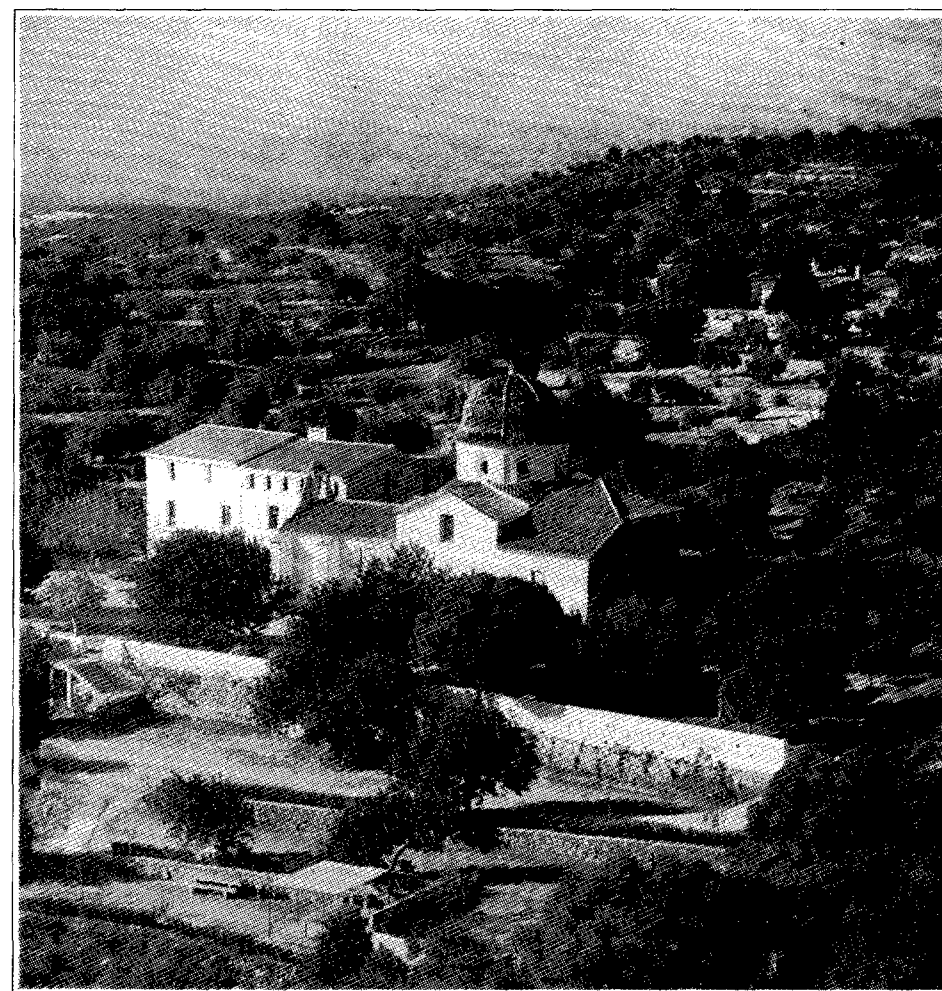
L'ermita de la Mare de Déu del Remei es troba aquest cop a dalt de tot d'un turó, des d'on és possible contemplar de forma panoràmica la Mediterrània. Els tons blau i verd s'estenen als peus de la Mare de Déu i formen així una catifa natural digna només d'una Patrona. El paratge triat per Maria de nou torna a ser pintoresc i captivador.

Una devoció trinitària

Com la majoria de les moltes ermites dedicades a la zona a la Mare de Déu del Remei, es creu que va poder ser construïda entre finals del segle XVI i principis del XVII. Tot el litoral mediterrani té una especial devoció, que respon a motius similars, a la Mare de Déu sota aquesta advocació.

Era freqüent, aleshores, la pirateria morisca a la zona de llevant. L'orde dels trinitaris, dedicat a redimir els captius, centrava, per aquesta raó, part de la seva activitat a la regió i gairebé sense voler-ho va propagar la devoció a la que és la seva patrona, la Mare de Déu del Remei. L'orde que va rebre a Alcanar aquesta sana devoció acabaria establint-se a Tortosa l'any 1579.

El santuari reflectirà els estils gòtic i barroc, resultat de dues fases de construcció. Una primera per a la nau, coberta amb voltes de creueria i amb un estil

Vista exterior del santuari.

marcadament gòtic. I una segona d'estil barroc, on la primera capella serà ampliada amb un creuer i una cúpula peraltada damunt del tambor. Recentment,

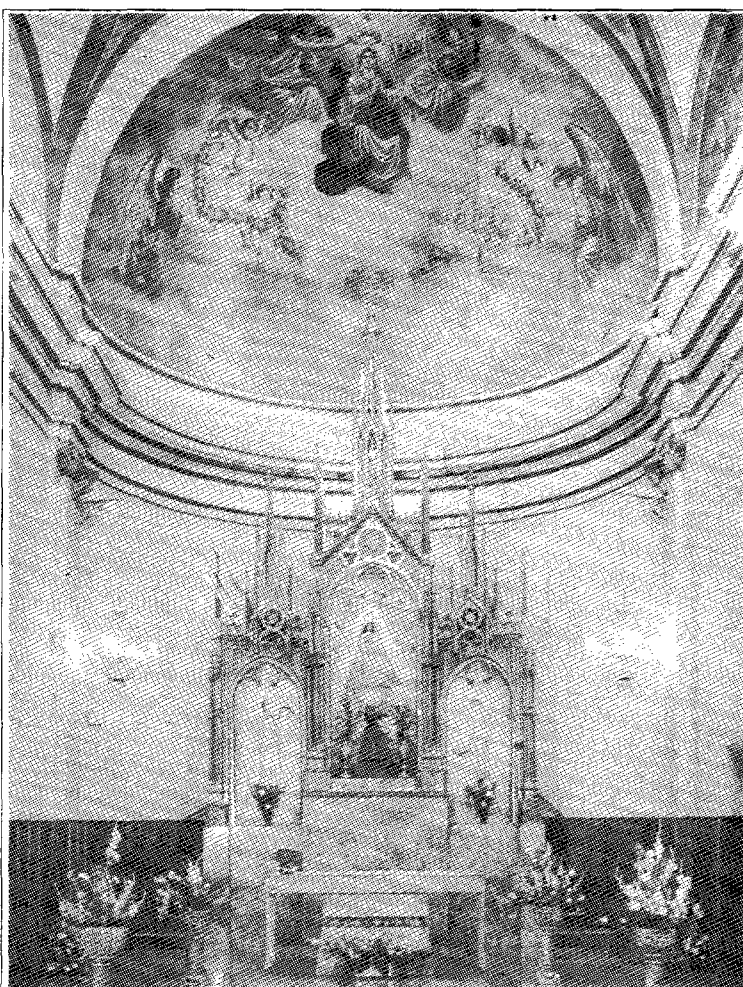
l'ermita ha estat restaurada, ja que el pas del temps l'havia afectada i començava a tenir símptomes d'abandonament. Un sostre gairebé nou, un interior totalment consolidat i una capella molt més neta i espaiosa li han donat una nova cara.

Abans de la guerra civil, l'ermita tenia diferents retaules, a més del de l'altar major. Tots van ser destruïts, així com la imatge de la Mare de Déu del Remei. L'actual retaula, però, és una reproducció força fidel a l'anterior. Els dos retaules del creuer estan dedicats al Crucificat i a sant Josep, i estan fets en fusta per l'artista de Cervera Chillida, que després de la guerra va construir molts altars al bisbat de Tortosa.

L'ermita també té unes precioses pintures al fresc, a l'absis i a la cúpula, obra del pintor tortosí Cerveto, de principis d'aquest segle.

Verge morena del Remei

A pesar de la bellesa que aporta cadascuna d'aquestes

Altar major i absis de l'ermita de la Mare de Déu del Remei.

L'entrevista

Fa més d'un quart de segle que és prevere custodi del santuari del Remei d'Alcanar, i segur que obrirà el tercer mil·lenni sent-ho. També ell és història viva del poble, i com tots els seus habitants, es mostra fidel a una Mare de Déu del Remei que mai no els ha deixat de banda.

—Quin és el principal atractiu del santuari del Remei d'Alcanar?

—Indiscutiblement, per a la gent del poble, la Mare de Déu del Remei, per la qual hi ha tanta devoció popular, però amb un fons molt positiu. L'indret, a més, és realment bonic, amb la vista del mar, la desembocadura de l'Ebre, el delta, els arbres fruiters... és un lloc envejable, ple de pau i tranquil·litat.

—Què suposa per al poble la presència tan propera de la Mare de Déu?

—La Mare de Déu i l'ermita atreuen molt, no tan sols a la gent del poble, sinó també de la comarca. Sens dubte, la Mare de Déu del Remei és una font de gran religiositat, popular, però alhora sincera, profunda i amb conseqüències molt positives. Aquesta devoció provoca una gran cohesió i unitat entre tots els habitants del poble i la gent que s'apropa per venerar la Mare de Déu.

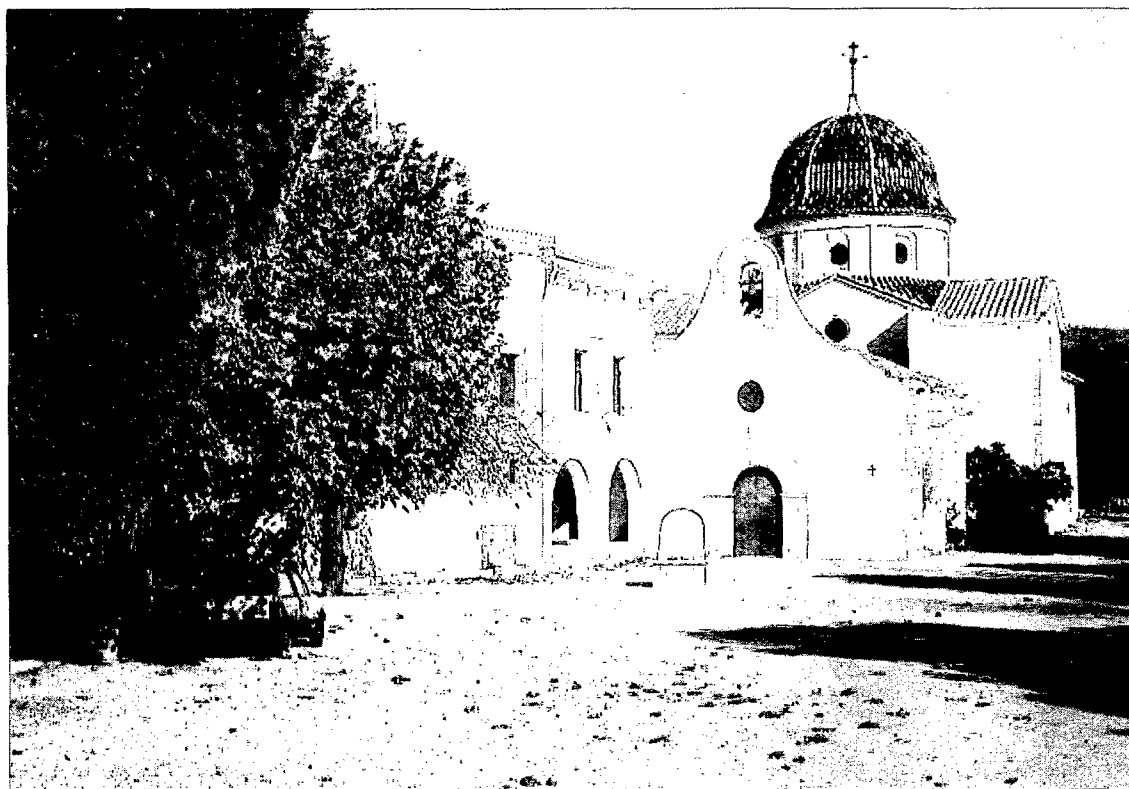
—Quanta gent s'apropa a visitar la Mare de Déu?

—Em resulta molt difícil de calcular. Cada diumenge, que és el dia que més gent sol visitar el santuari, poden arribar a passar-hi unes 300 persones, de les quals unes 60 o 70 són de fora del poble. Durant la setmana també s'hi apropa gent, però menys. Molts també vénen a veure el poblat ibèric, i després decideixen fer una visita a la Mare de Déu.

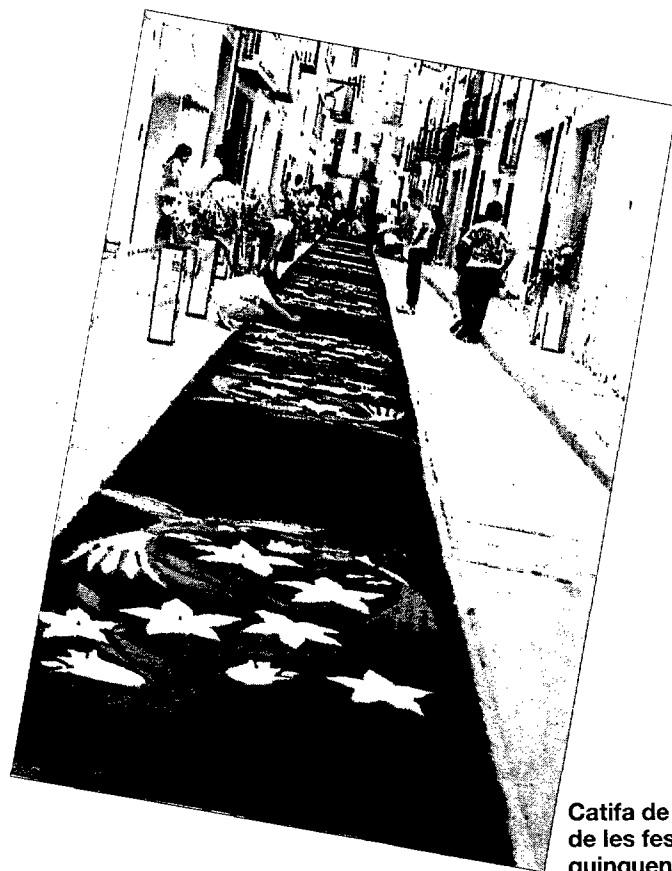
—Quina és la seva tasca principal al santuari?

—Fins ara he estat el president de la Junta d'Administració del santuari, que és la que estudia i cobreix totes les necessitats de l'ermita. De fet, és la que ha dut a terme tots els treballs de restauració. Jo sóc el que m'he encarregat de la cura i manteniment de la capella, malgrat que només se celebren actes litúrgics en casaments i trobades especials. A la parròquia d'Alcanar, no obstant això, intento predicar i formar els fidels perquè aquesta gran devoció a la Mare de Déu es purifiqui i sigui més autèntica i cristiana.

obres, el centre d'atenció del temple és en la Mare de Déu del Remei. La imatge actual és del 1939, de talla policromada, i com l'anterior, amb el vestit típic acampanat de tela. Per a molts, «és bonica, morena i amb un somriure que

Ermita del Remei.

Catifa de flors de les festes quinquennals.

convida a la pregària espontània i confiada». A la mà esquerra acull l'Infant Jesús, mentre que a la dreta porta un pomell de flors.

La devoció del poble canareu ha estat tan gran que el 1939, quan la nova imatge va ser adquirida per subscripció popular, el poble d'Alcanar va prometre celebrar cada cinc anys unes Festes Extraordinàries en Honor de la Patrona d'Alcanar. Precisament ara s'acaben de celebrar aquestes festes, que van con-

cloure el segon diumenge d'octubre, dia de la Mare de Déu del Remei. El més habitual, això no obstant, és que el segon diumenge d'octubre tot el poble d'Alcanar pugi en processó fins a l'ermita per venerar la seva Mare de Déu. En les conegudes com a festes quinquennals, que s'han celebrat enguany, es fa a la inversa, i és la Mare de Déu del Remei qui baixa al poble i durant nou dies és passejada per tots els carrers.

Per a aquest important esdeveniment,

els carrers es guarneixen i precioses catifes de flors els cobreixen tot esperant el pas de la seva patrona, la Mare de Déu del Remei. Tot el poble s'aboca a favor d'una devoció popular que atorga una gran cohesió i unitat als canareus. Tot el que faci referència a la Mare de Déu del Remei no admet discussió.

En els anys que no se celebren les quinquennals, la festa és més senzilla, però no menys sentida. Gairebé tot el poble s'uneix en romiatge fins a l'ermita,

on se celebren diverses eucaristies en honor a la Mare de Déu i on qui ho vol participa en una paella popular organitzada pel mateix Ajuntament d'Alcanar.

Matrimonis beneïts per la Mare de Déu

L'ermita del Remei també s'utilitza molt per celebrar casaments, ja que és l'indret triat per la majoria de nuvis d'Alcanar per casar-se. Les parelles que uneixen les seves vides al santuari volen que la Mare de Déu del Remei presideixi i beneeixi la vida en comú que comencen. És la seva patrona, a les mans de la qual posen el futur de la seva família. Algunes entitats i associacions també pugen a l'ermita durant l'any i celebren alguna eucaristia.

Com a indret de culte important, també són diverses les trobades, pasqües juvenils, jornades de moviments adolescents... que trien el santuari del Remei per celebrar actes litúrgics.

A més de l'ermita del Remei, hi ha un altre indret d'interès a Alcanar que, igual que la Mare de Déu, ja forma part de la història viva d'aquest poble peculiar. Es tracta d'un important jaciment d'un poblat ibèric del segle VII al II a. de C. Es troba a 500 metres de l'ermita i està molt ben conservat, a més de tenir un gran valor arqueològic. Per la seva situació geogràfica privilegiada, el poblat era un enllaç entre el comerç exterior i el comerç interior entre grecs i fenicis.

Ja sigui per una visita espiritual o arqueològica, o totes dues alhora, Alcanar resulta un indret molt apropiat, que a més permet gaudir tant de la platja com de la muntanya. És un enclavament peculiar, mariner i agrícola, tot i que també cada cop més obert al turisme. És la porta d'entrada septentrional al Principat de Catalunya, una porta on no podia faltar la Mare de Déu, en aquest cas, sota l'avocació del Remei.

Samuel Gutiérrez

Goigs en alabança de la Mare de Déu del Remei, patrona de la ciutat d'Alcanar

*Elegida sou per Déu
Salut del gènere humà.
Sempre en Vós busca remei
Nostre poble d'Alcanar.*

*Tot el que Vós demaneu
Al Verb Fill de l'Etern Pare,
Molt fàcilment ho alcanseu
Per vostra gràcia de Mare,
I en aquest immens poder
Sempre tots hem confiat.*

*Sempre en Vós busca remei
Nostre poble d'Alcanar.*

*Des de que el sol il·lumina
Sou vas espiritual
Que conté la medicina
Per tota classe de mal,
Per això de tot arreu
Venen aquí i són curats.*

*Sempre en Vós busca remei
Nostre poble d'Alcanar.*

*Les glòries del nostre poble
Cavallers, Títols i Abats,
Pagesia honrada i noble,
Mariners valents i braus
Ara i sempre del Remei
Han sigut fervents amants.*

*Sempre en Vós busca remei
Nostre poble d'Alcanar.*

*De captius sou redentora,
De pecadors conversió,
D'afligits consoladora,
De malalts la curació;
Tota llàgrima eixugueu,
Tot dolor sabeu minvar.*

*Sempre en Vós busca remei
Nostre poble d'Alcanar.*

*Finalment; Mare i Senyora,
L'esperança en Vós podem,
Fessent Vós la Mediadora
La Glòria també esperem
I Agraïts a favors tants,
Tots teus som ànima i sang.*

Italia que nunca

Más arte, Más actos, Más espiritualidad

Más museos abiertos al público. Más actos culturales. Más itinerarios turísticos para descubrir. Más inversiones para

modernizar los alojamientos y para mejorar y aumentar los transportes públicos y las plazas de aparcamiento. Más de 1000 monumentos

y obras de arte restaurados, sólo en Roma. No se pierda Italia 2000: llevamos más de 2000 años preparándola para usted.

www.piuitalia2000.it

Al llegar a Italia,
solicite información en el
número gratuito 800 11 77 00.

SI QUIERE RECIBIR LA GUÍA "GIUBILEO 2000", POR FAVOR RELLENE EL CUPÓN
ADJUNTO Y ENVÍELO A:

ORGANISMO OFICIAL ITALIANO PARA EL TURISMO - GRAN VÍA, 84 1° - 1 28013 MADRID

NOMBRE _____

APELLIDOS _____

DIRECCIÓN _____

CIUDAD _____

TELÉFONO _____

ENTE
NAZIONALE
ITALIANO
TURISMO

Urgell

Historiadors i teòlegs recuperen Feliu d'Urgell

■ Els experts conclouen que no queda justificada la desqualificació del bisbe per heretge o heterodox

LA SEU D'URGELL.— Més de cinquanta historiadors i teòlegs van debatre del 28 al 30 de setembre la figura de Feliu d'Urgell, bisbe d'Urgell (781-799), i la controvèrsia doctrinal que va suscitar i que va marcar el pas de la cultura visigòtica a la carolíngia ara fa 1.200 anys. Amb Elipand de Toledo va defensar la doctrina teològica de l'adopcionisme.

Manuel Riu, historiador i arqueòleg, va analitzar «la situació política creada en terres catalanes i en particular a les comarques del bisbat d'Urgell en l'època del bisbe Feliu». Va esmentar especialment la importància que van tenir els monestirs en la cultura de Feliu, procedent de Sant Serni de Tavèrnoles. La seva acció va marcar els límits entre els comtats i els musulmans. Va reivindicar la importància de realitzar excavacions a Castelleiutat, originària seu episcopal d'Urgell, per comprovar l'existència de tres esglésies dintre de l'actual castell.

Per emmarcar l'època Elisabet Magnou-Nortier, excatedràtica a Lille, va presentar una comunicació sobre la política eclesiàstica de Carlemany, que en tots els camps va cercar la unitat de l'imperi. El professor De Pauza va mostrar el pes de l'islam en l'adopcionisme de Feliu d'Urgell. Situava a Còrdova el possible lloc de formació de Feliu i del seu company Elipand de Toledo.

Al nucli de les jornades hi va arribar el segon dia John Cavadini, professor de Notre Dame a Indiana (EUA), amb l'exposició del pensament doctrinal de Feliu d'Urgell i precisant les seves relacions amb els altres teòlegs de l'època en qüestions tan importants com els conceptes de persona i natura.

El ponent de la tercera jornada va ser el P. Cebrià Baraut, benedictí de Montserrat estretament vinculat al bisbat d'Urgell. «La intervenció carolíngia antifiliciana al bisbat d'Urgell i les seves conseqüències religioses i culturals (se-

gles VIII-IX)» va ser el tema de la seva ponència. L'historiador va analitzar alguns fets concrets: la disgregació de l'Església visigoda, la subjecció episcopal a Narbona, la reconstrucció del bisbat, el monaquisme benedictí, la imposició de la litúrgia romana, els concilis d'orient i els visigòtics i la influència d'Elipand de Toledo en Feliu. Cebrià Baraut va afirmar que l'actual acta de consagració de la catedral es podria definir com una actualització del text del 832.

Josep Perarnau, autor de l'obra *Feliu d'Urgell. Bases per al seu estudi*, va qualificar les jornades d'estudi, que ell mateix havia promogut, com una «sebra que ja ha produït quatre espigues». Són les conclusions de les jornades d'estudi i debat: demanen a les administracions públiques que s'acceleri el procés d'excavació en la recerca de les possibles esglésies visigòtiques a Castelleiutat; constaten la necessitat que Feliu d'Urgell sigui estudiat per ell mateix i no pas només dins el conjunt del corrent adopcionista; asseguren que l'estudi dels fragments textuais, salvats de Feliu d'Urgell, no justifiquen la desqualificació ni per heretge ni per heterodox, i reafirmen la importància dels elements culturals introduïts per les autoritats carolíngies per a la gestació d'aquella societat d'inicis del segle IX que amb el temps esdevindria Catalunya.

D'esquerra a dreta, Elisabet Magnou-Nortier, Mons. Joan M. Alanis, Carme Batlle i Manuel Riu.

El bisbe d'Urgell, Mons. Joan M. Alanis, va tancar les jornades tot remarcant la satisfacció de tots i va agrair la col·laboració de la Facultat de Teologia de Barcelona, de Josep Perarnau i dels ponents. Va subratllar la universalitat de les jornades amb estudiosos de França, Itàlia, els Estats Units i de tot Catalunya. I va exhortar els més de cinquanta assistents a continuar els treballs d'investigació.

A la seva època Feliu d'Urgell va

protagonitzar uns fets que van capgirar la cultura europea i van significar el pas de la cultura europea a la carolíngia. Carlemany va fixar la Marca Hispànica i els condicionaments de Catalunya. Al fons hi havia la controvèrsia teològica suscitada per Feliu, el bisbe que 1.200 anys després ha aplegat historiadors i teòlegs a la seva mateixa seu.

Antoni Mirabet

GIRONA

La formació marca el començament d'un curs catequètic molt coherent

GIRONA.— El curs catequètic ha començat al bisbat de Girona amb la carta oberta que el bisbe, Mons. Jaume Camprodon, ha adreçat als catequistes a través del darrer Full Parroquial de setembre. Aquest text ha preparat la trobada que reunia uns cent cinquanta agents pastorals una setmana més tard al seminari i en la qual es van recordar els punts principals de la proposta episcopal, és a dir, «l'esperança posada en la fidelitat del Senyor, la formació, i considerar la pròpia vida com el primer llibre de catequesi».

Mn. Joan Triadó, delegat de Catequesi, va subratllar especialment la formació com un dels objectius permanents, i per això va recordar els mitjans de què es disposen, des de l'Institut de Ciències Religioses fins a les revistes de la Comissió Interdiocesana de Catequesi i del bisbat gironí, passant per les trobades, escoles d'estiu i la iniciativa de cada parròquia o arxiprestat per organitzar sessions de formació contínua.

En l'avaluació del primer any de tre-

ball de la Delegació en àrees, es va expressar la voluntat de donar suport a la catequesi d'adults, per la qual cosa es considera molt important la catequesi familiar, ja que es pot arribar a molts pares perquè s'impliquin en el seguiment dels seus fills, i proporcionar-los així un aprofundiment de la fe. Un altre camp de treball és el seguiment dels joves confirmats. Amb aquest objectiu, en les properes setmanes, es lligarà un acord amb la Delegació de Joventut per coordinar esforços i recursos.

Mn. Miquel Àngel Ferrés va obrir la jornada dels catequistes amb un ràpid recorregut per les Escriptures a través del qual va fer ressaltar algunes figures bíbliques com a exemple d'actituds necessàries com la contemplació, la confiança en l'acció de l'Esperit Sant, el coratge i la credibilitat, l'acollida i la importància de les celebracions. El bisbe Camprodon, tot i estar anunciat, no va poder estar present en la trobada perquè coincidia amb el Consell Pastoral. (G.F.)

RENOVACIÓ CARISMÀTICA CATÒLICA

GRUP NTRA. SRA. DEL SAGRAT COR

En l'any dedicat al Pare i com a preparació al Jubileu del 2000 celebrarem una vigília amb **Missa de Sanació** al santuari de Ntra. Sra. del Sagrat Cor, c/ Rosselló, 175 de Barcelona.

Dia: 22 d'octubre
de 9 a 12 de la nit

US HI ESPEREM!

Lleida

Noces d'or de les Missioneres Auxiliars de l'Església

■ L'Institut va ser fundat el 1949 per la lleidatana Paquita Rovira

LLEIDA.— La magnífica església romanicogòtica de Sant Llorenç de Lleida va acollir el 26 de setembre una solemne eucaristia presidida pel bisbe de Lleida, Ramon Malla, i concelebrada per divuit preveres, per commemorar les noccs d'or de les Missioneres Auxiliars de l'Església.

És aquest un institut seglar fundat per la lleidatana Paquita Rovira, sota la inspiració d'una altra lleidatana, Maria Jaques, i la direcció espiritual del Dr. Amadeu Colom. Va ser el 5 d'agost del 1949 quan amb un grup de cinc noies es funda una casa amb el nom de Residència d'Acció Catòlica, que poc després, i com a conseqüència de la dimensió missionera que prendria l'obra, va ser substituïda per l'actual. Havia nascut les Missioneres Auxiliars.

A la celebració d'aquest aniversari van assistir les 26 missioneres que conformen l'institut a Lleida i Barcelona, encapçalades per la seva directora, Trinitat Llop, així com nombrosos fidels que omplien de gom a gom les naus del temple. En l'homilia Mons. Ramon Malla va fer un cant d'acció de gràcies a Déu per l'obra nascuda a Lleida, a la vegada que es referia a l'ideal de les missioneres, en paraules de la seva fundadora: «Ser Marta, sense deixar de ser Maria», és a dir, «Acció i Oració».

Les pregàries dels fidels van tenir un caràcter missioner, amb un record pels fundadors. En el moment de l'ofertori

Les Missioneres Auxiliars de l'Església en una trobada de l'institut acompanyades pel bisbe de Lleida, Ramon Malla.

tres missioneres i dues joves catequistes de la parròquia del Secà de Sant Pere van apropar a l'altar la Bíblia, un ciri, el llevat i el pa i vi eucarístics. La celebració religiosa va cloure amb el cant del Magníficat i les paraules d'agraïment de la directora, tot convidant els presents a compartir un refrigeri festiu als salons parroquials.

La celebració religiosa havia estat precedida a primera hora de la tarda per un acte missional a la seu de l'institut, al carrer Canonge Brugulat de Lleida, pre-

sident pel bisbe Malla. Hi va intervenir la directora, que va explicar la història de l'institut i el carisma, l'estil de vida i com s'hi pot pertànyer.

Una de les missioneres, Maria Pilar Bueria, que fa 25 anys que és a Bolívia, va parlar de com va arribar a l'institut i de la seva vivència missionera al poble de Saavedra amb les 25 comunitats del seu territori parroquial. Marcela Rivero, boliviana de naixement, va parlar de la seva Bolívia i de la seva vocació com a missionera, fruit del testimoni de les missioneres auxiliars que han passat pel seu poble. Finalment, Anna Domènech, una voluntària seglar de Barcelona, va explicar la seva estada a Saavedra durant l'agost del 1998 i va fer especial menció de com va ser acollida, «tant per les missioneres com per la gent», alhora que va destacar el coratge, el treball i l'activitat desinteressada de Betty Torrez, una dona cristiana i ben compromesa en benefici de la gent del poble. L'acte, que va ser molt concor-

Presenta a Lleida, Barcelona i Bolívia

Avui les Missioneres Auxiliars de l'Església, encara que poques en nombre, només 26, conformen una important i singular acció pastoral mitjançant les seves cases: una a Lleida i dues a Barcelona (a la parròquia i obra social de Sant Pere Claver i a Sant Genís dels Agudells). Fins i tot, d'acord amb el seu caire missioner tenen actualment dues cases a la ciutat de Santa Cruz de la Sierra i treballen en diverses comunitats camperoles a Bolívia; amb set missioneres, quatre d'elles espanyoles i tres de bolivianes. Al llarg d'aquests cinquanta anys han treballat també a Cali, a Colòmbia, i a Espanya, en una parròquia a Madrid.

L'actual directora, Trinitat Llop, ens defineix l'Institut com un grup de seglars consagrades totalment a Déu, amb els vots de pobresa, castedat i obediència, alhora que ens constata la seva singularitat: «No som monges, som seglars que exercim la nostra professió i col·laborem en la pastoral diocesana i parroquial, l'acció social i l'expansió en països de missions. A la vegada que tenim la pregària com a suport necessari per la nostra vivència missionera.»

La successora de Paquita Rovira veu amb esperança però també amb realisme el futur de l'Institut: «Les missioneres vam arribar a ser prop de 50, si bé en l'actualitat som moltes menys, tenim noves incorporacions com una jove professora a Bolívia, així com altres deu missioneres que sense viure en comunitat, han demanat en aquests darrers temps adherir-se al nostre carisma d'oració i acció.»

regut, va cloure amb les paraules de felicitació del bisbe Malla i la presentació d'un vídeo, que recull els 50 anys de fundació i vida de l'institut i les seves activitats a Lleida, Barcelona i Bolívia, que va ser magníficament acollit.

Jordi Curcó

Nota de la Secretaria General de la Conferència Episcopal Tarraconense

La Regió Eclesiàstica

Davant d'algunes informacions fetes públiques als mitjans de comunicació social sobre la Regió Eclesiàstica Tarraconense, la Secretaria de la Conferència Episcopal Tarraconense manifesta el següent:

1. Els bisbes de la Conferència Episcopal Tarraconense en la seva darrera reunió del mes de juliol, a proposta de Mons. Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Tarragona i president de la Conferència, tractaren el tema de la constitució de la Regió Eclesiàstica Tarraconense, examinant unes indicacions que, poc abans de la reunió, s'havien rebut de la Secretaria de la Conferència Episcopal Espanyola.
2. Atès que la Regió Eclesiàstica és una qüestió important que afecta la configuració de les relacions entre les diòcesis de la Tarraconense i que en aquella reunió no hi van poder participar tots els bisbes diocesans, es continuarà tractant a la pròxima reunió dels bisbes de Catalunya de finals d'aquest mes d'octubre.
3. Ni l'arquebisbe de Tarragona ni cap altre membre de la Conferència Episcopal Tarraconense no tenen cap interès que es retardi la tramitació de la constitució de la Regió Eclesiàstica. Els tràmits que s'estan seguint són els establerts en el Codi de Dret Canònic i s'estan fent al ritme normal en aquests casos.

GESMOR

DES DE 1950

Servei permanent
24 hores
Ens desplaçem a domicili

Tramitació d'enterraments

En cas de defunció,
què s'ha de fer?

Truqui al 902 11 65 93

Descomptes especials per a subscriptors,
parròquies i comunitats religioses

Tarragona

Montblanc celebrarà els 700 anys de la plebania

■ El dia de la commemoració es triarà de comú acord entre l'alcalde i l'actual plebà

Mn. Albert Palacín, actual plebà de Montblanc.

MONTBLANC.— L'Ajuntament de Montblanc ha decidit commemorar que fa 700 anys que l'arquebisbat de Tarragona va crear la plebania, a la vila ducal. Aquest reconeixement consistirà en el lliurament de la medalla de la vila a la plebania.

L'alcalde de Montblanc, Josep Andreu, ha manifestat que s'escollirà un dia idoni, de comú acord amb l'actual plebà, Mn. Albert Palacín, per destinar-lo a l'esmentada commemoració i que la data triada haurà de ser abans que s'acabi aquest any 1999. Per la seva banda, Mn. Albert Palacín ha expressat la seva voluntat que al dia de la celebració hi siguin presents dos an-

tics plebans que encara continuen en vida: els sacerdots Josep Olivé i Àngel Bergadà.

La creació de la figura eclesiàstica del plebà a Montblanc es remunta a l'any 1299, quan l'arquebisbe de Tarragona, Roderic Tello, va nomenar degà de Montblanc el rector Pere Cervera, càrrec de rellevància ja que era el representant del bisbe a la Conca de Barberà

i als municipis de muntanya, i gairebé amb el rang de vicari general.

L'historiador local Lluís París té censats un total de trenta-sis plebans, tot i que assegura que «probablement n'hi hauria hagut deu més». Actualment a l'Estat espanyol, a més del de Montblanc, hi ha dos plebans més, el de l'església de Santa Maria d'Ontinyent i el de Santa Maria d'Oliva, tots dos al País Valencià, i curiosament, com a Montblanc, en esglésies dedicades a Santa Maria.

Actualment el plebà de Montblanc és també l'arxiprest de la Conca de Barberà i, a banda d'atendre tot el que comporta la tasca pastoral de la parròquia, col·labora amb Càritas i manté una estreta relació amb la comunitat de germanes Clarisses del santuari de la Mare de Déu de la Serra, de Montblanc.

Joan Boronat

Tarragona acull l'exposició «Marededéu», de Dettoni

TARRAGONA.— L'antic refectori de la catedral de Tarragona acull des del 17 de setembre el muntatge *Marededéu*, de l'escultor Guido Dettoni della Grazia. Es tracta d'un muntatge format per 33 petites imatges de la Mare de Déu realitzades en diferents tipus de fusta i instal·lades en columnes de vidre. La diferència del muntatge a Tarragona respecte del fet anteriorment a Barcelona i a Vic és que per primer cop no només es pot veure el conjunt des del seu exterior sinó que ara les quatre fileres de columnes de vidre formen un quadrat, al qual el visitant pot accedir. «Així, es pot estar totalment envoltat per la Mare de Déu», va comentar Dettoni. L'exposició es podrà veure a Tarragona fins al 18 d'octubre. (G.S.)

TORTOSA

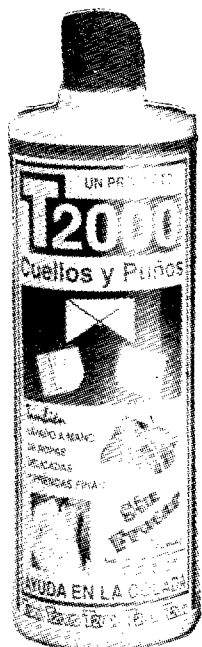
Comiat a dotze mestres de religió que es jubilen

TORTOSA.— La Delegació diocesana d'Ensenyament va organitzar el 2 d'octubre a la Casa de l'Església un acte amb un doble objectiu. Acomiadar, d'una banda, els professors de religió que es jubilen en complir els 65 anys, i de l'altra, fer entrega del nomenament de professor de religió per al curs que comença. Hi van assistir una vuitantena de professors.

En total han estat dotze els mestres jubilats: dues laïques i deu preveres. Un representant de cada grup va explicar la seva experiència d'educador a l'escola, i al final el bisbe de Tortosa, Mons. Xavier Salinas, els va regalar com a signe d'agraïment el llibre *La Iglesia en España 1950-2000*, en una edició preparada per Olegario González de Cardedal.

Un cop acabada la missa, Mons. Salinas va fer entrega de la missió canònica. Abans, durant l'homília, havia explicat la transcendència d'estar ben preparats, de ser fidels al magisteri i de sentir-se enviats pel cap de la comunitat diocesana.

Mn. J. Lluís Arín, director de l'Institut de Teologia per a Laics, el delegat d'Ensenyament i Mons. Salinas van coincidir a obrir nous camins per aconseguir la titulació requerida per la docència en ESO. En aquest sentit, el mateix Institut de Teologia per a Laics podrà funcionar com a centre associat de l'Institut Superior de Ciències Religioses a Distància Sant Agustí, cosa que permetrà obtenir els graus acadèmics de diplomatura i llicenciatura en Ciències Religioses. Els destinataris poden ser agents de pastoral o professors. (J.B.B.)

**EL PRODUCTE QUE LI RESOL
DE DEBÒ**

**EL PROBLEMA
DE NETEJA DE CAMISES I
ALTRES PECES.**

T2000

**Demani'l a la seva drogueria o
supermercat.
Ens ho agrairà!**

TINTORERIA BOHIGAS Fundada el 1915

- Neteja i restauració de pells
- Neteja i guarda de catifes
- Especialistes en peces delicades i de cerimònia
- Bugaderia
- Servei d'urgència a domicili
- Articles de ploma i cortines
- Servei a comunitats i hotels a tota la ciutat
- No tanquem al migdia
- Preus assequibles

Tel. 934 290 378 - 933 586 400
c/ Fulton, 24 - c/ Tajo, 47 - Pg. Maragall, 261

Nota dels bisbes de la Conferència Episcopal Tarraconense sobre les eleccions al Parlament de Catalunya

El proper dia 17 d'octubre els ciutadans de Catalunya acudirem a les urnes i votarem, per sisena vegada des de l'aprovació de l'Estatut d'autonomia, uns llistes de diputats per al Parlament de Catalunya, els quals elegiran el president de la Generalitat.

L'emissió del vot és l'exercici d'un dret natural, la forma bàsica de participar en una decisió important de la democràcia i una de les maneres de què disposen els ciutadans per intervenir en els afers públics, a través de representants elegits lliurement en unes eleccions periòdiques i per sufragi universal. L'emissió del vot és un deure cívic i, per als cristians, també és una expressió del seu compromís temporal. Ningú, fora dels casos d'impossibilitat, no pot sentir-se dispensat d'aquesta obligació i convé que tots ens sentim urgits a participar-hi.

El pluralisme de partits polítics és en els nostres dies un fet evident i generalitzat. Aquest pluralisme, més que una expressió de les limitacions de la llibertat humana, és una manifestació de la seva riquesa.

Sigui quin sigui el resultat de les eleccions, el Parlament i el Govern tindran l'obligació de sobreposar-se als interessos personals i als interessos de grup i del propi partit per buscar sincerament el bé comú, respectant les minories i atenent especialment els més necessitats.

Els creients som lliures a l'hora de fer la nostra opció política, encara que, evidentment, hem de ser coherents amb les nostres creences religioses i amb la concepció cristiana dels valors morals, de la persona humana, de la societat i del bé comú. L'opció política és una mediació que hauria d'expressar, actualitzar i testimoniar l'opció cristiana de la vida. Cal tenir present, però, que, partint d'una mateixa fe cristiana, la jerarquització dels valors no és pas necessàriament la mateixa per a tothom.

A tots els candidats que es presenten en aquestes eleccions cal reclamar-los sinceritat i transparència en l'expressió de llurs programes, amb propostes clares i realistes, i honestat i joc net en les campanyes, respectant els candidats dels altres partits.

Cal que els creients preguem perquè Catalunya visqui en la concòrdia, el progrés, el benestar, la pau i la solidaritat amb els pobres sobretot amb els que tenim a prop nostre i solidaritat amb els pobles que viuen en situacions més precàries. I preguem també perquè tot això sigui fruit d'una vida políticament animada per la veritat, la justícia, la llibertat i l'amor.

28 de setembre de 1999

Un major compromís pels drets humans

BARCELONA.— Els caps de llista de les sis principals candidatures al Parlament de Catalunya van acceptar unes propostes concretes sobre drets humans, desenvolupament, pau i solidaritat que els van fer arribar unitàriament els presidents de la Federació Catalana d'ONG pels Drets Humans, de la Federació Catalana d'ONG per la Pau i de la Federació Catalana d'ONG pel Desenvolupament.

L'acte es va celebrar el 28 de setembre passat al Col·legi de Periodistes de Catalunya i hi van assistir Xavier Trias, per Convergència i Unió; Joaquim Nadal, per PSC-Ciutadans pel Canvi; Daniel Sirera, pel Partit Popular; Rafael Ribó, per Iniciativa per Catalunya-Verds; Carme Porta, per Esquerra Republicana de Catalunya i Antoni Luchetti, per Esquerra Unida i Alternativa.

De les 15 propostes presentades, una es compromet a assegurar dotacions pressupostàries explícites per dur terme activitats de promoció dels drets humans, la pau i el desenvolupament en quantitats que suposin l'afectació del 0,7% del pressupost de la Generalitat, de forma progressiva durant els tres exercicis pressupostaris immediats. CIU va precisar que s'hi comprometien, però dels ingressos propis i no del pressupost general de la Generalitat.

Altres propostes acceptades són la creació d'una Comissió Parlamentària de seguiment, promoció i defensa dels drets humans, la pau, la solidaritat i el desenvolupament i que les ONG d'aquests àmbits siguin consultades de manera regular pel Parlament, singularment a través de les seves Federacions; que la Generalitat, dins l'àmbit de les seves competències, participi decididament en les accions internacionals de defensa dels drets humans; que s'impulsin campanyes de sensibilització i tasques educatives sobre drets humans, desenvolupament i pau, adreçades a l'opinió pública així com a tots els nivells de l'educació formal, impulsant la tasca universitària pel que fa a la recerca en temes de desenvolupament i cooperació internacional, etc.

El president de Justícia i Pau de Catalunya, Joan Gomis va avançar que les federacions convocants faran una reunió cada any per comprovar el seguiment que fan els partits polítics d'aquestes propostes.

Opinió

Davant el 17-O

Fa uns mesos estàvem ficats en plena campanya electoral. Era l'hora de les municipals. Avui, els electors som els mateixos, i alguns dels candidats repeteixen jugada. El marc és diferent, es tracta de les autonòmiques. L'àmbit de decisió i d'influència del vot és més ampli, de major responsabilitat. Està en joc la vida política, econòmica, social, cultural, familiar, religiosa... del nostre país.

Ciutadans cridats a votar el proper 17 d'octubre hem de fer-ho amb lleialtat a la pròpia consciència, amb justícia i veritat, amb llibertat. Per això ens cal escoltar què diuen els polítics, esbrinant i destriant el blat de la cugula. Escoltar què diuen les institucions intermèdies, i molt la veu del carrer que parla amb la saviesa de les necessitats de la vida, amb el seny de l'home-dona que guanya o vol guanyar-se el pa treballant honradament.

En bona democràcia el vot ni es compra ni es ven, s'atorga en raó de confiança i afinitat de pensament. El vot fa guanyar però no es guanya, es mereix. Això han de tenir-ho en compte els candidats a l'hora de parlar i de saber com parlar. L'elegància i respecte

pel contrari, el joc net, són prova de maduresa política i de respecte a l'electorat. Perquè el vot, expressió sobirana de la voluntat del votant, no pot ser malvestat. No és un instrument de força sinó un element de servei al bé comú.

Quan van ser les municipals, des d'aquesta pàgina, escrivia unes reflexions que intitolava: «El poder no és absolut» (1). Avui, davant el repte de les autonòmiques, torno a incidir en el que deia, afegint però que l'elector no pot descuidar la importància del seu vot. En una democràcia madura, l'electorat no es queda a casa, surt al carrer i va a votar. Per al cristià votar és una manera de fer bona política.

Si governar és difícil, votar no ho és menys. Governar es fa al llarg del temps. Votar, acció per la qual l'elector governa, és cosa d'un instant. El futur del país, per als propers anys, està a les nostres mans, en la papereta de vot. Potser ens cal aprendre a votar.

Jaume Montaña

(1) (Vegeu *Catalunya Cristiana* del 6 de maig del 1999, n. 1.024)

Propostes electorals per a la família

BARCELONA.— El Grup d'Entitats Catalanes de la Família (GEC) va convidar els principals candidats a la Presidència de la Generalitat per parlar del seu pla de treball en defensa de la família. Segons Daniel Arasa, president del GEC, aquesta iniciativa que ja s'havia fet a les eleccions municipals i europees, vol «sensibilitzar els polítics perquè posin la família en primer pla en els seus programes electorals».

L'actual president de la Generalitat, Jordi Pujol, va proposar crear 30.000 places per a llars d'infants, donar ajuts a les famílies nombroses de 100.000 pessetes l'any, i ajuts pels malalts mentals i les seves famílies. El candidat pel PSC, Pasqual Maragall, es va mostrar preocupat pel descens de la natalitat, i també va afirmar que la família necessita ajudes concretes per tirar endavant. Alberto Fernández, candidat del PP, juntament amb Mariano Rajoy, ministre d'Educació i Cultura, van excusar la seva presència per uns compromisos d'última hora.

Daniel Arasa afirma que els debats han tingut molt bona acceptació «amb una participació massiva, perquè amb la incorporació de la dona al treball, els nous reptes educatius, els baixos índexs de natalitat... en aquests moments no hi ha cap polític seriós a Europa que no tingui com a prioritat el tema de la família».

Glòria Carrizosa Servitje

Catequesi

EL SANT DEL MES

15 d'Octubre

Santa Teresa de Jesús

Teresa és una de les santes espanyoles més populars. Va néixer a Àvila el 28 de març del 1515, i per això sovint és coneguda amb el nom del seu lloc d'origen: Teresa d'Àvila.

Als divuit anys va entrar al convent carmelita de l'Encarnació on durant molts anys i amb molt d'esforç va anar consolidant una profunda vida d'oració. L'any 1562, responenent a la crida que Déu li feia, va començar la reforma del seu orde, que es va estendre també a la branca masculina.

Va fundar el convent de San Josep d'Àvila, el primer dels quinze que anirà establint per tot Espanya. Durant vint anys, i enmig de nombroses dificultats i incomprensions, es va dedicar amb una gran fermesa i fortaleza d'esperit a implantar la seva reforma, que rebrà el nom de descalça o teresiana. Al mateix temps la seva vida espiritual arriba a una profunditat, fins aquell moment poc coneguda, que quedarà reflectida en les seves obres literàries, que són admirades pels més grans escriptors de tots els temps, i constitueixen un dels exemples més clars de la literatura mística.

Va morir a Alba de Tormes la nit del 4 d'octubre del 1582. El papa Pau VI la va declarar doctora de l'Església el 27 de setembre del 1970.

ELS PROTAGONISTES DE LA HISTORIA DE LA SALVACIÓ

Jacob i Josep

Jacob heretà del seu pare Isaac la benedicció i la promesa de Déu feta a Abraham. Fugint del seu germà Esaú, Jacob s'encomanà a Déu i s'adormí. I somnià una escala gran que anava de la terra al cel. Dalt de l'escala hi havia Déu. I els àngels hi pujaven i en baixaven. En despertar, Jacob experi-

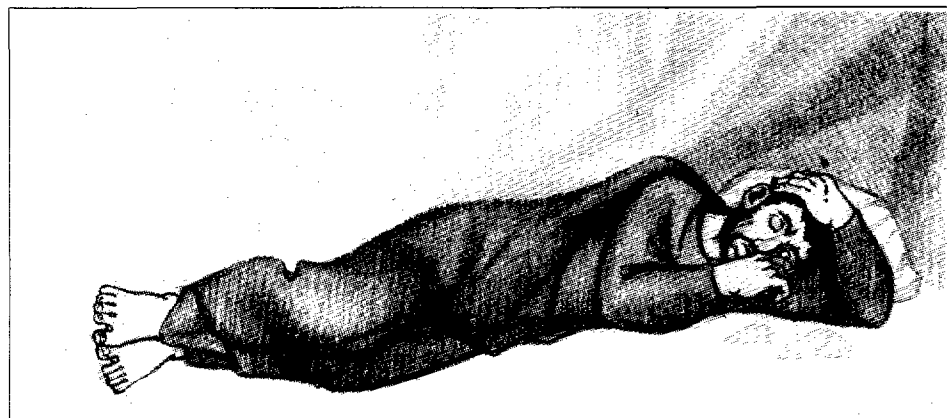
ments vius. Això excità l'enveja dels seus germans.

Una nit se li aparegueren en somnis els seus pares i els seus germans, simbolitzats pel sol, la lluna i onze estels que li feien acatament. Només va faltar que digués això perquè els seus germans li tinguessin més ràbia.

Una vegada, els germans eren lluny, pasturant les ovelles, i el pare va enviar Josep perquè anés a veure què feien. Els germans, en veure'l, acordaren de desfer-se'n, i l'amagaren dins un pou sec. Per allí passaren uns mercaders, i van fer tracte per vendre'l com a esclau. Ells l'arrossegaren sense pietat cap a Egipte, on fou també empresonat.

Tot estant a la presó, Josep aclarí al Faraó els somnis de les set vaques grasses i de les set espigues grosses. Agraït per la seva explicació, el Faraó en féu el seu primer ministre. Mentrestant, a Canaan la seva tribu passava fam. I en saber que a Egipte hi havia blat, Jacob hi envià alguns dels seus fills. Josep els reconegué.

I sentint-los que volien blat per a casa seva, els demanà que li portessin son germanet Benjamí. Llavors els perdonà, els abraçà i, donant-los bona provisió de blat, els va encarregar que tornessin tots plegats i que duguessin també el seu pare a les terres d'Egipte.

mentà la presència de Déu que el protegia.

Jacob va fundar una família i va tenir dotze fills, que seran els caps de les dotze tribus d'Israel. El seu fill més cèlebre fou Josep. Era intel·ligent i l'omplia l'esperit de saviesa i temor de Déu. El seu pare l'estimava molt i li va regalar una túnica de

L'Oriol i la Laia

per Xesc

VOCABULARI BÍBLIC I CATEQUÈTIC

ALTÍSSIM. Nom que tant l'Antic Testament com el Nou apliquen sols a Déu. Adjectiu que el cor hebreu pietós feia servir per evitar de pronunciar el nom sant del Déu d'Israel.

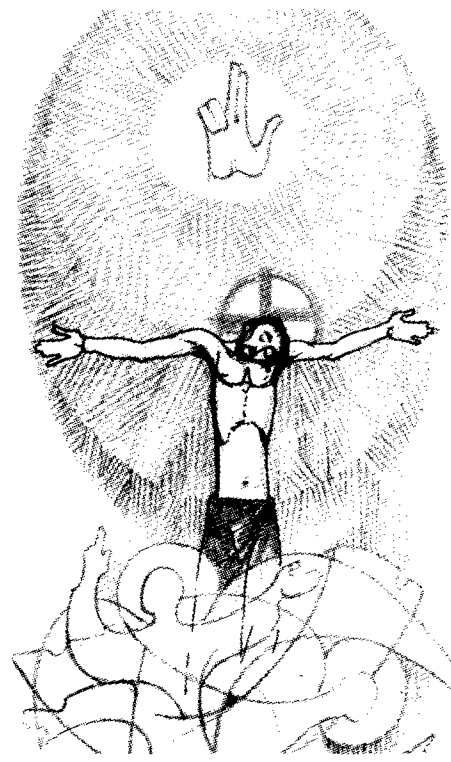
AMÉN. Paraula hebrea que vol dir *sí*, és a dir, cosa segura, veritat, exacte, això mateix. Era una aclamació molt usada al temple de Jerusalem; era la resposta comunitària al sacerdot quan hi havia una gran gentada. A més de l'Amén, també es feia servir per a la resposta comunitària una altra paraula ben coneguda: «Al·leluia».

AMOR. L'amor és la base de l'Aliança de Déu amb el seu poble. L'amor és l'origen de la salvació en Jesucrist. És l'únic camí per a la vida. És el manament nou del Senyor, fins i tot per qui no sentim simpatia natural. Donar la vida per l'amic i per l'enemic és la prova màxima d'amor. És el camí que ens porta a la vida eterna. Aquesta prova, Jesús ens la va donar.

El signe d'aquest amor és l'actitud de servei, demanada a tots, i especialment als servidors de la comunitat cristiana (bisbes, preveres, etc.). L'Eucaristia, que se celebra des dels primers cristians fins ara com a menjar compartit, és signe d'amor i d'unitat. Sant Pau canta l'amor cristià en un bell himne inspirat que trobem a les pàgines de la primera carta als corintis, en el seu capítol 13è.

ÀNGEL. És un ésser espiritual, missatger de Déu. D'aquí ve el seu nom d'àngel, que vol dir *enviat*. En l'Antic Testament són nombroses les actuacions dels àngels; una de les més característiques és la de Rafael en el llibre de Tobies. En el Nou Testament hom veu una actuació nombrosa dels àngels, especialment en les escenes de la infància de Jesús a l'Evangeli de Lluc i a l'Apocalipsi de Joan. Sols sabem el nom de tres àngels: Miquel, Rafael i Gabriel.

APÒSTOL. Nom que van rebre els deixebles de Jesús i que vol dir *enviat*. El Nou Testament repeteix molt sovint el nom dels dotze: Pere i Andreu, Jaume i Joan, Felip i Bartomeu, Tomàs i Mateu, Jaume i Tadeu, Simó i Judes, l'Isariot, aquell que el va traïr. També Pau i Bernabé són anomenats apòstols.

Text: Mn. Octavi Sánchez i Ignasi Farreres.
Dibuixos: Llucià Navarro i Francesc Pascual

Espectacles terapèutics

■ **Mags per a l'Esperança és una ONG que fa servir la rialla, la sorpresa i l'admiració per donar suport emocional a hospitals i centres geriàtrics**

LLINARS DEL VALLÈS.— El món de l'espectacle no deixa de tenir un punt d'egocentrisme. L'artista es converteix en el centre d'atenció a la recerca de l'èxit que obté després de l'aplaudiment generalitzat del públic. A Mags per a l'Esperança, la filosofia canvia radicalment i el protagonista passa a ser aquell que rep l'espectacle. Potser l'ac-

tuació perdi un xic de dinamisme, o no sigui tan brillant, però és un petit sacrifici que val la pena si s'aconsegueix arrancar un somriure d'aquells que pateixen una malaltia. El truc, el joc de cartes o l'acudit no són el més important, sinó que són una forma divertida de transmetre «esperança» a cada persona.

necessiten voluntaris de suport psicosocial per col·laborar en les actuacions. El ventall de possibilitats és ampli, només s'han de tenir ganes de participar.

«Diverti-Mòbil»

El nou projecte d'aquesta jove entitat s'anomena «Diverti-Mòbil» i consisteix en una mena d'unitat mòbil, amb infraestructura i materials suficients per a les actuacions i amb capacitat de traslladar els artistes als centres hospitalaris i geriàtrics. Seria un instrument útil per facilitar els desplaçaments i fer molt més eficaç la tasca de Mags per a l'Esperança.

També s'està treballant perquè artistes que s'estan formant en diversos centres puguin fer col·laboracions voluntàries incloses a la seva formació. De fet, aquestes actuacions permetrien alhora educar les joves promeses en aquesta manera d'entendre l'espectacle com a teràpia.

Fins ara, i després de poc més d'un any d'existència, Mags per a l'Esperança ha actuat per més de 3.000 persones, en espectacles per a malalts, discapacitats, persones de la tercera edat, els seus familiars i cuidadors, personal sanitari, voluntaris... Han visitat centres on normalment no hi van els professionals perquè no hi ha mitjans econòmics per finançar-ho. Méndez, no obstant això, creu que el nivell dels «mags per a l'esperança», encara que molts no exerceixen professionalment, no té res a envejar als que cobren per les seves actuacions. De totes maneres, tot i que no rebin diners, hi ha coses que no tenen preu, i alegrar la vida a gent que pateix i que t'ho agraeix amb el millor dels seus somriures, és una d'elles.

Samuel Gutiérrez

MAGS PER A L'ESPERANÇA
C/ Pere Bonastre, 1, 2n 2a
08450 Llinars del Vallès
tel. 938 411 432
639 012 193

Un dels espectacles de Mags per a l'Esperança a Can Ruti.

L'esperança, a més de ser «l'últim que es perd», que diu el refrany, és un d'aquests trets comuns a totes les religions. D'una manera o altra, l'esperança pot donar sentit a tota una vida, i per això, entre d'altres raons, l'ONG Mags per a l'Esperança la va escollir com a emblema de la seva entitat. «La màgia, els pallassos o els titelles —assegura Jordi Méndez, fundador de l'ONG— és una forma d'estimar, de transmetre esperança, i emprant en la majoria de casos un llenguatge tan universal com el dels gestos.»

Per paradoxal que pugui semblar, i malgrat que l'espectacle per definició sigui una activitat artística amb ànim de lucre, no hi ha gaires professions que facin tantes activitats desinteressades de tipus benèfic. Des de Mags per a l'Esperança s'ha volgut organitzar una mica totes aquestes activitats, i ja que són benèfiques, s'intenta posar un mínim de mitjans i de materials adients i es vol investigar per millorar les actuacions.

Rialla, sorpresa i suspensió de la incredulitat

Són diverses les organitzacions no governamentals que actualment fan servir la rialla com a teràpia de suport emocional davant malalties físiques o psíquiques, però no gaires utilitzen la màgia en aquest sentit. Mags per a l'Esperança no es tanca en un sol gènere de l'espectacle i dóna entrada a les seves actuacions la sorpresa i la suspensió de la incredulitat. La màgia permet, a més, arribar a la gent gran, fet que potser amb titelles i pallassos no resulta tan fàcil. Només es tracta de posar l'art de l'espectacle a disposició dels malalts, per aconseguir que s'oblidin una estona dels seus problemes, que es relaxin i es diverteixin.

Això permet també actituds més favorables als tractaments i envers al personal d'hospitals i centres mèdics.

Tota aquesta filosofia d'actuació és deutora del seu fundador, Jordi Méndez, que a més de mag semiprofessional, és metge. Ja a la seva etapa estudiantil, quan realitzava pràctiques a l'Hospital de la Vall d'Hebron, va començar a emprar la màgia com a teràpia, i li van cridar l'atenció els resultats positius que aquesta podia provocar en el malalt. Ell conjugava a més les seves dues grans passions, la medicina i la màgia. Uns quants anys després, a finals del 1998, va néixer Mags per a l'Esperança, en la qual a més de fundador es també president. L'ONG no ha estat més que una conseqüència d'una tasca que ell i d'altres ja feien habitualment. Gairebé sense saber-ho, aplicaven un tractament amb components físics, psicològics i socials positius per al malalt. De fet, es treballa des de fa un

quant temps perquè l'OMS reconegui la rialla com a teràpia, i això només es pot aconseguir amb exemples com els que fa possible Mags per a l'Esperança.

«Quan t'atures a pensar en gent per qui has actuat, però que ja no és amb nosaltres, i rememores el seu somriure, un pessigolleg i recorres tot el cos i et recorda què és el que et mou a fer tot això.» Méndez explica amb aquestes emocionants paraules el que implica per a ell ser un «mag per a l'esperança». Juntament amb ell, vuit mags i pallassos més col·laboren incondicionalment a l'ONG, malgrat que són prop de 200 els que estarien disposats a fer-ho.

Per col·laborar amb Mags per a l'Esperança no necessàriament s'ha de ser artista, mag o pallasso, també es busquen metges, psicòlegs o pedagogs, per participar en projectes d'investigació sobre l'efecte terapèutic de la rialla i les seves aplicacions en l'àmbit de la malaltia. Fins i tot es

Catalunya
Un país de voluntaris

Dóna
Suport
al voluntariat
a través del món
associatiu

Fomenta la
Formació
dels voluntaris

Facilita
Informació

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social
Institut Català del Voluntariat

MÉS INFORMACIÓ
900 300 500

L'ensurt austríac

Un senyal d'alarma s'ha disparat a Europa, especialment al nucli que formen els quinze estats membres de la Unió Europea. Des de la fi de la Segona Guerra Mundial, el 1945, no havia passat res de semblant. A les eleccions celebrades el 3 d'octubre passat a Àustria un partit dit Liberal i liderat per un neonazi populista, Jörg Haider, va assolir el 27% dels vots i quedava com a segona força política del país.

Fins ara hi havia una explicació consistent a dir que la xenofòbia (rebuig a les persones i cultures diferents de la pròpia) i el populisme de l'extrema dreta creixien i es desenvolupaven quan es produïa una forta crisi econòmica i social. De les experiències dels anys vint i trenta del nostre segle és deduïa que una elevada inflació, una forta taxa d'atur i l'existència de desordres socials portaven o amenaçaven de portar al feixisme. Ara els comicis austríacs han invalidat aquesta teoria bàsicament economicista, que deixava en un segon pla els ingredients purament polítics. Cal recordar que avui dia Àustria està situada en un dels primers llocs entre els estats més rics del món, amb un elevadíssim nivell de vida del conjunt de la població, que hi regna una quasi total tranquil·litat social i que les xifres macroeconòmiques són exemplars: 4,4% de taxa d'atur (per sota del 5% es considera que no hi ha problema d'atur, és a dir, es parla de plena ocupació), inflació del 1%, creixement econòmic del 2,2%, dèficit públic del 2,1%. Forma part de la Unió Europea i està dins del grup d'onze estats de la zona euro o moneda única.

Si mirem els altres estats cal anar a França per trobar un partit d'extrema dreta, xenòfob i racista, poderós. Però en els seus millors temps el Front Na-

Haider, a l'esquerra, celebra la victòria.

cional de Le Pen va arribar tan sols al quinze per cent i avui dia està dividit en dos partits i experimenta un fort retrocés. Les eleccions al Parlament Europeu del mes de juny passat van marcar una important reculada de les forces polítiques d'extrema dreta respecte als anteriors comicis del 1994. Ara bé, cal assenyalar les excepcions d'Àustria, Dinamarca i alguns estats federats de l'Alemanya oriental, on semblen tenir el vent a favor. També és el cas de Noruega, Suïssa i alguns estats excomunistes.

Possibles explicacions

Entre les explicacions que s'han donat per poder entendre què ha passat

a Àustria destaca el fet que des de fa tretze anys governa una coalició de socialdemòcrates i cristianodemòcrates. El desgast del poder beneficia l'oposició i en aquesta només hi ha el Partit Liberal de Haider i un petit partit ecologista, que també ha crescut. Així mateix, cal assenyalar el factor immigració, un dels temes estrella de Haider i de l'extrema dreta europea, en general, que va junt amb un extremisme nacionalista. Aquesta posició comporta un rebuig a la construcció de la Unió Europea (hi veuen el perill d'una dilució del nacionalisme estatal) i a la seva ampliació (hi ha el perill d'una allau d'immigrants de l'Est europeu).

Un dels dirigents més importants de l'Europa dels anys seixanta, setanta i vuitanta, el canceller socialista austríac Bruno Kreisky, va fer amistat amb el jove Haider, a qui tenia per liberal, després va canviar d'opinió i va qualificar-lo d'«oportunista» i, finalment, va acabar dient que era «un vertader nazi, dels que són i seran per sempre perillosos». Fa uns anys, Haider va manifestar la seva admiració per la política de creació de llocs de treball de l'època nazi, en lloc de parlar de camps de concentració parla de camps de treball i les sinistres unitats políticomilitars de les SS diu que estaven formades per persones magnífiques. En aquestes eleccions ell era el canvi i ha seduït molta gent amb el seu populisme fins a aconseguir la majoria de vots dels obrers (47%), del aturats (34%), dels joves (35% dels menors de 29 anys) i dels homes (el 62% dels seus votants són homes). El seu partit ha crescut a les ciutats, quasi en la mateixa proporció

amb què han retrocedit els socialdemòcrates. El seu punt dèbil el té entre les dones i entre els catòlics practicants (sols 13% l'han votat).

Perill a casa nostra

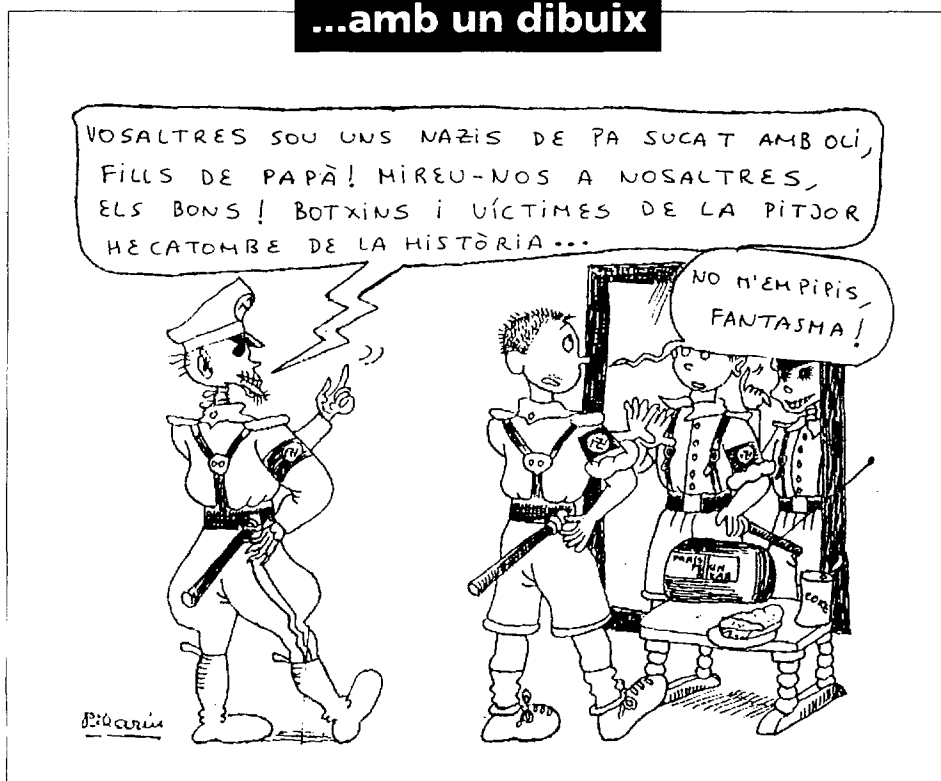
A tots els estats europeus hi ha grups socials vulnerables a les ideologies basades en la xenofòbia i el racisme. I a l'Europa occidental és la problemàtica que genera una immigració creixent, procedent del Tercer Món o de l'Europa oriental, la que proporciona a dirigents populistes i demagògics la matèria prima per acostar-se al poder polític. Aquest perill també el tenim a casa nostra. Només cal recordar els fets encara recents de Terrassa (Can'Anglada), Girona i Banyoles. Precisament, quan una tercera part dels austríacs votaven un partit neonazi, el mateix cap de setmana, a les ciutats catalanes de Sabadell i Santa Coloma grups racistes i xenòfobs agredien persones procedents del Tercer Món o de pares immigrants. El «delicte» dels atacats era tenir un color de pell diferent.

Àustria ens ha donat un avís, un advertiment, un ensurt. Cal actuar per fer front a aquest perill abans que creixi encara més. Una línia bàsica a desenvolupar és l'educació des de petits en favor de la tolerància, de la diversitat, i, sobretot, impregnar la societat dels valors cristians i universals de la solidaritat, de l'amor al pròxim i de l'ajut als més necessitats. No val a badar.

Antoni Reig

Periodista i professor de la Universitat Autònoma de Barcelona

...amb un dibuix

societat

Salut i dietes

Problemes de pes (2a part)

Manca de pes

La manca de pes pot ser motivada per un dèficit de calories en la dieta i/o per una excessiva activitat física. Les infeccions cròniques, les afeccions gastrointestinals o l'hipertiroidisme, entre d'altres malalties, també poden produir un aprimament progressiu de la persona.

En els casos en què una persona detecti que progressivament perd pes, hauria de consultar amb el metge per, després d'estudiar-ne el cas, diagnosticar si és tan sols un desequilibri dietètic o si hi ha una malaltia de base.

Tractament dietètic

Algunes indicacions per recuperar pes haurien de ser les següents:

- Cal seguir un règim en què s'augmentin adequadament les calories, amb àpats abundants, un augment en el consum d'hidrats de carboni i la ingestió d'algun aliment abans d'anar-se'n a dormir.
- Disminuir el consum d'aliments amb baix poder calòric per altres de més calòrics.
- Consumir aliments de fàcil digestió i fàcilment transformables en greixos, com els hidrats de carboni.
- Cal saber quins aliments prefereix el pacient per fer més apetitós el menjar i evitar els aliments poc nutritius, com les amanides a l'inici dels àpats, per no atipar-lo.
- Perquè la dieta sigui més efectiva i no hi hagi rebuig per part del pacient, l'augment de l'alimentació s'ha de fer de manera progressiva.

Desordres de l'alimentació: anorèxia i bulímia

Hi ha dos importants desordres de l'alimentació: l'anorèxia nerviosa y la bulímia. Aquestes malalties tenen un tractament llarg i complicat.

L'anorèxia nerviosa és un trastorn de l'alimentació que es caracteritza per una incapacitat prolongada per menjar i una gran pèrdua de pes motivada per una percepció alterada de la figura corporal, on la persona es veu en el mirall com si fos obesa. Generalment comença durant l'adolescència i és més comuna en les dones que en els homes. El pacient amb anorèxia nerviosa pot ser perfeccionista, pot subestimar-se i creu irracionalment que té un excés de pes, cosa que li comporta un gran temor a engreixar-se. Això arriba a tenir serioses repercussions en el seu cos i en ocasions pot portar-lo a la mort.

La seva aparença és prima i demacrada i pot tornar-se introvertit i retret soci-

Foto: Anna S. Mir

Moltes persones fan servir el fet de menjar o no menjar com a manera d'expressar els sentiments i els conflictes emocionals.

aliment. Els símptomes de l'anorèxia sempre inclouen el rebuig de mantenir un pes corporal normal mínim adient per a l'edat i l'alçada; i en les dones pot evolucionar amb l'absència de menstruació.

Hi ha diferents tipus d'anorèxia: la restrictiva, en què es redueix l'alimentació i es fa un excés d'exercici físic, i la bulímica, en què es donen afartaments, es provoquen vòmits i es fan servir laxants i diürètics. Aquesta malaltia pot provocar diferents símptomes, com temperatura corporal baixa, ritme cardíac baix, pressió arterial també baixa, inflor, pel corporal tou, restrenyiment, intolerància a les temperatures fredes i altres canvis metabòlics.

Segons el grau de pèrdua de pes i l'estat de salut física, la persona pot necessitar hospitalització, on estarà sota vigilància mèdica. Quan els símptomes estiguin controlats i el pes augmenti i s'estabilitzi, podrà tornar al seu domicili.

Els símptomes de la bulímia són diferents dels de l'anorèxia nerviosa. La persona ingereix grans quantitats d'aliment calòric, acompanyat d'una forta por de no poder deixar de menjar; per aquest motiu es purga vomitant i utilitzant laxants. El seu aspecte sol ser saludable i fins i tot pot tenir sobrepès, per tant, de vegades és difícil detectar la malaltia. Acostumen a tenir una vida social activa i l'edat de l'inici de la malaltia és més tardana.

Les grans ingestions poden alternar-se amb dietes extremes que acaben amb grans variacions de pes. Les purgues de la bulímia presenten un perill molt seriós per a la salut física i psíquica del pacient, que inclou la depressió, l'ansietat, la deshidratació i el desequilibri hormonal.

El grup familiar sempre es veu afectat quan hi ha un membre amb un trastorn d'anorèxia o bulímia. La preocupació pel

fet d'estar prim o desnutrició i la negativa a menjar de la persona afectada poden provocar en la família situacions difícils.

El tractament per a aquestes malalties s'haurà d'adaptar a les característiques de cada persona. Caldrà un tractament en equip, que inclogui la teràpia individual, la teràpia de família, el treball amb el metge i el dietista i la medicació.

Consells dietètics

L'objectiu en la nutrició no és engreixar-se, sinó normalitzar el pes, d'acord amb l'edat i l'alçada. Cal saber què és el que realment preocupa al pacient per evitar centrar-se tan sols en el pes, tot i que això sigui el més urgent. Cal alimentar-se segons les necessitats de l'organisme i no d'acord amb un pes esperat. S'ha de menjar aliments en quantitat i varietat, que incloguin vitamines, proteïnes, hidrats de carboni, greixos i no excloure els d'alt valor calòric.

M. José Camps

Assessorament mèdic del Dr. F. Tognetta

CONSELLS

- Fulles d'enciam
- Ous frescos
- Aprofitar l'aigua de coure les verdures
- Substituir el pebre

FORN DE PA - PASTISSERIA

MAGDALENES
SENSE
GLUTEN PER
A CELÍACS

Plaça Trinitat, 14
Mare de Déu de Lorda, 63
Ausona, 89
Bartrina, 52-54
Tel. 933 453 678 - 08033 Barcelona

Moviment de voluntariat juvenil al servei del pelegrí

■ Se celebra el 40è aniversari del Servei Escolta de Montserrat

MONTSERRAT.— Aquest any se celebra el 40è aniversari de la fundació del Servei Escolta de Montserrat. Al llarg dels anys hi han participat uns 700 nois. Per commemorar la creació d'aquest

grup de pastoral juvenil, s'ha elaborat un programa d'actes que tindran la seva culminació amb la pujada d'una llàntia al cambril de la Mare de Déu de Montserrat.

Un cop acabats, el 1947, els actes amb motiu de l'entronització de la Mare de Déu de Montserrat, en què un grup de joves va participar activament en el manteniment de l'ordre i en l'organització, es va començar a pensar en la possibilitat de crear un grup permanent que prestés un servei en les celebracions que es fan a la basílica. D'aquesta manera, el 1959, el germà Andreu Soler, monjo de Montserrat, va fundar aquest moviment de voluntariat juvenil.

Ja des de la seva creació, els Nois del Servei d'Ordre —els escoltes de Montserrat— es va nodrir de joves cristians procedents de diversos indrets de Catalunya i va tenir clara la seva voluntat de contribuir a «facilitar l'acolliment de tothom que participa en les cerimònies i els diferents actes que es

fan cada cap de setmana a Montserrat», explica el germà Andreu Soler. Els Nois del Servei d'Ordre també ajuden els minusvàlids i aquelles persones que pugen al cambril de la Verge i que troben dificultats per les escales que hi donen accés. A més, els nois escoltes donen suport a les activitats que desenvolupa l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes de Barcelona.

Formació humana, cultural i religiosa

Habitualment els Nois del Servei d'Ordre es reuneixen a Montserrat els dissabtes a la tarda. Aquest moment és aprofitat per aparcar momentàniament les tensions de tota la setmana i compartir unes hores amb els companys per tal

d'enriquir-se personalment i com a grup. Cada dissabte hi ha una xerrada amb el monjo encarregat de l'ordre de la basílica i, també setmanalment, un altre monjo els parla sobre diversos temes de formació humana, cultural i religiosa.

Actualment els Nois del Servei d'Ordre en actiu són uns cinquanta, de 14 anys en endavant, que es reparteixen en quatre grups diferenciats pel color de les seves camises. Cal assenyalar que en els seus quaranta anys de vida aquest «moviment de voluntariat juvenil al servei del pelegrí», tal com el defineix el germà Soler, ha acollit uns 700 nois. Està reconegut pels Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya. Els caps de setmana que passen a Montserrat s'allotgen en unes dependències que ells mateixos tenen cura de netejar i mantenir. (C.C.)

El 19 de desembre s'oferirà una llàntia commemorativa a la Moreneta.

FULLES D'ENCIAM

Acostumem a consumir només les fulles tendres i blanques de l'enciam o l'escarola. Heu de saber que les fulles més fosques tenen un valor nutritiu més alt perquè són més riques en vitamines. No les llanceu.

OUS FRESCOS

Per diferenciar un ou fresc d'un altre que no ho és, submergiu-lo en aigua salada. Si és fresc caurà al fons i si no ho és surarà sobre la superfície horitzontalment. En aquest cas no convé consumir-lo.

APROFITAR L'AIGUA DE COURE LES VERDURES

Conté sals minerals abundants que resulten molt útils per a les plantes de casa. Deixeu refredar l'aigua i barregeu-la amb aigua de l'aixeta (després que reposi una hora). Quan les regueu amb aquesta aigua, les plantes ho agrairan.

SUBSTITUIR EL PEBRE

A algunes persones el pebre els produeix problemes digestius. Substituiu-lo per herbes com per exemple l'alfàbrega, la farigola, el marduix o el romaní.

Programa d'actes

- **Exposició de la llàntia** forjada expressament per a aquesta ocasió, realitzada per l'orfebre Miquel Carné. Es pot veure fins a mitjans de novembre als aparadors de la Botiga Leoni, c/ Portaferrixa, 13 - Barcelona.
- **Exposició fotogràfica** a la Secretaria General de Joventut, c/ Calàbria, 147 - Barcelona. Del 9 al 26 de novembre. La inauguració tindrà lloc el dia 9, a les 19.30.
- **Pujada de la llàntia**, en relleus, des de Monistrol fins a la basílica de Montserrat. La sortida s'efectuarà el 19 de desembre, des del camp municipal d'esports de Monistrol.
- **Oferiment de la llàntia a la Moreneta**, el 19 de desembre, durant la missa conventual, a la basílica de Montserrat.
- **Ballada de gegants** de la parròquia del Pi a la plaça del monestir. Tindrà lloc el 19 de desembre, una vegada fet l'oferiment de la llàntia a la Moreneta. Posteriorment, a les 12.30, actuarà a la basílica l'Orfeó Gracienc.
- **Dinar de germanor**, al restaurant, a les 14.00. Tot seguit, hi haurà un concert dels Nois del Servei d'Ordre.

Curs franciscà gratuït a través d'Internet

MADRID.— Els franciscans començaran ben aviat un nou grup del curs franciscà per correspondència, que serà gratuït i es farà a través d'Internet. Els franciscans han assenyalat que «pot ser una experiència esplèndida de formació a distància per a tots els qui admiren la figura de sant Francesc d'Assís i la seva peculiar manera de veure la vida». Les lliçons comprenen temes com l'origen

del cristianisme, la família franciscana, la formació en l'espiritualitat franciscana, la contemplació, la inculturació, l'opció pels pobres, l'ecumenisme i la mirada franciscana pel que fa a la ciència, la tecnologia i els sistemes socials, juntament amb monogràfics dedicats a sant Francesc i santa Clara d'Assís. L'adreça electrònica és: www.franciscanos.net/curso. (SIC)

cultura

La tecnologia permet recuperar els frescos d'Assís

■ Petites videocàmeres projecten les pintures destruïdes pel terratrèmol del 1997

ASSÍS.— Els cèlebres frescos del pintor italià Cimabue que decoraven la volta de l'església superior de la basílica de Sant Francesc d'Assís i que van ser destruïts totalment, com a conseqüència del terratrèmol que va sacsejar la ciutat el 26 de setembre del 1997, es poden tornar a contemplar *in situ* gràcies a la tecnologia. Petites videocàmeres instal·lades als laterals de l'esmentada volta projecten imatges de les pintures destruïdes.

Actualment s'estan portant a terme nombrosos treballs de restauració a les dues esglésies —la inferior (construïda entre el 1228 i el 1230) i la superior (edificada entre el 1230 i el 1253)— de la basílica de Sant Francesc d'Assís de cara a la inauguració de l'Any Sant del 2000. Totes dues són mundialment famoses per la seva extraordinària decoració pictòrica, realitzada pels mestres renaixentistes de l'època, com Cimabue i Giotto, de l'Escola florentina; Simone Martini i Pietro Lorenzetti, de l'Escola sienesa, o Cavallini i Torriti, de l'Escola romana.

Pintures irrecuperables

L'estat en què va quedar la producció pictòrica de l'església inferior no va ser tan greu. Tot i això, a la superior, els 28 frescos de les parets, obra de Giotto i dels seus deixebles, amb tema de la vida de sant Francesc, van patir esquerdes i escrostonaments que ja han estat totalment restaurats. Els que semblen irrecuperables són el *Sant Mateu*, de Cimabue, els retrats dels doctors de l'Església i els meravellosos cels blaus estrellats que adornen les voltes.

Els tècnics segueixen esperançats en la tasca de reconstruir els

frescos perduts, unint com si fos un trencaclosques els milers de fragments conservats, tot i que saben que el 25% de les pintures són irrecuperables. En el millor dels casos, es podrà contemplar un fresc totalment fragmentat on pinzellades de pintura supliran les peces que falten. Mentrestant, s'ha previst la instal·lació de les esmentades videocàmeres com a solució temporal.

Actualment la basílica de Sant Francesc d'Assís està feta a prova de terratrèmols, gràcies a la instal·lació de trenta quilòmetres de tubs d'acer que sostenen els fonaments, els murs i els sostres i als trenta mil maons que, cuits a la manera antiga, reemplacen els que van caure amb el moviment tel·lúric. Les possibilitats que nous terratrèmols tornin a fer malabé aquest monument de l'art universal són ara gairebé inexistents. (Zenit)

Dos nous canals al servei dels pelegrins

ROMA.— Amb motiu del Jubileu de l'any 2000, Ràdio Vaticano crearà dos nous canals, en freqüència modulada i ona mitjana, que transmetran ininterrompudament al llarg de les 24 hores del dia programes d'entreteniment, testimoni i pregària en diversos idiomes. «Seran dos canals exclusivament al servei dels pelegrins», ha afirmat el pare Federico Lombardi, director de Ràdio Vaticano. Un dels canals oferirà informacions en italià, francès i anglès, mentre que l'altre ho farà en castellà, portuguès i alemany. Aquesta iniciativa, que porta per nom *Jubileu en directe*, ha estat possible gràcies a la col·laboració entre Ràdio Vaticano, la Secció per a Joves del Consell Pontifici per als Laics i el Centre de Voluntariat per al Jubileu.

Per la seva banda, les emissores que integren la Conferència de les Ràdios Cristianes Europees van dedicar el 29 de setembre passat un programa especial sobre el drama que es viu a Timor, com a gest de solidaritat amb la martiritzada població de l'antiga colònia portuguesa. Aquesta iniciativa, llançada per l'emissora Ràdio Renascença, va comptar amb el suport de Joan Pau II. (Zenit)

«Sant Francesc», de Simone Martini.

JOVE (noi o noia)...

Disposes de temps?
Vols ajudar els germans més pobres?

Vine amb nosaltres. Participa en el nostre

«PROJECTE INTEGRAL D'HUMANITZACIÓ»

BENEFICÈNCIA - CULTURA I ESPLAI - CATEQUESI

Realitzat al Raval i a Sant Adrià de Besòs, en set locals diferents a totes dues zones deprimides.

ACTIVITATS MÚLTIPLES.
HORARI A ESCOLLIR, DE DILLUNS A DISSABTE, MATÍ O TARDA.
MÍNIM 3 HORES SETMANALS.

PERFIL:

Edat: des dels 18 anys.

Valorem:

Discerniment - Capacitat d'entesa - Creativitat
Disponibilitat - **Motivació i amor als pobres.**

Camps d'actuació: Monitors i esplai d'infants, treballs d'atenció social, ensenyament, reforç escolar, serveis diversos dirigits a l'educació de valors.

L'hora de Déu

Informació: telèfon 932039073 (Josep)

FILATÈLIA

per Enric Graupera

Alonso Cano, pintor

L'Estat espanyol va dedicar el 1969 deu segells al pintor Alonso Cano amb motiu del Dia del Segell. La seva numeració del catàleg Yvert va de la 1.561 a la 1.570. Alonso Cano (Granada, 1601-1667) es va dedicar al llarg de la seva fructífera trajectòria professional a la pintura, l'escultura i l'arquitectura. Va passar la seva joventut a Sevilla, on va ser deixeble de Francesc Pacheco. Allà va conèixer Diego Velázquez. Posteriorment, es va traslladar a Madrid, on va treballar a la cort. Li van encarregar treballs d'admirable esperit místic per a convents i monestirs. De les seves pintures, cal destacar *Sant Francesc de Borja*, *El miracle del pou* i la sèrie de la *Vida de la Mare de Déu*. Pel que fa al seu treball escultòric, són rellevants *Santa Teresa* i la *Immaculada*.

Llibres

La litúrgia, brollador de l'espiritualitat

Aquesta obra ofereix una visió del ministeri ordenat —bisbes, preveres i diaques— des de l'eclésiologia de comunió, basada en el testimoni neotestamentari i litúrgic (tant de l'Església dels primers segles com de la del Concili Vaticà II). Així ho constata Mons. Pere Tena, bisbe auxiliar de Barcelona, en la presentació del llibre, amb l'objectiu essencial de proporcionar «una visió del ministeri des de l'eclésiologia de comunió, no un estudi sobre el ministeri ordenat ni un manual sobre el sagrament de l'orde. Cal reconèixer que el contingut és absolutament fidel a aquesta orientació, fins i tot amb la conseqüència d'un perill de possible unilateralitat».

Fontbona reconeix que hi ha una veritable comunió entre totes les Esglésies d'Orient i Occident a través del Baptisme. «Aquesta comunió real —explica l'autor— mai no ens deixarà de provocar, ja que ens situa a tots en el mateix camí de Jesús cap al Pare, des de la unitat significada pel baptisme i la recepció de la comunió com a do de Déu i resposta nostra.» Segons Fontbona, la litúrgia (Paraula i sagrament) continua sent en l'actualitat el brollador de l'espiritualitat. (C.C.)

Jaume Fontbona, *Ministerio de comunión*. Centre de Pastoral Litúrgica, Col·lecció Biblioteca Litúrgica, Barcelona 1999, 143 pàg.

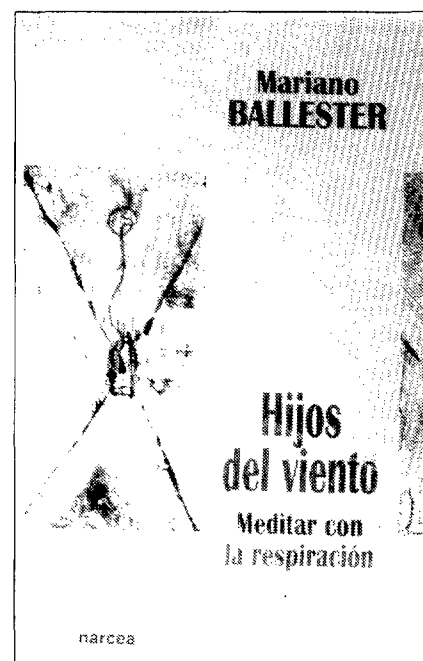
Profunda experiència contemplativa

De vegades apareix a la Bíblia el terme «respiració» com a sinònim de l'Esperit. Per això, els fidels la podem emprar en la nostra vida espiritual. En aquest llibre, escrit pel jesuïta i filòsof Mariano Ballester, es presenten dotze meditacions amb els corresponents exercicis per descobrir, a través de la consciència de la respiració, Déu. També s'ofereixen algunes orientacions útils per dur a terme aquest mètode de pregària en la vida quotidiana.

«La meditació ens portarà per si mateixa al coneixement místic de les coses espirituals, és a dir, a una comprensió directa d'aquestes realitats, sense imatges o pensaments que compleixin el paper de mitjancers», escriu Ballester. En el seu llibre, el paper de mitjancer està reservat a la respiració. «La respiració del meditador, en la seva qualitat de mitjancera, és tan sàvia i tan humil que desapareix per si mateixa enmig del silenci últim quan l'experiència meditativa arriba a la seva fase més profunda. Només llavors la gràcia del coneixement més directe es farà possible», afegeix l'autor.

Les meditacions que proposa Mariano Ballester s'estructuren a través d'un senzill esquema. Una paraula o frase de la Sagrada Escriptura obre cada meditació, que posteriorment s'explica a través d'una reflexió —l'equivalent de la *meditatio* en el cas que es prefereixi seguir el mètode de la *Lectio divina*. Tot seguit arriba el veritable exercici de la meditació, on la paraula o frase de la Bíblia s'interioritza i es «respira». L'exercici acaba amb el silenci contemplatiu. (C.C.)

Mariano Ballester, *Hijos del viento*. Meditar con la respiración. Editorial Narcea, Madrid 1999, 130 pàg.

“Els Contes de la Fada Vetakika de Ràdio Estel” ja són a la venda en CD i casset

Els trobareu a les botigues de discos i llibreries especialitzades

El llibre de la setmana

«Luna lunera», gran decepció, gran dolor?

Després de tanta propaganda, i de veure-la situada en el primer lloc de la llista dels llibres més venuts esperàvem que la novel·la recent de la barcelonina Rosa Regàs respongués a les excel·lències preteses... La veritat, és que la decepció ha estat total. I m'explico.

En primer lloc, i ja en acabar la primera pàgina de la seva lectura, ens va semblar un atemptat contra la gramàtica castellana en una cosa, tan elemental, com són els signes de puntuació. Té dret a suprimir sense més ni més el noranta per cent de les «comes» per mer caprici? En acabar l'última de les més de tres-centes pàgines de la novel·la, ens va semblar útil recomanar-li la nova edició de la Gramàtica Espanyola, que acaba de publicar la Reial Acadèmia.

Però el més important, tot i que ho és molt, no és això. *Luna lunera* és una narració desordenada, que pretén ser el recull dels records de quatre nens que surten al principi de la narració com a persones ja adultes. Intenta narrar coses passades amb un llenguatge infantil?, o tot el que barreja amb passatges explicats per adults és una concessió a una originalitat? En tot cas, no produeix cap desconcert a un lector habituat, però sí que produeix fatiga, i és un esforç afegit al

malestar general que produeix la novel·la.

Perquè *Luna lunera* és una obra que ens col·loca davant d'un quadre d'horror familiars, que semblen arrencats d'un arxiu d'històries per no dormir. I tot això, a més, en el si d'una família barcelonina en la qual el patriarca és un vell atrabiliari, injust i fanàtic, víctima d'uns principis ètics intransigents motivats per no sabem pas quins esquemes religiosos, inspirats, a més, per una plèiade de clergues i de religiosos, als quals presenta àvids únicament dels diners i de les obres d'art d'aquest propietari d'un restaurant. Benedictins, filipencs, agustins, dominics, amb noms i cognoms coneguts, desfilen per aquesta casa del carrer Ferran de la Barcelona antiga, per justificar totes les excentricitats i els deliris d'un home entossudit a mantenir la seva autoritat, amb els càstigs més violents, fruit de la intemperància i de les crisis de còlera deslligada. Tot és tan extrem que ens sembla injust sense pal·liatius. I si reflecteix una realitat, segurament viscuda per l'autora, ens produeix un dolor intens, només suportable amb la compassió.

Sobretot, perquè des del principi es veu amb claredat que és un exercici de

Rosa REGÀS,
Luna Lunera.
Plaza & Janés, Barcelona
1999, 331 pàg.

purificació d'una terrible realitat viscuda per qui ho explica, tot i que en les entrevistes i les declaracions es justifiqui com una metàfora de l'antic règim totalitari. En la dura escena final potser hi ha la motivació d'aquesta venjança literària, que intenta destruir definitivament la memòria d'un autèntic tirà familiar, encara que pensem que tot és fruit d'una imaginació entestada a oferir una visió apocalíptica d'una vida familiar desgraciada i absurda. Que trista, la presentació d'un model de família com aquest, quan tot es mou en un àmbit conegut, amb noms de llocs i de persones que tots recordem!

Ja no entrem en els detalls de mal gust en la presentació de les persones religioses, que aplaudeixen i justifiquen els deliris d'aquest avi sense misericòrdia. Que durs, aquests viatges d'anada i tornada al Tribunal de Menors o a l'antic correccional de l'Asil Duran i de la Divina Pastora, d'on entren i surten els nois, sense més motius que les desobediències explicables com el fet de poder parlar amb la seva mare, de la qual no es detalla res, i que apareix i desapareix com un fantasma sense nom.

Aquest Pius Vidal Armengol segurament va fer la vida impossible a Rosa Regàs, però l'ànima vindicativa li ha fet escriure amb precipitació, i acaba fent de *Luna lunera* una narració nerviosa, i sovint incongruent i incompleta, de crisis familiars atrabiliàries, justificades per una moral i una religió que no té res a veure amb la cristiana, a la qual directament i sense embuts critica àcidament.

Aquesta novel·la de Rosa Regàs potser tindrà molt d'èxit, però no crec que convenci ningú mitjanament sensat, exigent i crític, pel seu menyspreu de la gramàtica espanyola, pel seu estil desmanegat, pels seus judicis injustos i exagerats en molts aspectes, i per la mancança de precisió en la presentació d'alguns personatges clau.

Cristòbal Sàrrias

La sardana i la dansa

L'any Ruera

L'any 2000, que pràcticament tenim a la cantonada, promourà molts actes i commemoracions en aquest afany mundial de fixar o marcar el temps, a vegades necessari, a vegades capriciós.

Dintre d'aquest afany hi haurà uns fets superficials i d'altres naturals, com el fet que l'any 2000 es complirà el centenari del naixement del mestre Josep Maria Ruera i Pinart. Va néixer a Barcelona però va viure a Granollers, i el sardanisme i la cultura del Vallès se l'han fet seu, una actitud gens criticable, si de cas, diríem envejable. I és amb aquest voler perpetuar la seva memòria i la seva tasca per la música catalana, que a Granollers es parla de fer de l'any 2000 l'any Ruera.

Carles Roquet, a la revista *Anella*, un recull del sardanisme del Vallès, fa l'apologia de Josep M. Ruera, i, entre altres fragments, hi podem llegir: «El senyor Ruera va deixar petjada a la nostra ciutat com a músic insigne, com a professor il·lustre i com a divulgador i compositor de la música més nostra. És difícil reconèixer en poques paraules la virtuositat, el sacrifici, el saber fer, i la dedicació d'un mestre. Per tot això, l'any que ve, Granollers s'omplirà d'actes relacionats amb la figura d'un personatge que forma part de la història més recent dels granollerins.

Si es viu la música es pot transmetre als altres comunicació, entesa, acord, amistat, plor, alegria, comiat. El mestre Ruera va saber, al llarg del seu mestratge, portar aquesta lliçó a la nostra ciutat i els qui el van conèixer, van poder gaudir d'aquest petit privilegi.»

Així parla Carles Roquet. Els granollerins volen honorar a qui se n'ha fet mereixedor. Considerem que la música catalana hauria de compartir aquest desig de Granollers.

Josep Ventura

BALCLI'S
SALA DE SUBASTAS

DES DE 1979

**COMPRAVENDA DE PINTURES I ANTIGUITATS
AL COMPTAT**

PINTURA CATALANA I ANTIGA
MOBLES
JOIES I PLATA...
ANTIGUITATS

**VALORACIONS PER A TESTAMENTÀRIES.
GESTIÓ DE VENDA**

**VALORACIONS GRATUÏTES PER A SUBSCRIPTORS,
CONGREGACIONS I PARRÒQUIES**

C/ ROSSELLÓ, 227 - 08008 BARCELONA

932 175 607
932 377 663

Pensadors cristians del segle xx (4)

Balthasar: erudició única, però al servei de Crist

Per a molts, Hans Urs von Balthasar (1905-1988) és el Tomàs d'Aquino del segle xx. Home de cultura enciclopèdica, va demostrar una profunda erudició en el camp de la teologia, i sempre es va mantenir al servei de l'Església. Autor d'una monumental *summa* teològica, amb la seva humilitat i senzillesa, ha aconseguit posar llum als problemes i a les inquietuds espirituals del creient d'avui.

Llumenera teològica del segle xx

Neix a Lucerna (Suïssa). Teòleg i escriptor mundialment conegut, estudia a les universitats de Zuric, Viena i Berlín, i es doctora en Germanística (1928). Ingressa a la Companyia de Jesús (1929), i s'ordena prevere el 1940. A Lió estudiarà teologia de la mà d'H. De Lubac. Gràcies al professor E. Przywara coneix i aprofundeix en els escrits de sant Tomàs d'Aquino.

L'experiència de fe més decisiva de la seva vida va tenir lloc després d'uns exercicis espirituals. Des de llavors, Balthasar veu en l'obra ignasiana l'estructura fonamental de la Teologia.

Es dedica intensament a la pastoral universitària com a capellà d'estudiants a Basilea. Allà va mantenir una amistat cordial amb el teòleg protestant Karl Barth. Posteriorment, el seu encontre amb Adrienne von Speyr, mística i conversa al catolicisme, exercirà una notable influència en el seu pensament religiós. Deixa la Companyia de Jesús (1950) per dedicar-se més plenament a una vida consagrada als Instituts Seculars i a la seva vocació d'intel·lectual i d'escriptor.

El 1961 comença la seva gran *summa* teològica, dividida en tres parts: Glòria, Teodramàtica i Teo-Lògica. És una obra d'una profunditat espiritual comparable a la del nostre doctor Angélico. Respon, un cop més, al fruit d'una ment teològicament prodigiosa.

Des del 1962, l'entusiasme davant del Concili Vaticà II polaritza la seva atenció. S'interessa pel desenvolupament de cada sessió, tot i que va estar físicament absent. Després del Concili, i davant de l'espectacle d'algunes reformes eclesials aventureres i deformades, Balt-

hasar assumeix l'obstinació de frenar l'onada de desconcerts que s'aproximava. No volia veure fracassades les intencions del Vaticà II (cf. *El complejo antiromano*, 1974).

El 1984 se li concedeix el premi internacional Pau VI per la teologia. Final-

molt actual, i en plena harmonia amb la tradició catòlica. Aquest teòleg, «potser el més culte del seu temps» (De Lubac), encara no ha estat descobert per les facultats de teologia i de filosofia. No obstant això, la seva obra ja comença a ser mundialment difosa.

A *Puntos centrales de la fe* (1985) ens orienta sobre allò essencial de la fe cristiana. Fa una reflexió estimulante de les veritats del catolicisme, amb la intenció de respondre a les urgències del moment present. Ens introdueix de ple en la icona de Jesús. Veu en l'Evangeli la norma i el criteri de tota l'espiritualitat. Per això, considera la fe catòlica com a

dels nostres dies, que desconcerta molts creients, afirma que «tot progressista (qui va massa lluny i no es manté en l'ensenyament del Messies) no té Déu». Aquesta afirmació tan rotunda emergeix de la creença que per a Balthasar el cristianisme és un do. En efecte, es tracta d'un regal de Déu, i Déu no és un donant mesquí.

Tot i que per a molts creients postmoderns, l'itinerari de la seva fe cristiana resulti avorrit o sense una veritable autorealització, Balthasar ens recorda que el regal de la fe és el més bonic possible. És més, el camí angost però joios del cristià és el que, a la llarga, sedueix els millors.

Així, el pensador helvètic afirmarà: «El cristianisme és una Bona Nova i, per consegüent, la seva nota fonamental ha de ser indiscutiblement l'alegria» (*La verdad es sinfónica*, 1972).

Evangelització com a humanització del món

Si hi ha fecunditat en el cristià és perquè viu con-crucificat amb Jesús en el dolor i en el sofriment. L'evangelització del creient s'insereix en la fecunditat de Crist, sigui clergue o laic. Per a von Balthasar «han passat ja els temps en què els laics podien descarregar les seves responsabilitats sobre el clergue (...). Per a cap laic és avui possible, acusant, iniciar una frase amb l'Església hauria de... sense preguntar-se al

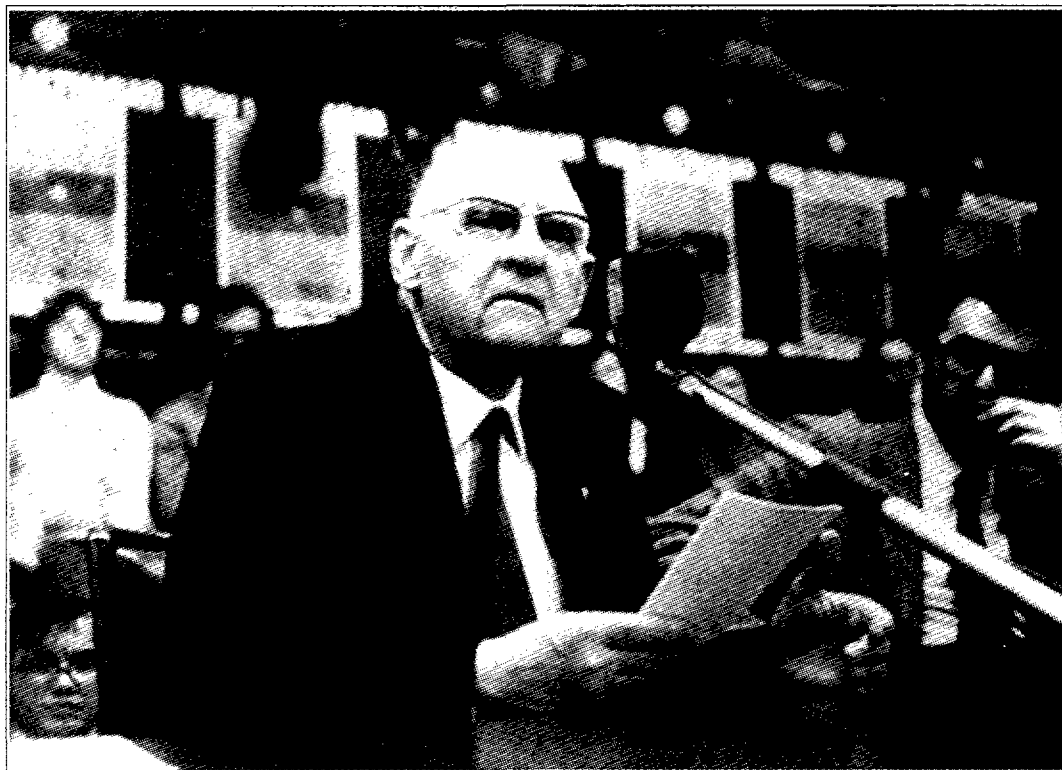
mateix temps si ell fa tot el que hauria de fer» (*¿Quién es el cristiano?*, 1970).

Als cristians tancats en si mateixos i ansiosos de la pròpia salvació, Balthasar els recorda «aneu, doncs, a tots els pobles» (Mt 28:19). Per això, evangelitzar esdevé la humanització de tota persona, poble i cultura, enfront del materialisme i la tecnocràcia de la postmodernitat.

El cristià treballa pel món. Viu de l'esperança que neix de la visió de la Creació, alimentada per l'amor de Crist, un amor radical i absolut. I és que la seva missió coincideix amb la crida a reconciliar els homes amb Crist. Aquest és el camí de la nova evangelització, que von Balthasar ens exposa magistralment al llarg dels seus escrits. Vet aquí les claus per al futur d'un cristianisme humanitzador.

Joan Manel Gutiérrez Delgado

Escriptor i humanista (stein@mixmail.com)

Hans Urs von Balthasar.

ment, ja malalt, Joan Pau II el nomena cardenal. Per obediència al Papa acceptarà aquesta dignitat. Però von Balthasar morirà a Basilea, unes setmanes abans de la seva elevació a cardenal.

El catolicisme és obertura

Fundador de la revista internacional *Communio*, Balthasar promou durant tota la seva vida un pensament cristià, viu,

«obertura radicada en l'Absolut des del cor de la Creu i de la Resurrecció».

Per al pensador suís hi ha una connexió íntima entre martiri (testimoni) i missió, que constitueix la llei del seguiment del Mestre. Així, l'esforç pastoral donarà abundant fruit, ja que «el testimoni de la fe que compleix autènticament la seva missió serà més eficaç que centenars de missioners professionals diluïts en la rutina» (Balthasar).

«Als creients desconcertats»

Aquest és el títol d'un petit manual de von Balthasar per als catòlics que es troben confosos o desorientats davant dels ràpids canvis produïts en la teologia i la praxis eclesial. El teòleg suís ens hi mostra la seva qualitat d'aclarir i esclarir el que apareix confús amb veritable delicadesa pastoral.

Respecte del progressisme religiós

BUFET FIGUERAS ADVOCATS

Amb més de trenta anys d'experiència en Dret Civil, Mercantil, Penal, Administratiu, Matrimonial i reclamacions de quantitat contra morosos.

Tel. 932 018 009 - Fax 932 001 762
c/ Bori i Fontestà, 18, 4t 1a - 08021 Barcelona
e-mail: bufetfigueras@abonados.cplus.es

Som gairebé a totes les llars

És del tot segur que a la seva llar, com a la de milers i milers de famílies, hi ha instal·lat algun producte Roca.
Al llarg de més de 75 anys, el nostre objectiu constant ha estat augmentar la qualitat de vida proporcionant confort i benestar màxim, a tots els gustos i necessitats.

Això ens obliga a millorar allò que moltes vegades sembla immillorable.
Conegui les novetats de Roca. Hem aconseguit aplegar els últims avenços tecnològics amb el disseny més actual.

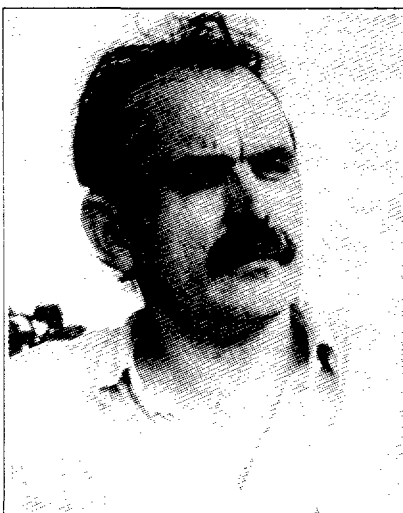
CAMBRES DE BANY
AIRE CONDICIONAT
CALEFACCIÓ
CERÀMICA

Roca

Una nova troballa arqueològica a l'«Abric Romaní»

Ja fa temps que entre els científics es va veure clar que l'home de Neandertal era un autèntic *Homo sapiens*; dotat d'intel·ligència humana, és a dir de la nostra espècie. Per això es va subdividir l'*Homo sapiens* en dues subespècies (o, si voleu, dues races) *H. s. sapiens* i *H. s. neanderthalensis*. Però encara hi ha avui dia qui és reticent a admetre que els neandertalencs fossin persones racionals, i s'intenta col·locar-los en una espècie a part. No hi estem d'acord. Ells van ser els autèntics europeus des de fa uns 80.000 anys fins aproximadament uns 30.000 abans d'ara, quan l'home de Cro-Manyó els va substituir del tot. Cada vegada ens trobem amb noves mostres de la humanitat dels de Neandertal: a més de tenir tota una indústria lítica i de fusta, prenen cura dels accidents familiars, enterraven els seus difunts i fins i tot els portaven flors.

Doncs bé, les troballes de l'«Abric Romaní» de Capellades (Anoia), que és un jaciment d'assentaments de neandertalencs, descobert ja fa uns 90 anys i on en fa 17 que s'hi treballa de valent a les ordres d'Eudald Carbonell, van mostrant com era la vida d'aquests

Eudald Carbonell, director de les excavacions de l'«Abric Romaní».

Generalitat de Catalunya. De moment ja s'ha inaugurat la il·luminació del barranc i la construcció d'una sala per a fins didàctics.

homes, cosa que confirma el que acabem de dir. Aquest mes d'agost passat a un nivell corresponent a uns 52.000 anys (anomenat nivell L) s'ha fet una nova troballa interessant; un tros de fusta treballada molt curiós; té una llargada de metre i mig per 15 cm d'amplada. «Podria ser una peça de mobiliari domèstic destinada a descans, ja que s'ha trobat al costat d'una acumulació d'herbes i palla en forma de llit» diu l'Eudald. Aquesta fusta ve a engrandir la col·lecció de peces ja trobades: un trípode que podia servir per cuinar, un «banc» de 3,5 m de llarg i 60 cm d'ample, una mena de recipients, pals punxeguts (que servien segurament per a la caça)... Tot això es troba al Molí Paperer de Capellades.

Com que el jaciment és de prou importància, hi ha el projecte de fer a Capellades un parc temàtic sobre l'home de Neandertal. Hi col·laboren, a més de l'Ajuntament de la població, la Diputació de Barcelona i la

Actualitats científiques
Per Francesc Nicolau, professor de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya

L'electricitat i els homes que l'han investigada

Quan vam explicar la invenció que féu Edison de la bombeta elèctrica (o làmpada d'incandescència) segurament més d'un dels nostres lectors va pensar que estàvem parlant d'un sistema d'il·luminació ja superat. Avui dia els llums fluorescents i les làmpades de descàrrega (de vapor de mercuri o de vapor de sodi) l'han substituïda pertot arreu, sobretot en els llocs públics. Tanmateix hem de mantenir, en honor de la veritat, que no es pot dir pas que la làmpada d'incandescència s'hagi eliminat del tot. S'ha millorat, això sí, i encara té utilitat en molts casos; per exemple, als fars de l'automòbil, a les mines (és la il·luminació més segura), a les neveres, etc. Ben bé que encara manté una certa importància l'invent d'Edison. Però això no treu que ara les làmpades de fluorescència hagin obtingut una rellevància notable. I creiem que també podem dedicar-hi un capítol de la història que anem ressenyant.

«Què vol dir fluorescència»

Si tots els lectors saben quins llums són els fluorescents, perquè en veuen constantment, potser no tots sabrien respondre per què es diuen així i què vol dir *fluorescència*. L'etimologia d'aquest mot és clara. Ja es veu que ha de venir de fluor. Així és. Però més exactament hem de dir que ve d'espai fluor, que és un mineral d'aspecte petri, que s'anomena amb aquest nom, segons ens explica en el *De Re Metallica* Georgius Agricola (1494-1555) perquè és una pedra d'estructura laminosa (en alemany *spat*) que fa *fluir* els altres minerals quan es posen al gresol per fondre'ls, o sigui fa abaixar el punt de fusió quan s'hi barreja amb ells ben esmicolada, i *fluor* és com dir *fluïdor* (allò que fa fluir). Aquesta propietat feia més fàcil treure el metall de certs minerals i feia estalviar combustible. Ara bé, l'espai fluor avui dia s'anomena *fluorita* (també se n'havia dit *fluorina*) i se sap que químicament és el fluorur de calci. L'element fluor rebé aquest nom perquè és un component de la fluorita (o sigui que

42 La fluorescència i els llums fluorescents

fluor es deriva de fluorita i no viceversa, com potser algú pensaria). I del nom d'espai fluor que tenia aquest mineral s'ha derivat també *fluorescència*.

Què significa, doncs, *fluorescència*? Designa la propietat que té la fluorita de fer-se lluminosa quan hi incideixen raigs ultraviolats. Si voleu en termes més científics: és la propietat que té la fluorita (i altres substàncies) que quan hi incideixen radiacions electromagnètiques d'una certa longitud d'ona (com ara les ultraviolades, raigs X, etc.) emet raigs d'ona més llarga (menys energètics). Aquesta curiosa propietat la presenten, a més de la fluorita, moltes altres substàncies, com ara les ftalenes i certs compostos aromàtics, entre les orgàniques, i les sals d'uracil, molts dels elements semiconductors i els cianurs complexos de platí, entre les inorgàniques. Ja vam explicar que els raigs Röntgen mostren la seva existència per la fluorescència que provoquen en una pantalla de cianur de platí, que és el que s'aprofita per a un examen mèdic.

Com funcionen els llums fluorescents

No sabem quan es descobrí el fenomen de la fluorescència. Sembla que ve de temps bastant antic. Del 1570 ja tenim notícia de l'observació d'un fenomen d'aquest tipus: una producció de llum vermella en una dissolució de clorofil·la en alcohol quan s'exposa a ple sol. El nom de fluorescència per designar el fenomen, el posà, derivant-lo de fluorita, el matemàtic i físic anglès George Gabriel Stokes (1819-1903) que es dedicà a estudiar-lo amb rigor. Trobà algunes altres substàncies, a part de les conegu-

des, com la fluorita, que presenten el mateix fenomen i enuncia la llei que diu: «La radiació fluorescent sempre té una longitud d'ona més gran que la de la radiació que la provoca». Altres físics continuaren el treball del matemàtic anglès.

Com el lector recordarà, el francès Antoine H. Becquerel (1852-1908) arribà al descobriment de la radioactivitat quan feia experimentacions sobre el fenomen de la fluorescència. Ja se sabia que existia també la fluorescència provocada: certs compostos es tornaven fluorescents sota l'acció dels raigs catòdics. I això és el que Becquerel estudiava quan descobrí la radioactivitat natural. I havia estat ell, abans d'aquesta descoberta més sensacional, qui ja havia provat de construir un tub fluorescent: va pintar interiorment un tub de Geissler amb un pigment de substància fluorescent que feia llum quan al·l'interior s'hi provocava la descàrrega elèctrica. Però ningú no donà cap importància, ni ell mateix, a aquesta curiositat científica.

El 1910 un francès, Georges Claude (1870-1960), va inventar la làmpada (tub) de neó. No era un fluorescent; només s'hi assemblava. Dins del tub hi ha el gas neó, enrarit, que es torna lluminós quan és travessat pel corrent elèctric. Se'n va fer bastant ús, principalment per part dels comercis, per fer anuncis lluminosos. I encara avui dia es fa servir. També té el seu mèrit.

Qui va ser, doncs, l'inventor del primer fluorescent ben efectiu, que il·luminés de debò i no tan sols fos lluminós? L'americà Arthur A. Compton (1892-1962), el de l'efecte que porta el seu nom (com vam explicar al capítol 33). Va ser a l'any 1934. Al cap de cinc anys, a l'Exposició de Nova York, per a la seva fabricació industrial ja

s'oferien cinc tipus de llums fluorescents. La cosa tingué gran èxit i no cal que expliqui com s'estengué arreu del món. Té alguns avantatges importants per damunt de les bombetes de filament: com que no dissipa tanta calor, perquè fa la llum més freda, amb un dispendi inferior d'energia elèctrica hom obté una il·luminació més intensa. Per això ha desplaçat aviat la làmpada incandescent en molts indrets, sobretot en llocs públics, com en el Metro, en les grans sales, en monuments, etc.

I com funciona? Per fluorescència, naturalment. És un tub de vidre dins del qual hi ha una atmosfera de gasos a baixa pressió. Els gasos són inerts (argó, neó...) amb una petita quantitat de mercuri. La paret interior està pintada d'un material fluorescent adequat que transforma els raigs ultraviolats en llum. Als extrems hi ha l'ànode i el càtode, que són de tungstè aliat amb una petita quantitat de metalls del grup del calci. El tub encès emet gran quantitat de raigs ultraviolats que en incidir sobre la paret es transformen en llum visible que té l'ona més llarga, pel fenomen que hem explicat de la fluorescència. La llum pot ser d'un blanc molt intens o bé d'una tonalitat més suau, segons com sigui la pintura interior. Per encendre el tub cal un encebador que es carrega d'electricitat i provoca al cap de pocs segons una descàrrega que es manté sense necessitat de filaments. I això és tot.

Diguem, per acabar, que no hem de confondre els fluorescents que acabem d'explicar amb les làmpades de descàrrega, que poden ser de vapor de mercuri (d'un color blavós) o de vapor de sodi (grogüenc) que s'inventaren ja cap al 1930, però que fins fa poc no s'han estès per a enllumenat de llocs com carrers, carreteres i autopistes, i que funcionen d'una manera diferent: el vapor metàl·lic és conductor i en passar-hi electricitat ja es posa incandescent. Es fan servir ara amb preferència a altres il·luminacions perquè donen més seguretat a la carretera: no enlluernen i fan més visibles els possibles obstacles que puguin aparèixer pel camí.

Des de les 02.15 a les 06.00 hores, selecció de música instrumental.
Des de les 06.00 a les 21.00 hores, cada quart d'hora s'emet informació general, de serveis, d'Església i solidaritat i cultural.
Cada dia, comentari de l'Evangeli a les 7.30, 15.30 i 02.00 hores.

Dilluns

- 08.00-09.00 *El Primer Cafè* (programa informatiu que inclou una tertúlia d'actualitat). Presentat i dirigit per Francesc Rosaura.
21.00-21.15 *Els Contes de la Fada Vetakika* (espai infantil).
21.15-22.00 *Cinc Cèntims* (programa d'economia i consum). Presentat i dirigit per Xavier Vilà.
22.00-23.00 *Nit d'Estels* (magazín d'Església i solidaritat). Presentat i dirigit per Montse Girbau.
23.00-00.00 *Planisferi* (anàlisi de l'actualitat del món). Presentat i dirigit per Dani Vilaró.
00.00-02.00 *La Gran Diferència* (selecció musical). A càrrec de Maria Sierra Rodríguez i Albert Murillo.
02.00-02.15 *Espurna d'Alba*, presentat i dirigit per Carme Catà i Jaume Rocosa. *Dietari de Música i Músics*, presentat i dirigit per Joan Úbeda.

Dimarts

- 08.00-09.00 *El Primer Cafè*
21.00-21.15 *Els Contes de la Fada Vetakika*
21.15-22.00 *Cum Laude* (ensenyament i universitats). Presentat i dirigit per Oriol Freixenet.
22.00-23.00 *Nit d'Estels*
23.00-00.00 *Vianants* (tertúlia intergeneracional). Presentat i dirigit per Teresa Pou i Imma Matas.
00.00-02.00 *La Gran Diferència*
02.00-02.15 *Espurna d'Alba*, *Dietari de Música i Músics*

Dimecres

- 08.00-09.00 *El Primer Cafè*
21.00-21.15 *Els Contes de la Fada Vetakika*
21.15-22.00 *Planeta Blau* (medi ambient). Presentat i dirigit per Marta Cailà.
22.00-23.00 *Nit d'Estels*
23.00-00.00 *Tanca els ulls i fixa-t'hi bé* (música de cinema). Presentat i dirigit per Josep Chavarría i Xavier Cazeneuve.
00.00-02.00 *La Gran Diferència*
02.00-02.15 *Espurna d'Alba*, *Dietari de Música i Músics*

Dijous

- 08.00-09.00 *El Primer Cafè*
21.00-21.15 *Els Contes de la Fada Vetakika*
21.15-22.00 *Bojos per la Ciència* (ciència i tècnica). Presentat i dirigit per Antoni París.
22.00-23.00 *Nit d'Estels*
23.00-00.00 *De Pares a Fills* (temes al voltant de la família). En preparació.
00.00-02.00 *La Gran Diferència*
02.00-02.15 *Espurna d'Alba*, *Dietari de Música i Músics*

Divendres

- 08.00-09.00 *El Primer Cafè*
21.00-21.15 *Els Contes de la Fada Vetakika*
21.15-22.00 *On tu em diguis* (propostes culturals per al cap de setmana). Presentat i dirigit per Aure Farran i Oriol Garangou.
22.00-23.00 *Nit d'Estels*
23.00-00.00 *Amb Llum Pròpia* (personatges). Presentat i dirigit per Joan Armengol.
00.00-02.00 *La Gran Diferència*
02.00-02.15 *Espurna d'Alba*, *Dietari de Música i Músics*

Dissabte

- 21.00-22.00 *Pentagrama de quatre* (música catalana). Presentat per Xavier Pujol.
22.00-23.00 *La Tercera Lluna* (magazín d'actualitat musical). Presentat per Joan Albert Lligonya.
23.00-00.30 *Ningú No És Perfecte* (magazín de cinema). Presentat i dirigit per David Serra.
00.30-01.00 *Fila 7* (teatre musical). Presentat per Sergi Corbella.
01.00-01.30 *Cova de Jazz* (música jazz). Presentat per Gemma Abellan.
01.30-02.00 *De nou n'heu* (noves músiques). Presentat per Joan Dalmau.
02.00-02.15 *Espurna d'Alba*, *Dietari de Música i Músics*

Diumenge

- 09.00-10.00 *Tot Sardana*. Presentat per Josep Maria Rojo i Josep Maria Palau.
18.45-20.00 *Eucaristia*
21.00-21.30 *La Proroga* (resum esportiu). Presentat i dirigit per Xavier Puig.
21.30-22.00 *Des de Nashville* (música country). Presentat per Roger Serra.
22.00-23.00 *Els Noms de la Música* (música clàssica). Presentat per Joan Úbeda i Roger Padollers.
23.00-00.00 *Temps de Paraula* (bíblia i teologia).
00.00-00.10 *Moments a mitjanit* (programa de reflexió). Presentat i dirigit per Xavier Morlans.
00.10-00.30 *Missatge en una ampolla* (magazín cristià). Presentat i dirigit per David Ciscar i Miquel Albert Soler.
00.30-01.00 *A tot cor* (música coral). Presentat i dirigit per Joan Casas.
01.00-02.00 *Passió pel cant* (programa musical). Presentat i dirigit per Toni Roig.
02.00-02.15 *Espurna d'Alba*, *Dietari de Música i Músics*

RÀDIO BARCELONA SER2

RÀDIO BARCELONA (OM 666) -
Diumenge de 22.05 a 23.00h, o bé de 22.30 a 23.00h. *Objectiu, l'ho-*

me: aquest diumenge no hi haurà programa a causa de les eleccions al Parlament de Catalunya.

Desconnexions de Ràdio Estel

De dilluns a divendres:

12.00, 16.00, 18.00 *Punts informatius*
9.15, 13.15, 17.15, 19.15 *Temps i circulació*
9.45 *Agenda*
12.45 *Recomanació turística*

Dilluns

09.00-09.15 *Informatiu matí*
14.00-14.15 *Informatiu migdia*
20.00-20.15 *Informatiu vespre*
21.30-22.00 *La veu del Bisbe*
00.00-00.30 *Tercer Mil·lenni*

Dimarts

09.00-09.15 *Informatiu matí*
14.00-14.15 *Informatiu migdia*
20.00-20.15 *Informatiu vespre*
21.30-22.00 *Estels sobre el Principat*
00.00-00.30 *Tercer Mil·lenni*

Dimecres

09.00-09.15 *Informatiu matí*
14.00-14.15 *Informatiu migdia*
20.00-20.15 *Informatiu vespre*
21.30-22.00 *Església d'Urgell*
00.00-00.30 *Tercer Mil·lenni*

Dijous

09.00-09.15 *Informatiu matí*
14.00-14.15 *Informatiu migdia*
20.00-20.15 *Informatiu vespre*
21.30-22.00 *La taula de l'Evangeli*
00.00-00.30 *Tercer Mil·lenni*

Divendres

09.00-09.15 *Informatiu matí*
14.00-14.15 *Informatiu migdia*
20.00-20.15 *Informatiu vespre*
21.30-22.00 *El Tresor de la Història*
00.00-00.30 *Tercer Mil·lenni*

Dissabte

12.00-12.30 *Una setmana més*
12.30-13.00 *La veu del Bisbe*
13.00-13.30 *La salut del cos*
20.30-21.00 *Estels sobre el Principat*

Diumenge

08.30-09.00 *La Taula de l'Evangeli* (repetició)
18.00-18.30 *El Tresor de la Història*

* Cada primer de mes publicarem la resta de la programació de les diferents diòcesis.

Diumenge 17

- 10.00 *Últimas preguntas*
«Los misioneros, hermanos de todos.» Quan proliferen tantes ONG de tota mena, quan el voluntariat s'estén entre els joves i els adults, es valora molt més el lliurament generós i total dels missioners, que no dediquen als homes i a les dones el seu temps lliure de vacances, sinó tota la vida.
10.25 *Testimonio*
Meditació sobre un tema religiós.
10.30 *Santa Missa*
Amb la participació de la Coral Clamor de Soses (Segrià, bisbat de Lleida), sota la direcció de Yolanda Dolcet.
(Director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Jaume Planas i Pahissa).

Dilluns 18

17.20 *Pueblo de Dios*

Dissabte 16

- 09.10 *Signes dels Temps*
«La pena de mort, una mesura a abolir l'any 2000». Presentació de la campanya de la comunitat de Sant Egidí i Amnistia Internacional per l'abolició de la pena de mort pel Jubileu del 2000.

Altres temes:
—Entrevista a Marçal Abella, dibuixant de la sèrie *The Popes*.
—Entrevista a Lucía Caram, religiosa contemplativa dominica que porta publicats diversos llibres sobre mots encreuats de continguts religiosos.
—25 anys de l'Associació Bíblica de Catalunya. Presentació del CD Rom sobre la Bíblia i comentari sobre els viatges bíblics que organitza l'entitat.
—Mn. Ballarín (reflexió sobre l'evangeli) (Presentat per Teresa Pou.)

Signes dels Temps repeteix l'emissió el diumenge, a les 12.00 h del migdia, pel Canal TVC SAT; i el diumenge, a la 1.00 h de la nit, pel Canal 33.

Cada divendres

20.30 *Creure avui*
El programa repeteix l'emissió els dilluns a les 13.30 h.

Cada dijous

21.40 *Paraula i vida*
Glosses setmanals de Mons. Lluís Martínez Sistach.
Paraula i vida repeteix l'emissió els divendres a les 14.40 h.

Cada tercer dijous de mes

23.00 *Aquí, tots*

Cada divendres

22.30 *Camí de vida*
Recull de notícies i entrevista sobre un tema d'actualitat a càrrec de la Delegació de Mitjans de Comunicació. Presentat per Carles Sánchez.

OCTUBRE ÉS EL MES CONSAGRAT A LA MARE DE DÉU DEL ROSER

Internet

• **SÍNODE D'EUROPA.**— A www.archimadrid.es podreu seguir dia a dia el Sínode d'Europa que se celebra fins al 23 d'octubre a Roma. En aquesta adreça es podran consultar les intervencions dels participants, segons es vagin publicant digitalment, i accedir a tota la documentació que ha servit per preparar aquesta cimera eclesial.

Barcelona

• **ACTUALITAT CULTURAL I RELIGIOSA.**— El 18 d'octubre, a les 19.30, tindrà lloc la conferència-col·loqui sobre l'actualitat cultural i religiosa que la Fundació Joan Maragall Cristianisme i Justícia organitza mensualment. En aquesta ocasió, el conferenciant serà Francesc Rosaura, cap de programes de Ràdio Estel i director del programa *Paraules de vida* de Catalunya Ràdio. Lloc: c/ València, 244, 1r - Barcelona.

• **ESCOLA DE PREGÀRIA.**— El 18 d'octubre, a les 20.45, s'inicia l'escola de

pregària organitzada per Càritas, el Secretariat de Marginació, Justícia i Pau, i Cristianisme i Justícia. El tema de la pregària serà *Deixar-se trobar per l'Esperit* i anirà a càrrec de J. I. González Faus. Lloc: església dels jesuïtes, c/ Casp, 27 - Barcelona.

• **ACCIÓ SOCIAL MONTALEGRE.**— El 19 d'octubre s'inaugura el curs de formació per a l'atenció de malalts a domicili, organitzat per Acció Social Montalegre amb el suport de la Diputació de Barcelona, la fundació Raval Solidari i l'associació catalana d'estudis bioètics. El curs té com a objectiu qualificar les tasques pròpies de qui s'encarrega de malalts a la pròpia llar: ancians, discapacitats, malalts en situació terminal, etc. Més informació: Jordi Avellaneda, tel. 933 014 347.

• **INSTITUT DE TEOLOGIA ESPIRITUAL.**— Sessió inaugural presidida pel cardenal Ricard Maria Carles corresponent al curs 1999-2000. Serà el 21 d'octubre, a les 19.00, a l'aula magna del Seminari Conciliar, c/ Diputació, 231 - Barcelona. Aquest any el germà Adrià Trescents parlarà sobre el tema *L'oració en la marginació*.

• **FUNDACIÓ PERE TARRÉS.**— El 21 d'octubre, a les 19.00, taula rodona sobre *La fragilitat de la gent gran*. Lloc: Col·legi Oficial de Metges de Barcelona, avinguda Bonanova. Organitza: Institut de

Formació de la Fundació Pere Tarrés, c/ Entença, 157 - Barcelona, tel. 934 101 602, e-mail: if@peretarres.org, Internet: www.peretarres.org

• **SOPAR HORA EUROPEA.**— El 21 d'octubre, a les 20.00, l'Àmbit Maria Corral organitza un sopar que girarà sobre el tema *Ancianitat i nou civisme social*. Com a convidats especials hi participaran, entre altres, Josep de Martí i Vallès (licenciat en Dret. Funcionari del Cos Superior de la Generalitat de Catalunya) i Agustí Gómez i Passolas (president de CONEX). Per a reserves cal trucar al telèfon 932 070 154 abans del 18 d'octubre.

• **CURS DE TEOLOGIA.**— Del 21 d'octubre al 25 de maig, els dijous de 19.30 a 20.30, el Dr. Francisco Canals de la Pontificia Acadèmia Romana de Sant Tomàs impartirà el primer any del curs de Teologia. Més informació: Ballesiana, c/ Duran i Bas, 9 - Barcelona, tel. 933 026 840, fax 933 170 498, e-mail: emartin4@pie.xtec.es

• **ESPAI VOCACIONAL.**— El 23 d'octubre, d'11.00 a 13.00, el Seminari Conciliar de Barcelona (carrer Diputació, 231) organitza la primera trobada de l'espai vocacional. Es tracta d'un àmbit que s'ofereix al jove per aprofundir en el seu discerniment vocacional i que possibilita l'accés dels joves amb certes inquietuds vocacionals a uns mitjans com són la formació i el contacte personal amb qui pot orientar-los

i enriquir-los. Inscripcions: tel. 934 541 600 i 934 549 012.

• **CASA D'EXERCICIS SANT IGNASI.**— El 24 d'octubre tindrà lloc un recés per a religioses, dirigit pel P. José Maria Rambla, s.j., i del 29 al 31 del mateix mes, un curs sobre autoestima i valor cristià animat per José Vicente Bonet, s.j., a la casa de exercicis Sant Ignasi de Sarrià. Més informació: tel. 932 038 862.

• **CRISTIANISME I JUSTÍCIA.**— Els dies 25 d'octubre, 8, 15, 22 i 29 de novembre, i 13 de desembre, de 19.30 a 21.30, els professors Josep Sols i M. Lluïsa Pascual impartiran el curs *La presó, lloc d'experiència de Déu*. Més informació: c/ Roger de Llúria, 13, 1r - Barcelona, tel. 933 172 338, fax 933 171 094.

• **FUNDACIÓ CLARET.**— Del 26 d'octubre al 28 de març, Jaume Castro i Josep Codina dirigiran el curs *Temes bàsics per comprendre i viure la fe*. El tema d'aquest any és aprendre a ser i viure com a persona en la perspectiva de Jesús. Més informació: c/ Nàpols, 346, 1r 2a - Barcelona, tel. 934 761 450, fax 934 761 451. Les inscripcions s'han de fer abans del 20 d'octubre.

• **ENCONTRE MATRIMONIAL.**— Els dies 30 i 31 d'octubre i 1 de novembre, encontre a Tiana per aportar a les parelles una tècnica de diàleg que ajudi a

APADRINEU UN NEN/A, AVI/A

DIRECTAMENT I A TRAVÉS DE MISSIONERS CATÒLICS DE MÉS DE 40 ORDES RELIGIOSOS, EN 1.100 PROJECTES DE 23 PAÏSOS DEL TERCER MÓN.

QUÈ VOL DIR UN APADRINAMENT?

Per a un nen: aliment cada dia, atenció sanitària dental, roba, l'oportunitat d'anar cada dia a l'escola, i sentir-se estimat per vostè.

Per a la família del nen: instrucció sobre nutrició, higiene, alfabetització, educació en la cura del nen, i formació professional.

Per als missioners/es: rebre amb alegria la vostra col·laboració en la labor humanitària que porten a terme a favor dels pobres, dels humils, dels malalts i necessitats. Per amor, lliurement i servei a l'Evangeli.

NECESSITEN UN PADRÍ! ¿VOLS SER-HO TU?
100 ptes. cada dia poden fer-ho possible

FUNDACIÓ CRISTIANA PER A NENS I GENT GRAN
CFCA/España C/ Real, 21, 2º - 47140 Laguna de Duero (Valladolid)
Tel. 983 54 47 50 - 983 54 52 06 - Fax 983 54 47 50 e-mail: fcnpna@teleline.es

FUNDACIÓ OBRA NTRA. SRA. DE FÀTIMA

**Fa més de cinquanta anys que ajudem malalts
tuberculosos veïns nostres.**

Ara us demanem ajuda a vosaltres. La que pugueu... Perquè encara hi ha malalts i els volem atendre millor.

Truqueu-nos al telèfon **932 151 593** i veniu a conèixer-nos. Us donarem tota la informació que calgui.

Si ens voleu visitar o escriure ho podeu fer a:
Fundació Obra Ntra. Sra. de Fàtima c/ Pau Claris, 119, 3r 1a - 08009 Barcelona

JAL

JUNTA D'ACCIÓ CONTRA LA LEPROA AMICS DELS LEPROSOS

Crida als metges jubilats amb especialitat o sense

La Junta d'Acció contra la Lepra —antiga Joves Amics dels Leprosos— amb trenta-cinc anys d'experiència, fa una crida als metges jubilats, amb especialitat o sense, que vulguin dedicar una temporada al Centre Mèdic Santa Teresa d'Abancay (Perú).

Aquest centre està adscrit a la diòcesi d'Abancay, el bisbe de la qual, Monsenyor Isidre Sala Ribera, és fill de Solsona (Barcelona).

El senyor Bisbe pensa que algun metge jubilat podria anar a Abancay, sol o amb la seva dona, tingui especialitat o no en tingui; manquen pediatres i otorinos. També seria bo trobar un cirurgià per operar les cataractes, una malaltia molt estesa a la regió d'Apurímac.

El clima d'Abancay és benigne i, per fugir del rigor de l'hivern i la boira, Abancay ofereix cada dia un sol esplendorós i una temperatura que oscil·la entre els 15 i els 25°C a 2.500 m d'altitud al cor dels Andes. La ciutat té uns setanta-mil habitants.

Des de JAL, amb el suport dels mitjans de comunicació, estariem molt satisfets de poder donar suport a aquesta crida del bisbe d'Abancay.

Els metges interessats es poden posar en contacte amb aquesta ONG: JAL, Av. de Barcelona, 40 - 43881 Cunit (Tarragona), e-mail: junacc@suport.org o bé al telèfon 977 161 678 o fax 977 161 242.

Des del carrer

Berta Serrano, casada, amb quatre fills, fa dos anys va deixar de treballar en una empresa privada i va poder fer realitat una de les coses que més il·lusió li feien: col·laborar com a voluntària a Mans Unides, una organització no governamental per al desenvolupament, catòlica, que lluita contra la pobresa i les seves causes en el Tercer Món. Han treballat en 17.000 projectes en 60 països del sud, i enguany estan de festa perquè el 16 d'octubre commemoren a Montserrat el 40è aniversari de l'entitat.

Foto: Glòria Carrizosa

Berta Serrano, delegada de Mans Unides a Barcelona

«La diferència entre el nord i el sud cada vegada és més gran»

—Quan penses en Mans Unides sempre la relaciones amb la campanya contra la fam.

—Mans Unides es va fundar el 1960 per una iniciativa d'unes dones d'Acció Catòlica que van veure les necessitats del Tercer Món i van organitzar una campanya contra la fam que s'ha anat repetint any rere any amb un lema diferent que es treballa durant tot el curs. El nostre camp d'acció és de sensibilització de la població i de les institucions sobre problemes del Sud i la necessitat d'una transformació en els valors i les actituds, mitjançant l'educació per al desenvolupament. I després donem suport i finançem projectes concrets.

—Tenen algun tret distintiu que els diferenciï d'altres ONG?

—Intentem arribar als llocs més difícils per donar suport a projectes locals. És bo que ells els proposin segons les seves necessitats. Hi ha propostes que es veuen més viables per la gent que hi ha darrere, d'altres hi va personal nostre per comprovar el que volen fer. Acostumen a ser projectes d'un any, però poden durar fins a tres anys i es van fent per fases. No fem cap mena de distinció per religió o raça per concedir-los.

—Quin serà el lema de la campanya de la fam de l'any 2000?

—«Fem del món, la terra de tothom.» Se centrarà en el repartiment de la terra, la reforma agrària, la falta d'accés a la terra conreable com a causa de la pobresa. La campanya d'aquest any «Arrisca't, escolta la seva veu», ha tingut un gran ressò. Parlàvem dels esclaus del segle XXI, sobretot centrat en les dones i els infants. Aquestes campanyes no són per demanar diners, sinó que l'objectiu és sensibilitzar l'opinió pública, intentar un major compromís dels governs a partir de les injustícies que els presentem. De totes formes encara que hi ha molta informació sobre el que passa al món, i que la gent és generosa amb les seves aportacions, constatem que les desigualtats entre el nord i el sud cada vegada són més grans.

—Un dels moments més satisfactoris de la seva feina?

—Rebre una carta d'una persona que gairebé no sap escriure donant-te les gràcies perquè la seva vida ha canviat gràcies a un projecte concret.

—Pot explicar-me algun cas?

—Unes monges que han portat un procés educatiu a Bombai amb infants. Com que hi ha manca d'escoles han

improvisat les classes en parcs de la ciutat. Ha estat una experiència innovadora i més en edat preescolar. A l'Índia també estan formant nenes que han sortit de la prostitució, i atenen els seus fills. Una altra experiència maca és la d'un grup de dones que ha muntat una panificadora a Bolívia, elles porten el negoci, reparteixen el pa per tota la comarca i, és clar, ajuden moltes famílies.

—Cal educar perquè aquesta gent pugui sortir de la marginació?

—Sí és clar, han d'aprendre a aprofitar els seus propis recursos. No es tracta de guarir les ferides provisionalment, sinó fer una medicina preventiva i arribar a l'eix del problema. De fet, hi ha gent que està molt resignada per tants anys de penúries, i gràcies a aquests projectes recuperen l'esperança.

—Per què prefereix aquesta feina a d'altres?

—Tenim dos missioners a la família i ja coneixia des de fa temps la feina de Mans Unides, i quan les circumstàncies m'ho van permetre... Sempre he vist més les necessitats dels països del sud. Aquí amb molt menys podríem viure.

Glòria Carrizosa Servitje

Joan Carrera Planas
Bisbe auxiliar de Barcelona

El drama de la sida

L'estada a Barcelona de Mons. José Luis Redrado, germà de Sant Joan de Déu i bisbe, secretari del Pontifici Consell per a la Pastoral de la Salut, ha posat en relleu la preocupació de l'Església pels malalts de sida. El recull de textos episcopals per ell presentat i promogut per la fundació Dimensió Sida n'és un testimoni eloqüent. El lector n'ha trobat una informació prou ampla en el número anterior del nostre setmanari.

És que, efectivament, venim d'una vella saviesa que arrenca de l'Evangeli i posa la persona humana, imatge viva de Déu, per damunt de tot. Especialment el malalt, el ferit, l'infant... Pensem en allò del dissabte per a l'home i no l'home per al dissabte... en la paràbola del bon samarità... en el judici decisiu que

ha de girar entorn de l'atenció als famolencs, als presos, als indigents... D'aquesta arrel han sortit tantes iniciatives, tants serveis a favor dels seropositius com trobem per tot arreu, fruit de la sensibilitat i de l'esforç anònim d'un gran nombre de laics i de pastors, de religioses i de religiosos: centres d'acolliment, petites residències, tallers especialitzats per als qui poden realitzar un treball.

En contrast amb la riquesa humana i espiritual d'aquestes aportacions eclesials, potser no prou conegudes, és fàcil de constatar també com una zona de penombra: sovint l'Església és acusada de poc sensible i de reticent en el camp de la prevenció de la sida, a causa de la seva exigència ètica. Hem rebut, a través d'alguns mitjans de comunicació, atacs furiosos i sarcasmes àcids en aquest sentit. Aquí hi ha malentesos que només un diàleg honest pot contribuir a clarificar. La proposta cristiana mira, irrenunciablement, a la conversió personal. La societat aspira, només, a evitar els efectes perniciosos de certs comportaments, sense tocar-ne les causes, sense canviar la persona. D'una banda, no hauria d'ofendre ningú la invitació de l'Església a un model de vida èticament exigent, que vol sanar en profunditat. És la seva contribució al bé de la humanitat. De l'altra, és cert que una gran massa —pensem en Àfrica i només en ella— resta al marge d'aquesta via. Diàleg difícil, dramàtic, que em fa pensar en aquelles paraules de Pau VI en el seu testament: «Quant al món, no penseu que l'ajudareu assumint-ne els pensaments, els costums, els gustos, si no estudiant-lo, estimant-lo, servint-lo.»

Ara mateix

Impromptu

Cua de palla

El món polític té cua de palla, i s'encén amb la més petita guspira. No consent ni la crítica, ni el comentari irònic, ni la paternal al·lusió a les seves realitzacions que, a criteri seu, són perfectes, fins i tot quan es demostra el contrari. En aquest cas sempre hi ha un culpable, que la major part de vegades Déu sap on para.

I es mostra molt sensible, sobretot quan la crítica prové d'esferes eclesiàstiques. Com en el cas de les passades *Festes de la Mercè* en què els molt il·lustres es varen molestar perquè el senyor Arquebisbe de Barcelona va demanar que no s'oblidés el missatge mercedari «tan digníssim, tan humà i tant diví a la vegada». Afegint després: «Desitjaria que, amb vista al futur, algun any, els signes més públics i els instruments publicitaris de la nostra festa major palesessin ben clarament les seves arrels inequívocament cristianes.»

No va denunciar res en concret. Va fer una justa petició des del seu lloc de pastor dels cristians de la diòcesi barcelonina. Atenint-se als fets. I, naturalment, ells van aplicar-ho només al cartell oficial de les festes... i algun diari va posar en titulars, que el Cardenal havia «enrarat la Mercè criticant el cartell oficial», del qual no en va dir una sola paraula. Quan s'encén la cua de palla, potser podríem pensar que, en el fons, s'hi remou un cert aire de culpabilitat...

Oriol Camps